

L'ILLA DEL
CARME

[2022_PROGRAMA FUNCIONAL]

La Garrotxa, novembre del 2022

Redacció

Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Olot

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Correcció

Jenni Rodà

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	4
2. CONTEXT	
ELEMENTS DE L'ENTORN	6
QUATRE DADES	11
3. METODOLOGIA	
EQUIP DE TREBALL	19
MARC CONCEPTUAL	20
PROCÉS DE TREBALL	21
4. L'ILLA DEL CARME	29
5. PASSAT. D'ON VENIM?	
BARRI VELL: ON NEIX LA CIUTAT D'OLOT	37
PLA DE BARRIS, APRENENT DE LES AVALUACIONS	40
6. PRESENT. ESCENARI ACTUAL	
D'ON PARTIM: ANALITZEM LES ESTRATÈGIES MUNICIPALS	43
ENTENENT EL SISTEMA: PUNTS FORTS I FEBLES DE LA SITUACIÓ ACTUAL	45
CONCLUSIONS	57
7. FUTUR. ESCENARI DE FUTUR	
LA FINALITAT: PER A QUÈ?	60
LES NECESSITATS: PER A QUI?	63
QUÈ? ELS SERVEIS	65
COM: LA PROPOSTA D'IMPLEMENTACIÓ	96
8. ANNEXOS	
1_ Metodologia	99
2_ Prospecció d'habitatges de l'illa del Carme	108
3_ Vinculacions entre línies estratègiques dels plans	127
4_ Fortaleses i debilitats. Buidatge	128
5_ Idees de futur. Buidatge	131
6_ Demanda de residència d'estudiants	135
7_ Mapes dels parcs públics de la ciutat i del nucli antic	137
9. BIBLIOGRAFIA	139

1. PRESENTACIÓ

Tenim entre mans un **repte social, ambiental, econòmic i urbanístic** important: promoure les relacions comunitàries a partir del disseny, la construcció i el projecte de l'espai públic de l'illa del Carme. Què farà que aquesta illa sigui un punt estratègic per regenerar la vida social del barri Vell d'Olot?

Un espai que contribueixi a **voler viure** al barri, a donar una **nova centralitat** al nucli antic, és a dir, a reconduir la situació actual de desequilibri entre un desplaçament de l'activitat cap a un extrem i el deteriorament de l'altre sector del barri d'activitats, i **reconèixer** el barri com a àmbit que acull bona part de la història i dels elements identitaris d'Olot. Les directrius que han decidit l'Administració pública i la ciutadania que ha participat al Pla integral d'accions de millora (PIAM) del barri Vell.

Aquest document vol reflectir les reflexions i el procés de treball que s'ha dut a terme per acabar concretant una proposta de programa funcional de l'illa del Carme. Partim de la idea que quan anomenem l'illa, parlem d'una distribució urbanística, d'una dimensió important. També parlem d'un sentiment de pertinença i d'un tram de relacions entre associacions, comerciants, empreses, Administració pública i ciutadania. Entenem, doncs, el programa com un recull de serveis per donar resposta a les necessitats identificades.

No podem endinsar-nos en aquest text sense tenir present que està escrit per l'equip que ha coordinat aquesta reflexió: el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (d'ara en endavant, CASG) juntament amb l'Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Olot.

L'enfocament ha estat des de la perspectiva de l'acció comunitària. Implícitament parlem del fet que aquesta té una intenció inclusiva, posant focus a les diversitats generadores de desigualtats i amb una clara voluntat de cohesió social. Des d'aquesta visió no podem obviar que l'acció comunitària dona molta importància al procés per aconseguir el resultat. Un procés d'escolta, d'empatia i de generació d'espais de diàleg per arribar a un consens.

Tant per la seva ubicació com per la seva rellevància històrica, cultural i social pensem que parlar del barri Vell implica també tenir la perspectiva de la ciutat, ja que les actuacions que hi fem impacten a Olot i fins i tot a la comarca. Cal esmentar que aquesta reflexió, realitzada durant el 2022, s'ha fet amb una visió temporal, partint del passat, identificant la situació present i enfocant-nos en el futur. Per això podreu identificar aquests tres moments en el document.

CONTEXT

“Estem vivint una crisi de temps: els temps necessaris per a la vida xoquen amb els de l’organització social i del mercat; hem generat societats famèliques de temps.”

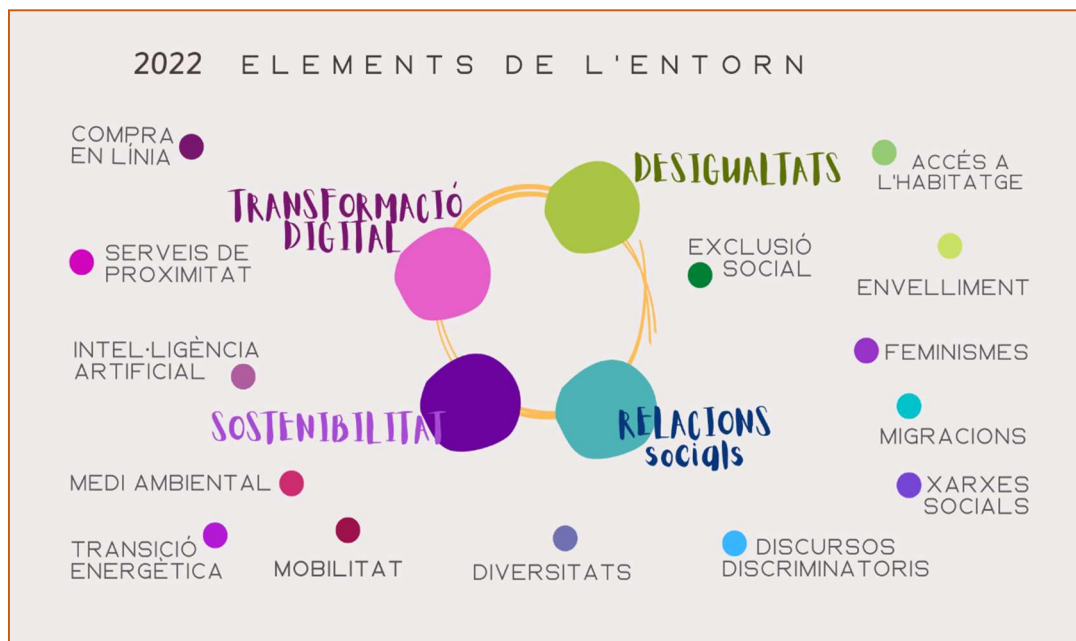
Yayo Herrero¹

¹ HERRERO, YAYO. *El Crític*: <https://www.elcritic.cat/noticies/yayo-herrero-i-maria-sanchez-vivim-en-un-sistema-en-guerra-contra-la-vida-128620>.

2. CONTEXT

ELEMENTS DE L'ENTORN

Comencem aquesta reflexió anomenant temes que estan passant actualment, per tal d'emmarcar el context. L'esquema següent els identifica:

En el context actual impera un model socioeconòmic de creixement, enmig d'una crisi econòmica per l'actual cycle de la inflació, generador de desigualtats socials, educatives i culturals, i també en plena crisi climàtica.

Tal com expressa Yayo Herrero,² des de la perspectiva ecofeminista, “la vida humana se sosté sobre els límits del planeta, que té recursos finits. Encara que veiem el capitalisme com una religió civil que diu que tot val la pena de sacrificar per tal que l'economia creixi, la Terra no ho pot sostenir”. Tampoc ho poden fer les persones, ja que tot plegat genera gran precarietat i esdevenim éssers vulnerables.

Algunes conseqüències, amb avantatges i inconvenients, que vivim arran d'aquest model socioeconòmic són:

Les **relacions socials** es van transformant en aquest paradigma on impera l'individualisme. Les **diversitats** de les persones i dels grups van pintant de colors la paleta més ortodoxa que fa un temps teníem. Parlem de diversitat de gènere, d'orientació sexual, de diversitat funcional, d'origen cultural i religions...

² HERRERO, YAYO. Ponència a la jornada “Ciutats i cura”:
<https://www.youtube.com/watch?v=bjc3dhswixw>.

L'actual manera de viure, amb pressions, fent equilibris per trobar l'encaix entre el temps laboral i l'organització familiar, el consum d'activitats de lleure i de benestar personal, la immediatesa, provocada també per l'ús del mòbil, entre altres elements, fa que el **temps** sigui un bé preuat i que marqui diferents maneres de relacionar-nos.

A escala mundial, la pobresa extrema en què viuen moltes persones i els conflictes bèl·lics que apareixen a diferents zones del planeta provoquen fugides massives i augmenten les **migracions** en unes condicions molt precàries, les quals costen diàriament la vida a milers de persones. Moviments migratoris que s'uneixen a les migracions que comença a provocar el canvi climàtic.

Les migracions fan que el paisatge humà de les ciutats i els pobles acollidors vagi canviant, tot ampliant les diversitats, les expectatives, els valors i les maneres de viure, de conviure i de comprendre el món. Guanya força el repte de trobar **estratègies per conviure**. D'altra banda, les ciutats i els pobles d'on emigren aquestes persones van perdent parts del seu paisatge humà. En aquestes distàncies sorgeixen noves maneres de relacionar-se entre les famílies, els amics i amigues, i els coneguts i conegudes.

Aquesta realitat porta a una polarització dels **discursos discriminatoris**. La sensació d'haver de lluitar per una escassetat de recursos provoca l'augment dels relats d'odi cap a diferents col·lectius: racisme, classicisme, etc. Un tema estructural del qual sovint no tenim consciència. Aquestes situacions generen desigualtats socials, educatives, culturals i econòmiques.

L'**envelliment** de la població fa que puguin coexistir relacions intergeneracionals molt enriquidores i constructives i, alhora, generadores de conflictes.

En un moment on les persones han de poder pensar com volen envellir, i en quines condicions fer-ho, sospesar quines opcions tenen, un dels reptes importants és com **la llar, les característiques urbanístiques de l'entorn i l'accessibilitat** són adequades a les necessitats d'aquest cicle vital.

Destaquem, tal com diu Fernando Fantova,³ la necessitat de debatre sobre els models de cures pel benestar físic, econòmic, material i emocional, de les

³ FANTOVA, FERNANDO: <http://fantova.net/?p=3860>.

persones en situació de dependència: “[...] un problema moral que repta la transformació social, un profund problema de contracte social entre dones i homes, també entre generacions, entre autòctones i migrades, entre persones amb recursos i en precarietat, i així successivament”.

Augmenta l'**exclusió social**. Entesa com la defineix Francisco Javier Jiménez:⁴ “[...] consisteix en una acumulació de barreres i límits a la participació de la vida social de qui la pateix, i suposa la no participació de persones, grups i comunitats a la construcció en comú de la societat on viuen. L'exclusió social uneix múltiples aspectes, com l'econòmic, el cultural, el polític, el relacional, el social, el laboral... i porta implícit el **desarrelament de les persones respecte del seu entorn social**”.

L'informe sobre “Exclusió i desenvolupament social a Catalunya”, de la Fundació Foessa,⁵ posa èmfasi al creixement de l'exclusió social severa. Aquest diferencia tres eixos d'exclusió: l'econòmic, el polític i de ciutadania, i el relacional.

Aquests eixos es concreten en **vuit dimensions de la vida de les persones:** ocupació, consum, participació i política, educació, habitatge, salut, conflicte i aïllament social.

Conclou que augmenten el nombre de persones i famílies que tenen dificultats en quatre d'aquestes vuit dimensions (participació política, educació, habitatge i salut).

El document “La cohesió social a la Garrotxa” (CASG, 2017) explica que la societat cada vegada és més desigual. Una de les dificultats principals, no només econòmica, és la que tenen les persones per poder accedir a un **habitatge digne**, a un recer, al refugi que necessitem les persones i les famílies per poder viure. Ens evidencien les dificultats per accedir a una llar, les condicions precàries de l'espai físic i l'augment del percentatge dels ingressos que destinem a aquesta despesa.

Les plataformes que ofereixen les grans multinacionals necessiten les dades de les persones per seguir alimentant el sistema consumista. La **transformació digital** modifica la manera d'entendre la relació comercial entre la persona que proveeix i la que consumeix a través de la **compra en línia**.

Actualment és un moment per al **comerç de proximitat**, ja que moltes persones

⁴ JIMÉNEZ GÓMEZ, FRANCISCO JAVIER. *Filosofia para la transformación social*. Màlaga, 2021.

⁵ FUNDACIÓN FOESSA. CÀRITAS. “Exclusió i desenvolupament social a Catalunya”, 2021.

estan sensibilitzades i és on fan la compra del dia a dia i aposten per l'artesanía.

Genís Roca⁶ diu que “el sistema ja no es vertebrà al voltant del lloc de treball, sinó al voltant de la informació, i això també modificarà la democràcia”. Es transformen les relacions entre l'Administració i la ciutadania. L'accés a la informació i el coneixement impacta en la manera de fer política. Ja no podem fer política com sempre: necessitem espais per compartir informació, generar aprenentatges i prendre decisions amb la ciutadania.

Actualment, existeixen processos de **transició energètica** i es van implementant les energies renovables. Podem veure com la força de l'organització de les xarxes es va configurant amb comunitats energètiques. A poc a poc es va afrontant el repte de la **mobilitat**, ja que els vehicles són un dels grans contaminadors del planeta.

El 2020, la pandèmia mundial causada pel coronavirus SARS-CoV-2 ha provocat durant uns mesos canvis en la nostra manera de viure i de relacionar-nos, fruit dels confinaments domiciliaris, la distància social, les mascaretes...

Una pandèmia que s'uneix a una realitat social ja complexa i que acaba de tensar més les cordes. Això fa sorgir les dificultats alhora que ens mostra oportunitats:

- _ Augmenta la sensació de **solitud** de moltes persones, de diferents edats i condicions.
- _ Es visibilitzen més els temes de **salut mental** i hi ha més preocupació pel **benestar emocional** general de les persones.
- _ La **bretxa digital** es fa cada vegada més evident i és més generadora de desigualtats educatives i culturals.
Provoca discriminacions per edat; la gent gran és més vulnerable davant la digitalització de molts serveis.
Cal destacar que la relació entre l'Administració i la població és cada cop més en línia, especialment les tramitacions, cosa que genera exclusió a les persones amb menys competències digitals.
- _ Les relacions socials s'han afeblit, i això té lloc en un món digital on les **xarxes socials** són un canal de comunicació i generen noves maneres de relacionar-se. Judith Butler⁷ les anomena *connexions virtuals i viscerales*, o també *connexions que sostenen la vida*. Destaca com la pandèmia evidencia la necessitat de relacionar-nos en un món social interdependent

⁶ ROCA, GENÍS. *El Crític*: <https://www.elcritic.cat/entrevistes/genis-roca-el-canvi-social-per-culpa-de-la-revolucio-digital-sera-molt-bestia-no-ens-ho-podem-ni-imaginar-11909>.

⁷ BUTLER, JUDIT. *Quina mena de món és aquest?* Arcàdia Edicions: abril 2022.

on les nostres vides prenen forma i sentit.

- Es fa evident que podem reduir molts desplaçaments, ja que incorporem la virtualitat en l'àmbit del treball, en els temes educatius, formatius i culturals, i en la manera de consumir.
- Genís Roca explica com aquesta situació ha accelerat que els establiments de **comerç de proximitat** s'han orientat a facilitar la relació amb la clientela, a través de fer encàrrecs per aplicacions. I, alhora, competint amb la **compra en línia**.
- La conjuntura fa evident que l'augment de la producció i el consum exhaureix els recursos naturals i contribueix al canvi climàtic. Com diu Judith Butler,⁸ “[...] així i tot, la pandèmia ha deixat clar com es podria regenerar el món si es reduís la producció i es restringissin els viatges”.

Tot plegat evidencia la necessitat de veure la globalitat i qüestiona la sostenibilitat d'aquest model, que actualment està interpellat per la situació de col·lapse que s'està generant.

Per tot això esdevé inevitablement parlar d'estratègies per aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible, aprovats per l'Assemblea General de les Nacions Unides i que marquen l'acció global pel desenvolupament fins a l'any 2030 per assolir un objectiu comú. Les polítiques públiques d'Olot també han de contribuir, tal com ens planteja el Pla estratègic comarcal Fem Garrotxa,⁹ als Objectius de Desenvolupament Sostenible, a través dels quatre eixos estratègics:

- Planeta: custodiar i regenerar els **recursos** i els **ecosistemes naturals** de la comarca i participar en les estratègies climàtiques globals per garantir un futur digne a les pròximes generacions.
- Persones: garantir l'equitat i el benestar a través de la justícia social, la **salut holística**, l'**educació integral** i la **cultura arrelada i transformadora**.
- Prosperitat: augmentar el valor del **model econòmic comarcal** i garantir un impacte social i ecològic positiu a través de processos més democràtics, innovadors i regeneratius.
- Pau i partenariat: articular la **coordinació** i la **comunicació** municipal i transsectorial a través de la governança oberta, transparent i participativa per esdevenir un territori resilient.

⁸ BUTLER, JUDIT. *Quina mena de món és aquest?* Arcàdia Edicions: abril del 2022.

⁹ FEM GARROTXA. Pla estratègic participatiu Garrotxa 2020-2030. Impulsat pel Consell Comarcal de la Garrotxa amb el suport de la cooperativa sense ànim de lucre Resilience.Earth: <https://www.femgarrotxa.cat/>.

QUATRE DADES

En aquest apartat us presentem algunes dades representatives que ens situen a la comarca, la ciutat i al barri Vell, on s'ubica l'illa.

Població, 2021	Garrotxa	Olot	Barri Vell
Població total	59.163 habitants	37.983 habitants	4.645 habitants
Nacionalitat espanyola	83 %	75 %	62,71 %
Nacionalitat estrangera	17 %	25 %	37,29 %
3 orígens principals	Índia Marroc Romania	Índia Romania Marroc	Hondures Marroc Gàmbia

Font: Idescat i Ajuntament d'Olot

Població per franges d'edat i gènere, 2021										
	0-14		15-29		30-64		65-84		+85	
	home	Dona	home	dona	home	dona	home	dona	home	dona
Garrotxa	4.455	4.208	5.194	4.381	14.796	14.088	4.478	5.038	853	1.672
Olot	2.783	2.515	3.784	2.960	9.651	8.992	2.643	3.110	516	1.008
Barri Vell	305	287	519	376	1.258	1.037	250	355	76	182

Font: Idescat i Ajuntament d'Olot

Confessions, 2021	Garrotxa	Olot	Barri Vell
Centres de culte	152	42	12
Confessions	7 Església catòlica Esglésies evangèliques Islam Budisme Esglésies orientals Sikhisme Testimonis cristians	6 Església catòlica Esglésies evangèliques Islam Esglésies orientals Sikhisme Testimonis cristians	3 Església catòlica Esglésies evangèliques Islam

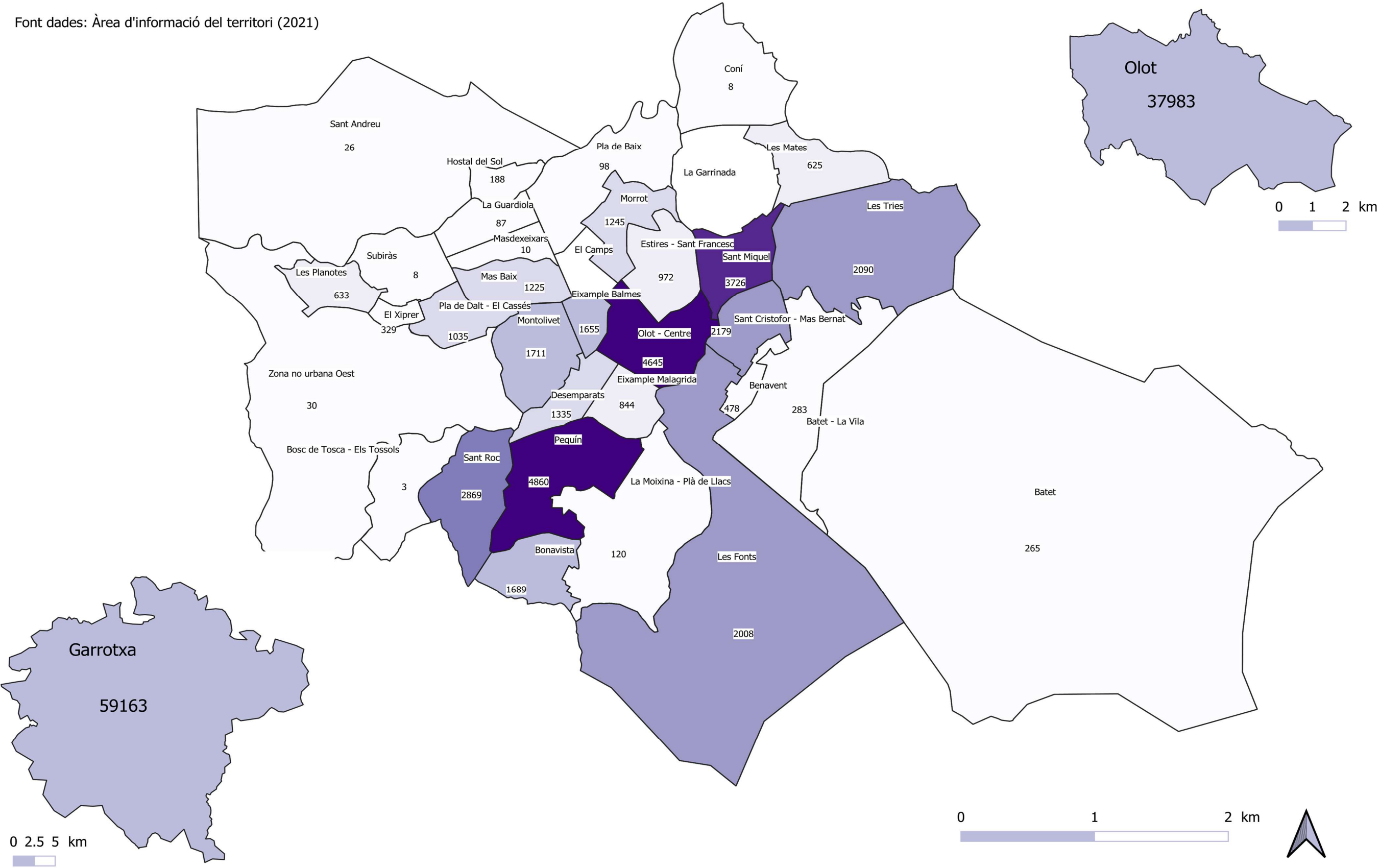
Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia, Drets i Memòria

Les dades sobre el teixit associatiu són xifres estimades. La darrera diagnosi, “El panoràmic de les entitats de la Garrotxa 2015”,¹⁰ diu que la Garrotxa té entre **350-400 entitats, per tant 1 entitat per a cada 150 habitants**. La **meitat** s'ubiquen a Olot. I, d'aquestes, una **quarta part** tenen seu al barri Vell. Cal explicar que aquest barri és escenari de moltes de les activitats que organitzen les entitats i els col·lectius. El barri com a centre històric acull molts **serveis socioculturals**, ja siguin prestats per l'Administració pública, les associacions, els col·lectius i les empreses. En els propers mapes mostrem la comparació entre els barris de la ciutat i la comarca que de manera molt visual ens indiquen la situació del barri Vell.

¹⁰ FERNÁNDEZ, MONTSE; VIDAL, PAU. *La panoràmica de les entitats de la Garrotxa*. Olot, 2015.

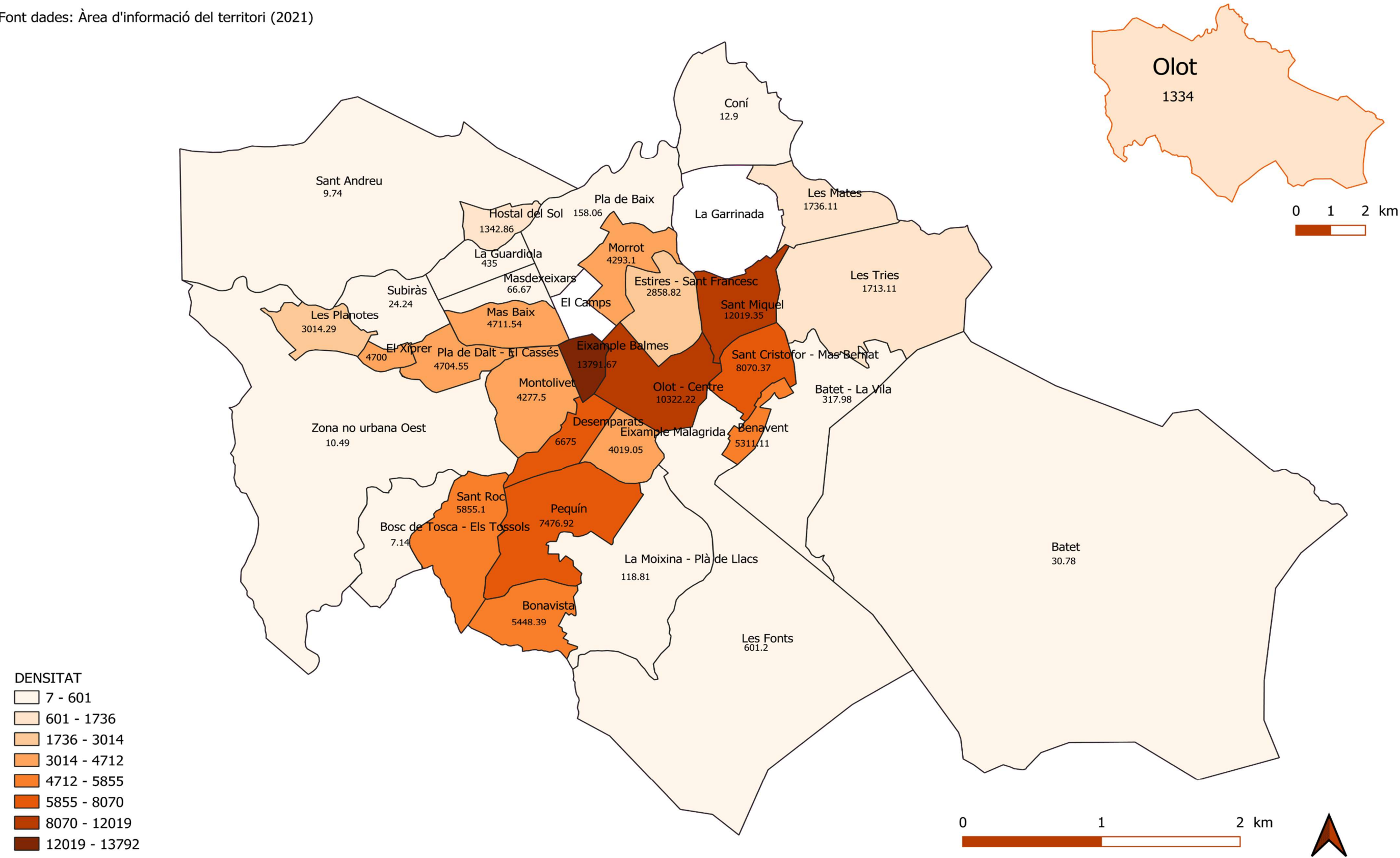
Població total per barris d'Olot, 2021.

Font dades: Àrea d'informació del territori (2021)

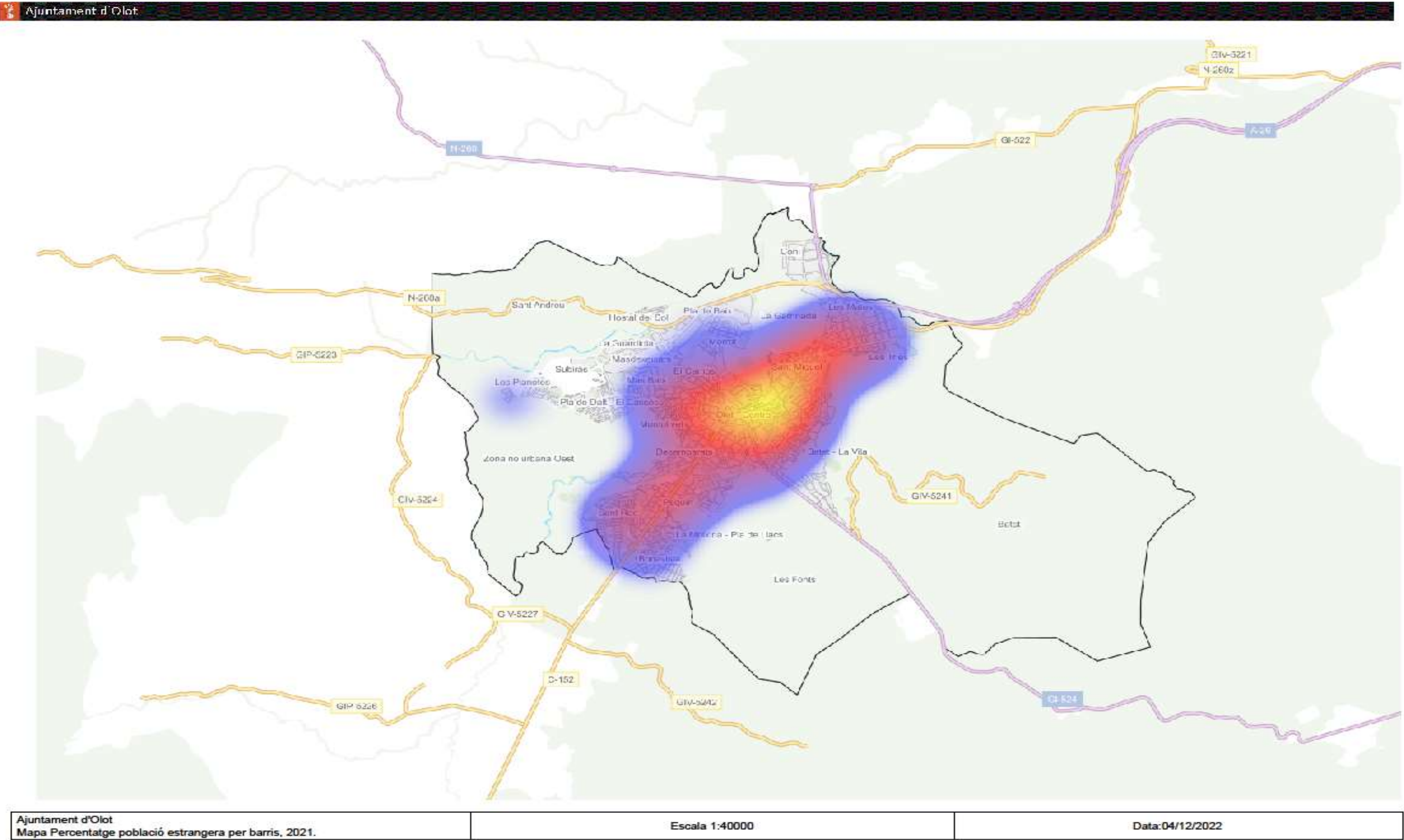

Densitat en habitants per km² per barris, 2021.

Font dades: Àrea d'informació del territori (2021)

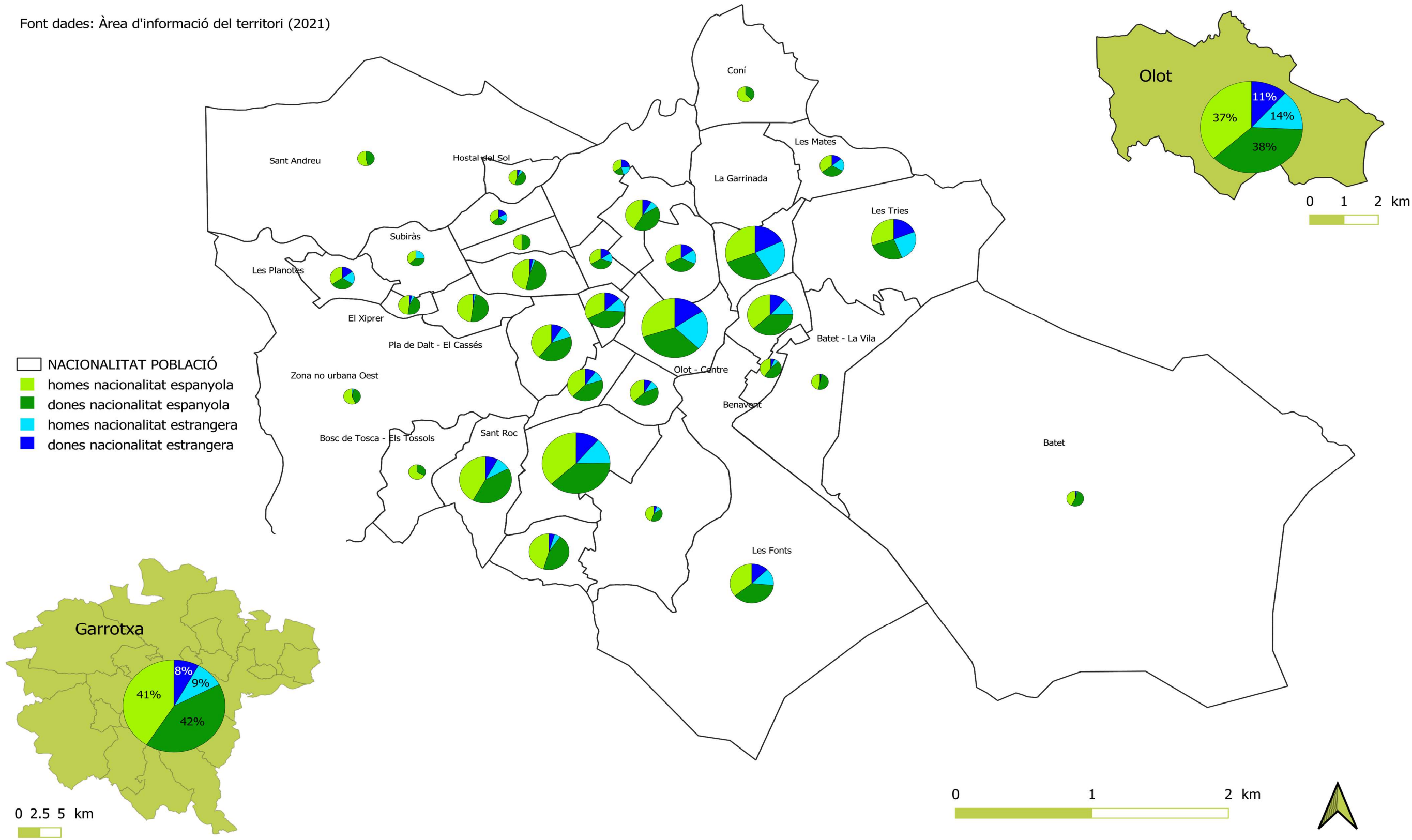

Població d'origen estranger per barris, 2021.

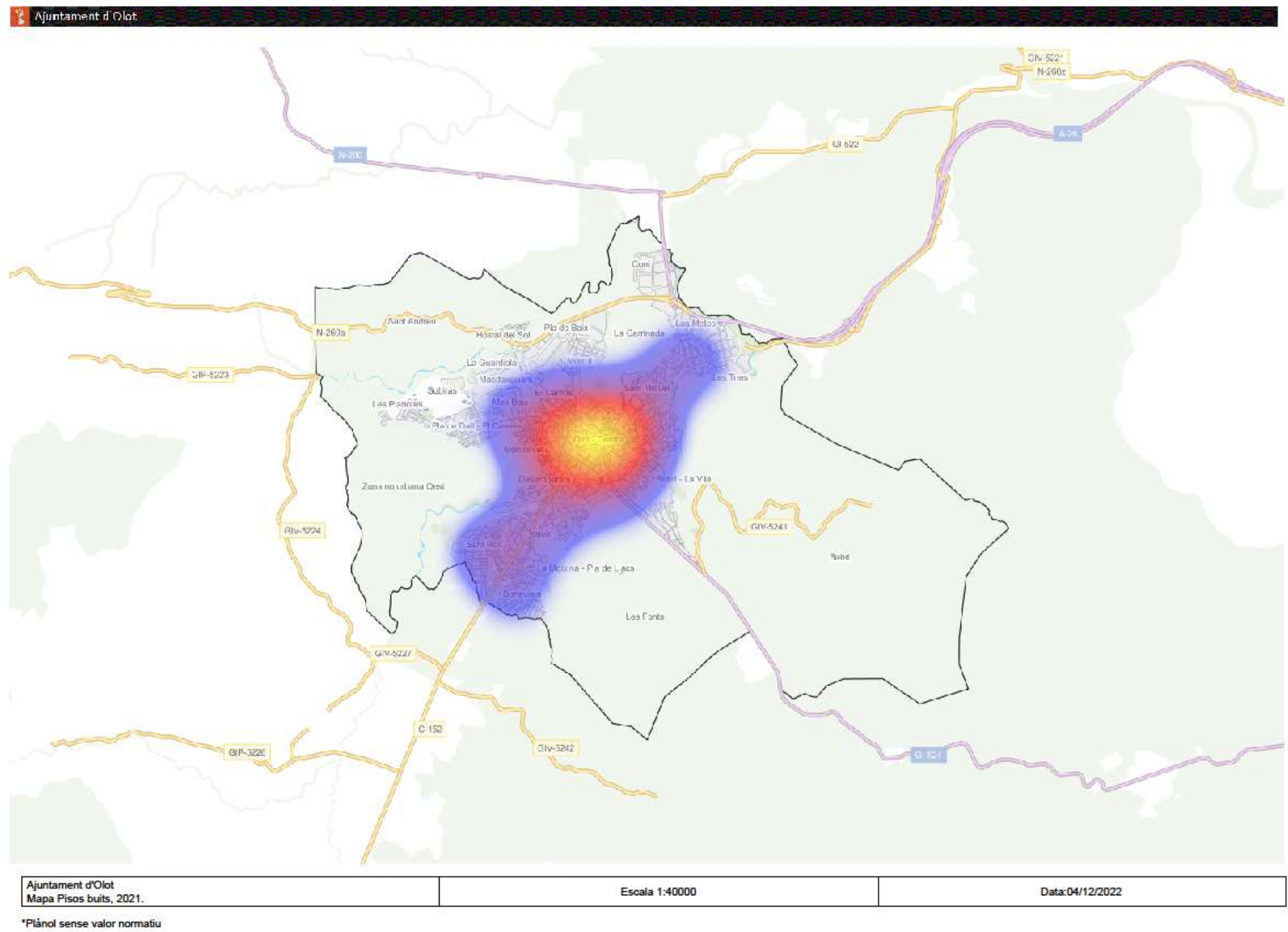
Nacionalitat per sexes i per barris, 2021.

Font dades: Àrea d'informació del territori (2021)

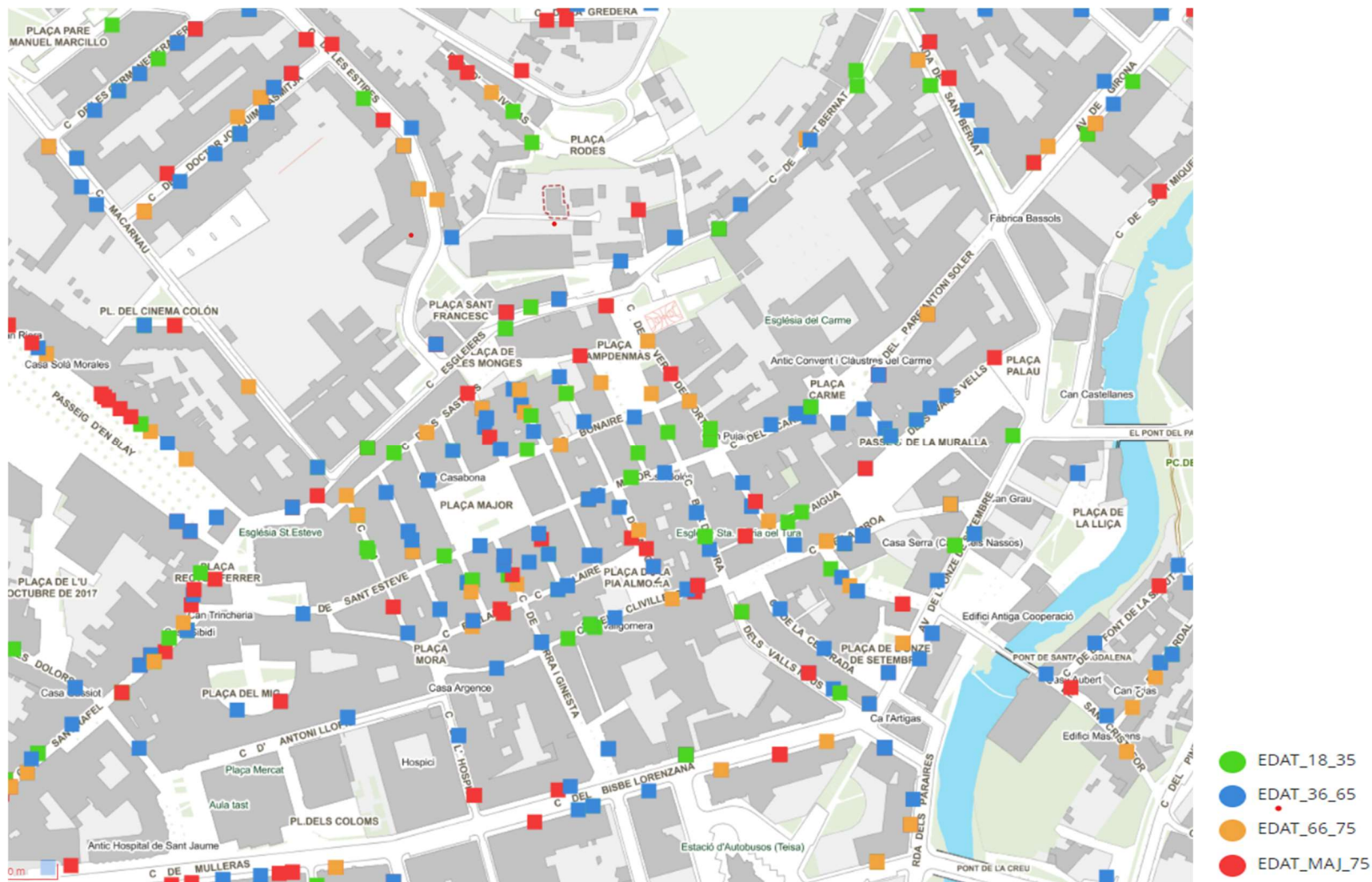

Pisos buits per barris, 2021.

Domicilis, 2021.	Total domicilis	Domicilis buits	Percentatge buits
Olot	17419	3630	20,84%
Barri Vell	1676	686	40,93%

Mapa de llars unipersonals del nucli antic per franges d'edat, 2021. Font: Ajuntament d'Olot.

METODOLOGIA

“Per transformar un sistema complex, primer l’hem d’entendre.”

Guia per treballar reptes socials complexos amb un enfocament sistèmic.

3. METODOLOGIA

En aquest apartat expliquem en quin marc hem treballat i quin ha estat el recorregut per:

Fer un procés compartit d'anàlisi per identificar els serveis que, en un futur, s'han d'ubicar a l'illa del Carme, per tal que esdevingui un **espai d'interacció comarcal i un punt estratègic per contribuir a la transformació social del barri**.

Aquest és l'encàrrec que hem rebut la Unitat de Suport a la Planificació i Innovació del CASG i l'Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Olot. La persona alliberada, durant uns mesos, de les seves tasques habituals ha estat la d'Acció Social, i per això ha estat ella qui ha coordinat i ha facilitat el procés conjuntament amb l'arquitecta municipal. En el mateix moment la directora de la Biblioteca té l'encàrrec de fer el programa funcional d'aquest equipament, que va ubicat a l'illa; és una decisió presa fa un parell d'anys i amb acord polític.

EQUIP DE TREBALL

Per encarar aquesta feina hem creat un equip de treball:

- _ Carme Yeste, arquitecta municipal
- _ Elena Masanas, responsable de la Unitat de Suport a la Planificació i Innovació del CASG

Durant tot el procés hem treballat amb les persones següents:

En la prospecció d'habitatges amb Salvador Casalprim com a delinant municipal. Estretament i de manera continuada amb Judit Badia, directora de la Biblioteca Marià Vayreda, així com amb Toni López, director de l'Escola d'Art d'Olot. Amb la persona responsable d'Habitatge, Míriam Paredes, encara que per temes personals no ha pogut participar-hi durant tot el procés. Ens hem reunit de manera periòdica, per anar fent seguiment, amb:

- _ Ramon Prat, cap de l'Àrea d'Infraestructura, Urbanisme i Brigada
- _ Ricard Sargatal, director gerent de Cultura i Educació de l'Ajuntament d'Olot
- _ Ariadna Villegas, directora de DinàmiG, Agència d'Innovació i Desenvolupament de la Garrotxa

I, de manera continuada i periòdica, s'ha treballat amb l'alcalde d'Olot (Josep Berga), el regidor d'Urbanisme i Habitatge (Jordi Güell), la regidora de Benestar Social i Participació (Imma Muñoz) i la directora general del CASG (Teia Fàbrega).

MARC CONCEPTUAL

Com a administració pública estem orientades a donar servei als habitants de la comarca. Al llarg del procés pretenem **valorar les diversitats de les persones** com a eix central en les polítiques públiques.

Per encarar aquesta reflexió ho fem des de diferents marcs conceptuals i metodològics.

*La **mirada sistèmica** per analitzar la realitat social, que actualment és diversa, complexa i incerta.*

Es tracta d'una visió que mira les dinàmiques que es produeixen entre els temes (per exemple: les polítiques públiques, les condicions de vida de les persones, els factors d'exclusió...) i les persones d'un sistema (conjunt de relacions).

Els tres principis que regeixen aquesta perspectiva són de *pertinença i reconeixement, d'equilibri entre donar i rebre, i de jerarquia i antiguitat*. Són els que ens faciliten analitzar les dinàmiques entre els elements i ens ajuden a preguntar-nos: què flueix? Què bloqueja? Com es relacionen? Quin impacte tenen?

*La **facilitació** és que un mètode pretén aconseguir l'efectivitat d'un grup, generant complicitat entre les persones, l'organització i la tasca.*

És l'eina que s'ha utilitzat en el marc de les entrevistes i les sessions de treball per fer emergir la informació més intangible, allò que forma part de l'entorn. Com es viu el barri, les accions que s'hi fan quines sensacions generen, quin sentiment produeixen, com funcionen els espais...

*La **mirada comunitària** per incorporar la inclusió en la comprensió de la situació que analitzem.*

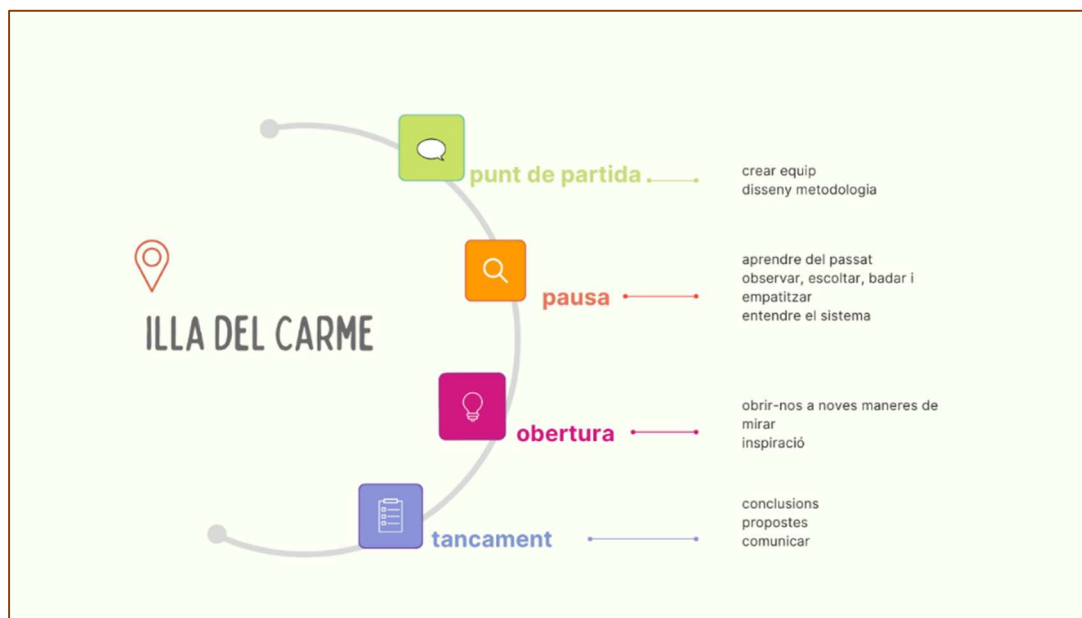
Es tracta d'una perspectiva la intenció principal de la qual és transformar perquè la societat esdevingui més cohesionada i inclusiva. Aquesta metodologia té un

doble objectiu: *el procés*, en si mateix, i *el resultat*. Proposa treballar en les tres dimensions: *l'estratègica, la relacional i l'operativa*, que, al seu torn, interaccionen entre elles.

Amb la intenció de transformar la realitat social perquè esdevingui una societat més cohesionada i inclusiva, la manera de fer, pròpia de l'acció comunitària, pretén **valorar i reconèixer aspectes del passat**, prendre **consciència del present** i redissenyar-nos per **encarar el futur**, des de la curiositat i deixant emergir en cada moment el que sorgeix des de la incertesa. Alhora, requereix una estructura que genera i transfereix **coneixement** per ajustar-se a les **necessitats actuals**. És l'**avaluació** un element primordial des de l'inici del procés.

PROCÉS DE TREBALL

Amb la reflexió s'ha volgut conèixer el passat, entendre les necessitats actuals de la ciutadania i orientar-se al futur, i per això hem treballat en quatre fases diferents, encara que no ha estat un procés lineal, sinó que els moments s'han creuat.

2. Esquema de treball. Elaboració pròpia.

Tot seguit presentem un quadre on veurem: l'etapa, la seva finalitat i les accions que s'han fet a grans trets. De manera detallada ho concretarem a l'annex número 1_Metodologia.

Fases	Finalitat	Metodologia de treball / persones implicades	Accions / eines metodològiques
1. Punt de partida	Concretar l'encàrrec.	Generar un espai de conversa per consensuar les expectatives d'aquesta reflexió.	1.1. Reunions individuals i dues sessions de l'equip de treball.
	Crear l'equip de treball.	Carme Yeste (Urbanisme) i Elena Masanas (Acció Social).	Sessions de treball conjuntes.
	Crear l'equip de seguiment.	Constituir un espai de reflexió, curt però amb periodicitat quinzenal, per compartir coneixements.	Reflexions a partir del material (mapes conceptuais) que hem aportat per anar construint un relat comú.
	Dissenyar la metodologia.	A partir dels marcs esmentats dissenyar el procés i, de manera habitual, anar contrastant amb el suport extern. Pel fet que la persona responsable del projecte forma part de l'equip de la mateixa Administració, hem valorat adequat disposar d'un espai de supervisió mensual per evitar confusions de rol.	1.2. Sessions de contrast metodològic. 1.3. Supervisió mensual durant tot el procés.

Fases	Finalitat	Metodologia de treball / persones implicades	Accions / eines metodològiques
2. Pausa [analitzar, observar, badar, escoltar i empatitzar, des de l'acció]	Aprendre de l'experiència passada.	Anàlisi de la documentació existent. Identificar els punts en comú de les línies estratègiques dels diferents plans actualment vigents al barri. Podem veure les vinculacions a través del mapa conceptual.	2.1. Recull de documentació analitzada. Mapa conceptual vinculant les línies estratègiques (pàgina 45). Mapa conceptual destacant els punts palanca per aconseguir l'objectiu (pàgina 58). Annex número 3_ Vinculacions entre línies dels diferents plans actuals.
	Ubicar-nos on som.	Recull de dades significatives, amb el suport de l'Àrea d'Informació al Territori i l'Observatori de la Garrotxa.	Apartat d'elements de l'entorn per situar (pàgina 6).
	Aprendre de l'experiència del passat. Ubicar-nos on som. Entendre el sistema.	Per tal d'identificar les fortaleeses i les febleses del funcionament quotidià s'han generat espais de conversa. Sobretot amb les persones que treballen en el desenvolupament dels plans que intervenen al barri. S'ha evitat fer un procés participatiu per donar força al que s'acaba de fer al PIAM i no generar confusió ni falses	2.2. Guió de l'entrevista. 2.3. Reunions de les persones implicades. 2.4. Persones entrevistades. 2.5. Entrevistes a persones amb càrrec polítics.

	Identificar les relacions que es donen entre els temes. Destacar punts forts i punts febles. Identificar oportunitats i bloquejos. Fer emergir allò intangible.	expectatives als veïnat. Fruit dels diferents encàrrecs d'estudis des del 2018, es valora que cal una reflexió interna per part de l'Administració prèvia a obrir espais de participació i reflexió ciutadana. Es parteix de la hipòtesi que com a administració cal consciència de com oferir espais de participació inclusius. Les notes preses a les entrevistes i a les sessions s'han plasmat en un DAFO, una eina per analitzar les oportunitats/fortaleses i les debilitats/amenaces.	2.6. Sessions de treball: - Àrea d'Atenció a la Comunitat. - Servei de Veïnatge i Convivència. - Professionals del CASG. - L'equip de la Biblioteca. - Biblioteca i Serveis Socioeducatius. - Biblioteca i Joventut. - Biblioteca i Escola Municipal d'Expressió (EME). - Biblioteca i Escola d'Art.
	Conèixer els espais de participació actuals.	Consells de barri.	Participar a una reunió del Consell de barri del nucli antic (08/02/22). Participar a la reunió del Consell de barri de Sant Miquel: presentació de resultats del procés participatiu i usos de la plaça de Sant Miquel, espai intervolcànic i Mas les Mates (23/02/22 i 06/04/22).
	Explorar i identificar oportunitats als habitatges.	Conèixer l'estat dels edificis i les necessitats de les persones que hi viuen i explorar noves possibilitats.	Annex número 2_ Prospecció als habitatges del carrer i de la ronda de Sant Bernat.

	Conèixer i analitzar.	Identificar les oportunitats dels usos dels parcs públics. Tenir una visió de ciutat dels parcs que hi ha i dels usos que se'n fan. Conèixer dinàmiques.	2.7. Sessions de treball sobre els usos dels parcs públics: - Converses amb les persones vinculades dels diferents centres de culte de la ciutat. - Participar en el recorregut de la vida quotidiana. - Reunió de treball sobre la pista esportiva de Can Tané. - Sessió de treball per analitzar els usos dels parcs públics de la ciutat. Passejar pel barri en diferents horaris i dies de la setmana.
<i>Reconèixer el passat</i>	Fer emergir la singularitat del lloc.	Conèixer i reconèixer la història.	Visita guiada del barri i del Museu de la Garrotxa. Entrevista a Xavier Puigvert, de l'Arxiu Comarcal. Lectura de les col·leccions locals.

Fases	Finalitat	Metodologia de treball / persones implicades	Accions / eines metodològiques
3. Obertura	Veure experiències diferents. Obrir-nos a diferents maneres de mirar l'espai públic. Inspirar-nos amb idees noves.	Converses amb persones expertes.	3.1. Converses buscant diferents visions: treball i educació social, pedagogia, geografia i perspectiva feminista.
		Visitar serveis, parlant amb una persona de referència, per conèixer el projecte i els aspectes metodològics. Visitar equipaments com una persona usuària per tenir l'experiència.	3.2. Visites: - Biblioteques: Can Fabra, Camp de l'Arpa (Barcelona). - Equipaments culturals al País Basc per veure experiències. - Servei de gestió de conflictes. - Superilles. - Centre de Vida Comunitària. - Serveis d'Educació i Cultura de l'Ajuntament del Prat de Llobregat.
		Participar a jornades i cursos.	3.3. Jornades: - Jornada "Ciutats i cura". - Xerrada "PIAM nucli antic. Àrees d'oportunitat". - Jornada "La transformació comunitària de les ciutats". - Curs "Repensar els equipaments de proximitat amb perspectiva comunitària".

		Col·laborar en l'organització i participar en espais de formació i generació de coneixement.	3.4. Col·laborar en l'organització de: - Participar al "Mercat de conversa: l'experiència d'un paisatge". - Col·laborar amb DinàmiG per organitzar la formació amb l'equip sobre "Generant ponts de diàleg". - Coorganitzar amb l'Espai Cràter i la UAB com a Cràter Lab "Repensant llocs per viure".
		Fer recerca d'experiències via Internet i visualitzar vídeos.	Nantes. Pontevedra. La Rambla. Biblioteques.
		Lectures de textos de diferents àmbits (Acció Social, Cultura, Urbanisme, Salut...).	Vegeu el llistat a la bibliografia.

Fases	Finalitat	Metodologia de treball / persones implicades	Accions /eines metodològiques
4.Tancament	Moment de concretar. Fer retorn a les persones i organitzacions implicades. Comunicació.	Fer una proposta de futur.	Relat. Proposta de serveis i d'execució. Proposta d'implementació. 4.1. Presentació a responsables polítics i tècnics.
		Fer el retorn a les persones implicades en el procés.	4.1. Reunions de retorn a les persones entrevistades i presentació de resultats al Consell de barri.

L'ILLA DEL CARME

4. L'ILLA DEL CARME

Amb la intenció de tenir clar quin és el punt de partida us presentem què és l'illa del Carme.

SITUACIÓ

L'illa del Carme té una superfície d'uns 22.000 m² i està situada a la banda nord-est del nucli antic, tot coincidint amb el límit del centre històric. Actualment és un espai tancat es si mateix, inconnex, que només té un petit accés pel carrer del Pare Antoni Soler.

Al nord, el carrer de Sant Bernat se'ns presenta com l'àmbit amb un grau més alt de transformació, on el planejament preveu l'eixamplament del carrer i la reordenació edificatòria. A la cantonada amb la plaça de Campdenmàs, l'Ajuntament també té un solar en propietat que està qualificat d'equipament comunitari.

A l'est, trobem la ronda de Sant Bernat, un carrer que separa el teixit del nucli antic i el successiu creixement de la ciutat cap al barri de Sant Miquel. Hi trobem el solar

de 2.855 m² ocupat per les antigues edificacions tèxtils de la que va ser l'antiga fàbrica Can Sacrest, propietat municipal i en desús total.

Al sud, està delimitada per la zona del darrere del **claustre del Carme** (Bé Cultural d'Interès Nacional BCIN), per l'absis de l'església del Carme (Bé Cultural d'Interès Local BCIL) i pel carrer del Pare Antoni Soler.

A l'oest, hi ha el carrer de la Verge del Portal, i seguint el carrer del Carme ens trobem amb edificacions ja consolidades i integrades a la trama urbana, incloent l'edifici catalogat com a Can Pujador i fins a la plaça del Carme.

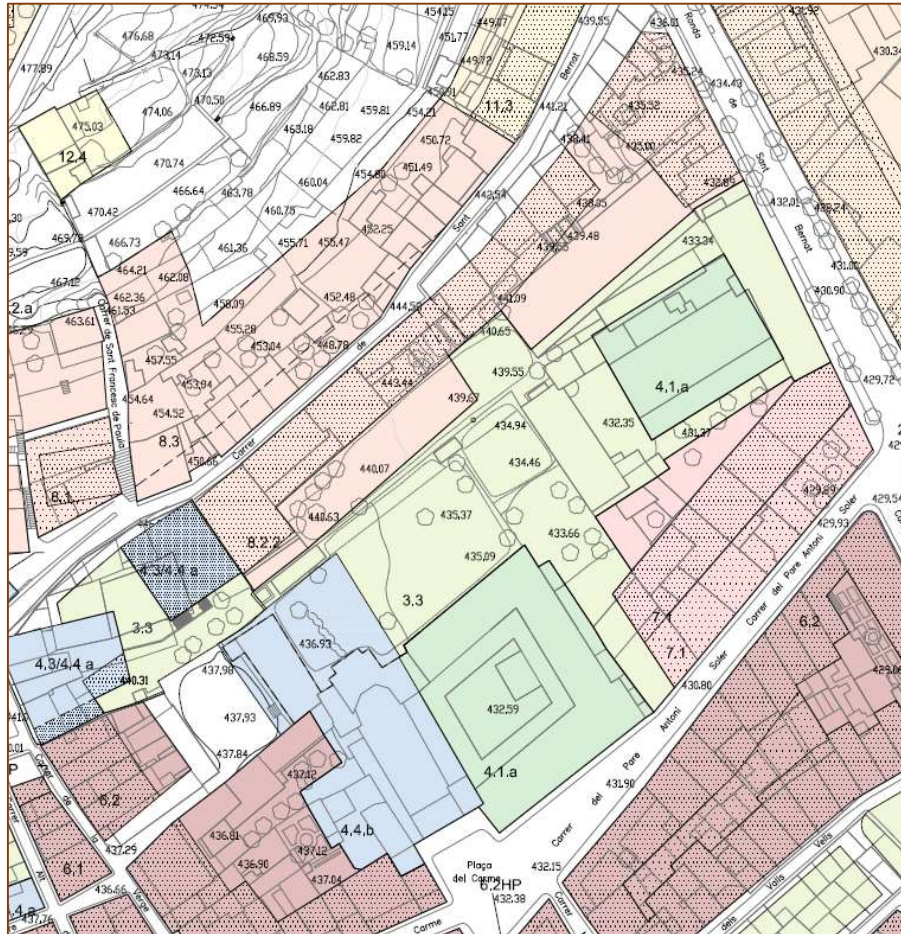
L'illa del Carme està situada als peus del volcà Montsacopa, que arriba a la ciutat en forma de terrasses, que inclouen fins i tot petits horts urbans i jardins de cases contigües.

És per això que l'illa té una **topografia complexa**, amb un desnivell considerable, que va des del punt més alt, situat a l'extrem oest del carrer de Sant Bernat (cota +447 m), al punt més baix, que és a l'extrem nord-est del carrer del Pare Antoni Soler (cota +429 m), **un total de 18 metres** de desnivell aproximadament.

Entre aquests dos punts, l'actual interior d'illa queda a una cota 435, aproximadament, i per tant les edificacions (habitatges) del carrer de Sant Bernat que l'envolten obren les seves façanes interiors al sud des d'un imponent mur de pedra volcànica que salva el desnivell entre els dos punts.

PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL 2003 I LES MODIFICACIONS

El Pla d'ordenació urbanística municipal vigent i les seves modificacions posteriors, tal com podem veure en el plànol que hi ha a continuació, qualifiquen els diferents sectors de l'illa del Carme en els següents sistemes i zones:

Sistemes:

- _ Sistema viari (clau urbanística 2.1).
- _ Sistema d'espais lliures (clau urbanística 3.3).
- _ Sistema d'equipaments comunitaris (clau urbanística 4.1, 4.3 i 4.4).

Zones:

- _ Zones de rehabilitació de l'estructura urbana i edificatòria del centre històric (clau urbanística 6.2).

- _ Zones de conservació i de rebliment de l'estructura urbana i edificatòria (clau urbanística 7.1).
- _ Zones de renovació urbana (clau urbanística 8.2).

Les claus urbanístiques 6.2 i 7.1 dels límits sud i oest dels carrers de la Verge del Portal i del Carme fins a la plaça del Carme ens identifiquen edificacions consolidades, alineades a vial. En canvi, als límits nord i est ens trobem una situació totalment diferent, amb edificacions pendents de transformació i afectades per diferents figures urbanístiques, així com per l'eixamplament del carrer de Sant Bernat.

Començant per la cantonada nord-oest, el POUM preveu una edificació formada per dos volums separats qualificats d'equipament (clau 4.3 i 4.4a), seguint amb edificacions pendents de renovació i transformació alineades al carrer de Sant Bernat (clau 8.2.2), i a l'est qualifica d'equipament (clau 4.1a) i espais lliures (clau 3.3) la finca municipal en desús de Can Sacrest.

Tot seguit trobarem la descripció urbanística dels carrers que formen l'illa. Per poder explorar possibilitats hem adjuntat la descripció dels habitatges d'aquestes vies que hem considerat adequats. Ho podem veure a l'annex número 2_Prospecció habitatges de l'illa del Carme.

CARRER DEL PARE ANTONI SOLER

L'únic accés actual a l'interior de l'illa del Carme és a través del carrer del Pare Antoni Soler per un pas molt estret per sota de l'edifici catalogat del claustre, el qual ens porta a un espai provisional d'aparcament de titularitat privada amb concessió pública. Aquest espai només representa una part de l'àmbit total qualificat d'espai lliure.

El POUM planteja un nou accés des d'aquest mitjançant l'enderroc parcial de la finca situada al número 5, de planta baixa i que ara es destina a aparcament privat. Aquesta afectació per sistema d'espais lliures (clau 3.3) permetrà un accés ampli i la comunicació entre l'interior de l'illa del Carme i l'entorn immediat de la plaça del Carme - carrer del Pare Antoni Soler. Així mateix, es recupera l'espai originari en planta baixa de l'edifici catalogat tot dignificant l'accés al nou espai públic generat.

CARRER DE SANT BERNAT

A la banda nord, al carrer de Sant Bernat, el POUM preveu la seva transformació amb una afectació per sistema viari en ambdós costats del carrer, que actualment és excessivament estret i amb traçat irregular. Es plantegen polígons d'actuació (PA) i plans de millora urbana (PMU) per aconseguir l'ampliació del carrer i l'ordenació de les noves edificacions, dotant el carrer d'una secció adequada atès que es tracta d'una via d'entrada al nucli antic. Les figures que facilitaran aquesta transformació són:

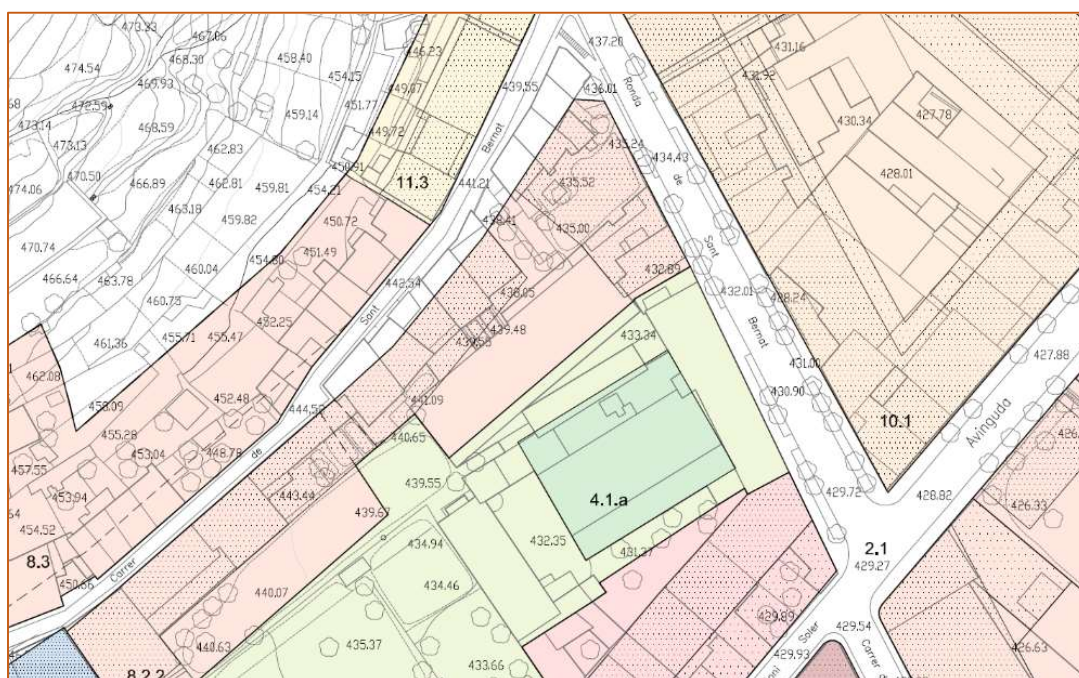
- PA 1.2 Sant Bernat 1: executat, cessió del sistema viari al principi del carrer de Sant Bernat i nova edificació reculada.
- PA 1.14 Sant Bernat 2: pendent d'execució.
- PMU 1.12 carrer de Sant Bernat: pendent d'execució.
- PMU 1.14 plaça de Campdenmàs: derogat per MPOUM 2016 (clau 4.3 i 4.4a).
- Modificació puntual del POUM 2016: l'any 2016 es va tramitar una modificació puntual al sector de la plaça de Campdenmàs, passant d'una qualificació de zones de renovació urbana clau 8.3 a un sistema d'equipaments comunitaris (clau 4.3 i 4).

RONDA DE SANT BERNAT

A la banda est ens trobem la finca de propietat municipal on s'ubica l'antiga fàbrica Can Sacrest, que des de fa anys està totalment desocupada. El POUM preveu el seu enderroc i la construcció d'una edificació aïllada destinada a equipament comunitari. Es proposa un àmbit de forma bàsicament rectangular de 1.000 m² aproximadament d'ocupació en planta, qualificat amb la clau urbanística (clau 4.1a, equipament escolar) i envoltat del sistema d'espais lliures (clau 3.3, parcs locals, jardins i passeigs urbans). Aquest nou espai lliure a la ronda de Sant Bernat permetrà cosir aquest nou equipament i espai del nucli antic amb el barri de Sant Miquel, els quals actualment es troben físicament separats per l'edifici antic de la fàbrica alineat a la mateixa ronda, cosa que esdevé un element de barrera entre ambdós barris.

Caldrà afegir a la clau 4 (equipaments comunitaris) la subclau 4, que inclou l'ús de biblioteca (clau 4.4a) mitjançant una modificació puntual del POUM. Els espais qualificats de sistema d'espais lliures (3.3) des de la ronda de Sant Bernat fins a la tanca dels horts dels carmelites, el carrer del Pare Antoni Soler i la connexió vers la banda nord estaran en procés de gestió urbanística, objecte d'expropiació. El mateix succeirà amb la zona d'hortos i la residència dels carmelites, que estan afectats pel sistema d'equipaments comunitaris (4.4b) de titularitat, en aquest cas privada.

CONNEXIONS LONGITUDINALS I TRANSVERSALS

Aquests espais lliures (3.3) previstos permetran obrir aquest espai totalment tancat i cosir el teixit del nucli antic amb el teixit del successiu creixement de la ciutat cap al barri de Sant Miquel. Aquesta unió succeirà en sentit longitudinal (nucli antic - illa del Carme - barri de Sant Miquel) i, en menor intensitat, en sentit transversal (volcà Montsacopa - carrer de Sant Bernat - illa del Carme - carrer del Pare Antoni Soler).

PASSAT

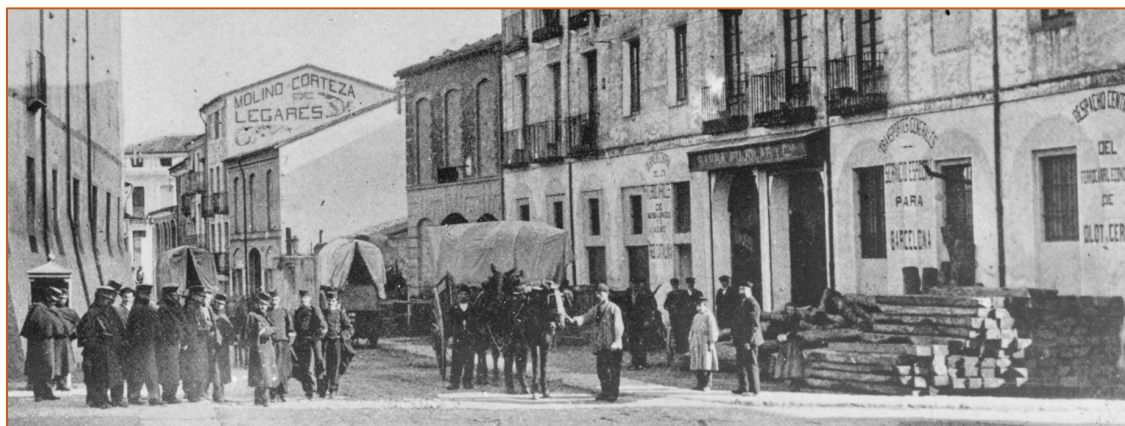
“... la singularitat urbanística del rovell de l'ou urbà pot perdre la identitat —que necessita tant com el confort— per atraure de nou habitants i consumidors”.

Xavier Puigvert

5. PASSAT. D'ON VENIM?

BARRI VELL: ON NEIX LA CIUTAT D'OTOT

Conèixer la història ens ajuda a situar-nos avui. Per això, entre lectures, hem fet la visita guiada al barri amb Mireia Tresserras (www.educart.cat) i al Museu de la Garrotxa, per tal de conèixer l'origen de la ciutat. D'on venim vol ser un petit recordatori dels aspectes històrics que ens ajudaran a connectar amb **l'essència del cor de la ciutat**.

EL TRAMAT DE CARRERS

Parlar del barri Vell és parlar del nucli on neix la ciutat d'Olot, el punt de partida del seu creixement com a ciutat. Tal com ens explica Xavier Puigvert,¹¹ la trama urbana actual respon a les necessitats de creixement i millora de l'espai del llarg dels anys. Tot i que el nom d'Olot s'esmenta, per primera vegada, en un text de l'any 871, l'Olot actual tindria el seu origen el 1206 amb la carta de poblament atorgada per l'abat de Santa Maria de Ripoll, la qual oferia importants avantatges econòmics i socials a qui volgués establir la seva residència en aquest punt del terme, a tocar del riu, per tal de crear un assentament que actués com a centre artesanal i d'intercanvi. Així naixia la vila d'Olot.

Els terratrèmols de 1427 i 1428 tenen un fort impacte a la trama urbana i, com a conseqüència, al centre històric, i s'identifiquen dues zones ben diferenciades:

- _ D'una construcció austera i resistent hi ha la vila vella, entre el riu Fluvià, l'església del Tura i el passeig de la Muralla, que tanca un triangle.
- _ També hi ha la vila nova, que s'obre fora la muralla i que fa un traçat ortogonal al voltant de la plaça Major.

¹¹ PUIGVERT, XAVIER. *Una història d'Olot en deu moments*. Col·lecció "Històries d'Olot", 2017.

Aquest nucli d'entramat de carrers, de cases entre el riu, l'església del Tura i el claustre del Carme són l'inici del centre històric i l'element clau de la vida de la ciutat. L'església del Tura és un punt cruïlla dels camins d'entrada i sortida d'Olot.

L'ORDE DEL CARME

L'orde del Carme és el primer ordre religiós que s'instal·la a la ciutat (s. XVI-XVII), i a qui confien els cònsols d'Olot en un primer moment l'ensenyament infantil. Es construeix una església, un convent i un claustre.

La presència d'aquest orde religiós amb la intenció d'aportar una educació de qualitat també va significar prestigi i estatuts social.

L'ESCOLA D'ART

L'any 1783 es crea l'Escola Pública de Dibuix d'Olot amb la intenció de cobrir la necessitat de mà d'obra qualificada per a les indústries locals, i d'entre aquestes la més destacada del moment és la dels estampats d'indianes.

L'Escola es va instal·lar als baixos de l'Hospici fins al 1933, any en què es trasllada al claustre del Carme. Al llarg dels anys l'Escola ha estat el motor d'indústries com la dels tallers de sants i també ha format grans artistes que han donat prestigi i projecció a la ciutat d'Olot. Actualment la ubicació de l'Escola al claustre és fonamental per donar una identitat pròpia i singular al barri.

LA INDÚSTRIA

Pel que fa a la industrialització d'Olot, l'aprofitament del riu va ser l'al·licient i el motor per a la instal·lació d'indústries principalment del ram del tèxtil i d'adoberies de pells.

Fons A 440m sobre el nivell del mar. Vicenç Grivé Coma, 1885

Quim Roca Mallerach, 2013

Des de principis del segle XVIII trobem al barri del Carme fàbriques on es treballa el tèxtil com Can Sacrest o Ca l'Artigas. També hi són molt presents els tallers de sants, com l'edifici Antiga Cooperació Fabril, Can Castellanes i Dimosa.

I, més endavant, apareixeran en el sector econòmic la indústria càrnia i dels plàstics.

LA IDENTITAT CULTURAL

Les persones que al llarg de tots aquests anys han viscut en aquest municipi, enmig d'aquest paisatge característic, a prop dels altres pobles de la comarca, alhora que allunyats de la influència de les grans ciutats han construït una identitat cultural pròpia, un caràcter, una manera de fer, de treballar, d'educar, de relacionar-se i de celebrar.

Reconèixer el caràcter propi, donar a conèixer la història i el perquè som com som és el primer pas **per incorporar noves maneres d'entendre i de viure a la ciutat.**

Reconèixer l'**educació** com a element clau de l'illa, tant a càrrec de l'orde del Carme com de l'Escola d'Art.

L'Escola d'Art com a important centre de formació de **les arts i la cultura**. També en relació amb les fàbriques i el riu com a antics motors econòmics i de desenvolupament i **innovació social**.

Eixos fonamentals per a la cohesió i la inclusió

La història d'aquest barri ens explica com al llarg dels anys han estat necessàries diferents estratègies per a la seva rehabilitació urbanística i per intentar donar respostes adequades a les necessitats de la ciutadania.

PLA DE BARRIS: APRENENT DE LES AVALUACIONS

La intenció d'aprendre del passat és la que motiva aquest apartat. Els plans de barris han estat un instrument de renovació urbana en l'àmbit català. És per això que abans d'endinsar-nos en l'anàlisi del pla que actualment implementa l'Ajuntament d'Olot, volem fer esment de dos documents sobre l'avaluació dels plans de barris a escala de Catalunya.

Per una banda, l'article "Les polítiques de renovació urbana poden revertir les dinàmiques ètniques d'un barri?", on s'avaluen els plans de barris de Catalunya, del 2004-2010. I, per una altra, un informe sobre l'avaluació del Pla de barris de Barcelona 2016-2020.

LES POLÍTIQUES DE RENOVACIÓ URBANA PODEN REVERTIR LES DINÀMIQUES ÈTNIQUES D'UN BARRI?

L'article demostra a partir dels indicadors de renda i d'origen dels veïns i veïnes dels diferents barris on s'executen plans de barris que aquestes inversions destinades a reduir la segregació residencial no han estat prou efectives i eficients.

Es tracta d'una avaluació sobre l'impacte de la dinàmica de la població dels barris. Analitza si les polítiques de renovació urbana d'aquests on s'ha implementat la Llei de barris han modificat el tipus de població que hi ha anat a viure.

La Generalitat de Catalunya va aprovar, l'any 2004, la Llei de barris, amb l'objectiu de dinamitzar els barris mereixedors d'una atenció especial. La política pretenia millorar els espais i els equipaments públics dels barris destinataris mitjançant grans inversions urbanístiques i concentrades geogràficament. Un dels objectius de la política era desconcentrar la pobresa i la immigració i, en definitiva, reduir els ingressos i la segregació ètnica en un període en què Espanya estava rebent una onada massiva d'immigració (Nello, 2009).

Els indicadors analitzen el nivell econòmic i educatiu i l'origen de les persones que viuen al barri abans i després d'implementar les polítiques urbanes. També analitzen els tipus d'habitatge.

Es conclou que el fet d'invertir només urbanísticament no implica reduir la segregació urbana.

Encara que no és objecte de l'article, cal esmentar que fruit del Pla de barris, l'any 2004, al nucli antic d'Olot es van dur a terme diferents operacions d'esponjament

que van donar lloc a nous espais públics com la plaça de les Monges, la plaça de Campdenmàs, la plaça de la Pia Almonia i el passeig de la Muralla. També es van rehabilitar habitatges a través de l'empresa pública Gestora Urbanística Olotina, SA (GUOSA), ubicada al bell mig del barri dins de l'Oficina Municipal d'Habitatge.

AVALUACIÓ DEL PLA DE BARRIS

L'avaluació del Pla de barris 2016-2020 de l'Ajuntament de Barcelona fet per Ivàlua (Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques) ens mostra com han avaluat l'impacte i la implementació dels plans de barri a deu districtes de la ciutat de Barcelona.

La finalitat d'aquests plans era reduir les desigualtats a la ciutat, i les accions s'orienten en quatre eixos: enfortir la xarxa educativa, impulsar l'activitat econòmica, millorar les condicions de vida de la població i fer front als dèficits urbanístics, d'accessibilitat i d'equipaments. Els indicadors que usen parlen de l'impacte de les accions en aquestes línies. L'avaluació evidencia com la desigualtat econòmica, social i residencial és un problema estructural molt difícil de resoldre i que malgrat les accions del Pla de barris segueixen essent barris vulnerables, tot i millorar les condicions de vida dels seus habitants.

Es proposen implementar aquest pla des d'un model amb quatre elements idiosincràtics, que són els que analitzen. L'abordatge transversal: la relació — comunicació, objectius comuns i acords— entre el sector i els departaments de l'Ajuntament i amb altres ens públics. La participació: el tipus de relació entre l'Administració municipal i el teixit associatiu. Abordatge flexible: la capacitat dinàmica d'adaptació a les necessitats i a les oportunitats del context. I el lideratge, polític i tècnic, relacional: la capacitat de facilitar i encoratjar a la cerca i a la posada en marxa de solucions creatives.

L'avaluació demostra com el caràcter multidimensional, complex i estructural de la societat necessita aquesta nova manera de treballar, la qual està contribuint a canviar la manera de fer de l'Administració municipal.

Així doncs, a les avaluacions veiem que invertir urbanísticament no implica canviar les condicions de vida del barri. Per tant conviden a promocionar polítiques urbanístiques, econòmiques, educatives, socials i ambientals. Apunten que la manera de treballar, des de *la transversalitat*, amb *espais de diàleg amb el veïnatge* i des d'un *lideratge relacional*, són principis fonamentals per afrontar les necessitats de la ciutadania.

PRESENT

“...Les absències acaben per ser més significatives que les presències.”

Nuccio Ordine¹²

¹² ORDINE, NUCCIO. *La utilitat de l'inútil. Manifest*. Quaderns Crema, 2013.

6. PRESENT. ESCENARI ACTUAL

D'ON PARTIM: ANALITZEM LES ESTRATÈGIES MUNICIPALS

L'Ajuntament d'Olot desplega les estratègies per millorar el barri Vell a través del PIAM (Pla integral d'accions de millora). És aquest que proposa com a àrea d'oportunitats l'illa del Carme. D'altra banda, coexisten diferents plans i estudis que contribueixen també a la millora del barri.

Per això, en aquest moment, el que fem és analitzar les vinculacions entre els diferents projectes.

El PIAM nucli antic és el full de ruta per a la regeneració urbana integral del barri que impulsa l'Ajuntament d'Olot, fruit d'una diagnosi feta amb participació ciutadana.

El pla planteja les actuacions a partir de tres directius estratègiques:

D1 VIURE AL NUCLI ANTIC

Un dels riscos dels centres històrics en termes generals és el buit residencial, comercial o d'usos de l'espai, cosa que comporta un risc de degradació. Es pot dir que la vida de veïns, comerços, activitat econòmica, carrers i places... exerceix de control social (en el sentit més positiu) de l'àmbit urbà. Per això és imprescindible considerar les condicions de vida i les activitats en aquest centre, a més de coincidir de manera generalitzada que cal millorar-les així com **consolidar i atreure nova població**.

D2 DONAR UNA NOVA CENTRALITAT AL NUCLI ANTIC

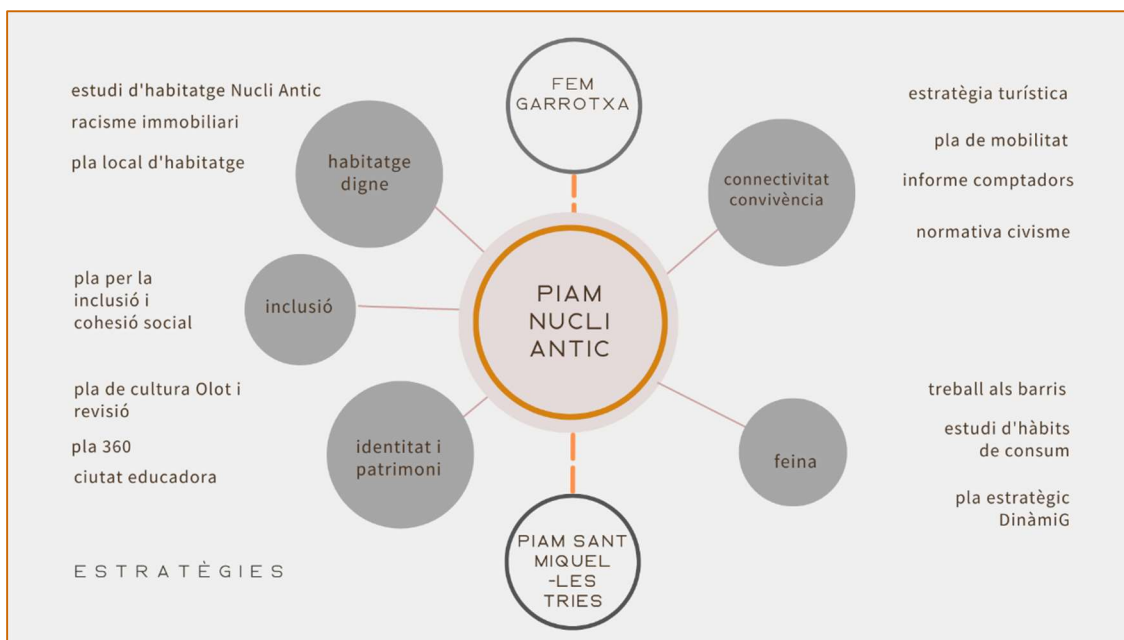
Parlem de reconduir la situació actual de desequilibri entre un desplaçament de l'activitat cap a un extrem de l'àmbit i el deteriorament de l'altre. Hi ha elements amb un potencial considerable i amb recorregut de millora per aconseguir **noves centralitats o nodes d'activitat** i usos públics i privats que actuïn com a pol d'atracció.

D3 RECONÈIXER EL NUCLI ANTIC

El nucli antic és barri i és el centre històric de la ciutat d'Olot, el qual acull bona part de la història i dels **elements identitaris** d'Olot, i és on se celebren alguns dels principals esdeveniments de la ciutat, com les Festes del Tura. El risc de deteriorament del conjunt, però, posa també en risc el seu patrimoni cultural.

Cada una d'elles preveu diferents línies estratègiques que s'acaben concretant en accions a través de fitxes. A la vegada, en l'àmbit comarcal i municipal, des de l'Administració pública desenvolupem altres plans i projectes que contribueixen a les directius del PIAM, les quals esmentem al proper esquema.

Podem veure el mapa on hem vinculat les línies estratègiques dels diferents plans a l'annex número 3_ Vinculació entre les línies estratègiques dels diferents plans.

3 Plans i estudis. Elaboració pròpia

Actualment, nou plans sectorials, liderats per diferents departaments de l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal, i les seves estratègies conflueixen, en gran part, en les tres directrius del PIAM: D1 Viure al nucli antic, D2 Donar una nova centralitat al nucli antic i D3 Reconèixer el nucli antic.

Podem veure que tenim un munt d'iniciatives, des de l'Administració pública, enfocades a la millora del barri, i alhora, la sensació que el barri està "deixat".

Hem construït les hipòtesis següents:

- _ Manca de coordinació, transversalitat i comunicació (interna i externa) entre ells.
- _ Sensació que no visibilitzem la incidència de totes aquestes estratègies.
- _ Desconeixement de les estructures i els espais de coordinació i treball col·laboratiu que proposen els plans de manera estable.
- _ Desconeixement del funcionament de la taula política i la de treball transversal que estableix el PIAM.
- _ Diversitat d'agents que qüestionen el funcionament del Consell de barri.

ENTENENT EL SISTEMA: PUNTS FORTS I FEBLES DE LA SITUACIÓ ACTUAL

A partir de l'anàlisi dels plans es fa un mapa on s'identifiquen les línies estratègiques en comú. En paral·lel es fan entrevistes a persones i sessions de treball amb equips vinculats a aquestes propostes per identificar els punts en comú, les debilitats, els buits i les oportunitats. Això ens ha permès identificar reflexions compartides i aprenentatges.

El buidatge de les idees principals de totes aquestes converses l'hem recollit a través d'un quadre a l'apartat d'annexos:

- Annex número 4_ Fortaleses i debilitats. Buidatge
- Annex número 5_ Idees de futur. Buidatge

La **fitxa número 13** del PIAM és la que s'anomena *àrea d'oportunitats*, en què s'identifiquen sectors del barri on és estratègic ampliar i millorar la qualitat i l'equipament de l'espai públic per a activitats quotidianes. Una de les zones identificades és l'illa del Carme, de la qual, en l'apartat anterior, hem detallat els carrers que la conformen.

Aquesta illa és un punt molt estratègic per a la regeneració urbana d'aquesta zona i, per tant, contribueix a moltes de les línies estratègiques del PIAM.

I amb la intenció de no mirar-la com una fitxa més del pla, sinó com un punt palanca i de molta connexió amb la resta d'intervencions del barri, el que fem és preguntar-nos: com pot contribuir la regeneració d'aquesta zona a les línies del PIAM? Quines oportunitats té? Amb quins bloquejos ens trobem?

El text s'organitza a partir d'aquestes directrius, i destaca aquelles línies que en la situació actual veiem com a matèria imprescindible per a la transformació del barri i en les quals podem contribuir des del projecte de l'illa del Carme. Entenem que totes les línies són importants, però algunes accions les considerem *punts palanca* per la finalitat que ens hem plantejat. A banda d'identificar-les, concretament propostes per poder-hi treballar en un futur, si es considera oportú, fruit de les reflexions fetes a través de l'anàlisi dels documents, de les converses generades, de les visites i de les lectures.

De manera transversal, en les reflexions hem identificat que:

Es valora la necessitat d'un **consens polític** de la prioritat d'intervenció al nucli antic. Cal un debat polític i un consens per saber quin tipus de política volem per al barri a llarg termini. Això es reflecteix en polítiques, en un pressupost que les possibiliti i en lideratges, tant polític com tècnic. Per tot això es considera que no es poden discutir les polítiques del barri cada legislatura i es valora el consens com a instrument per validar i executar les accions previstes.

El PIAM planteja una metodologia que cal implementar:

Transversalitat: la mirada holística que requereix una acció coordinada i de cooperació entre els diferents agents implicats, amb el seu lideratge tècnic i polític. Un funcionament per projectes amb les persones que més hi poden aportar.

Participació ciutadana: genera espais de relació i d'intercanvi de coneixement entre els diferents agents del barri (Administració pública, equipaments, etc.).

Comunicació: treballar una estratègia de comunicació del pla a través d'un relat per fer rendiment de comptes però també per influir en la percepció i fer més atractiu invertir al barri.

Avaluació: fer seguiment de les accions i avaluar-ne l'impacte. Tenir espais de reflexió per analitzar l'acció, generar coneixement i identificar errors i elements de millora.

Es considera important planificar un **full de ruta** per a la construcció i el manteniment d'aquest espai, ja que és un projecte estratègic i de llarg termini (la gestió del mentrestant), tant pel que fa a la planificació de la part més urbanística com de la construcció, el disseny i la planificació dels projectes com de l'equip de persones que els tirarà endavant. Des de la nostra visió el procés és tan important com el resultat i, per tant, esdevé una oportunitat per generar vincles i construir comunitat.

El PIAM no té visió comarcal, ni de ciutat, sinó que és un pla de barri. Això implica la importància d'un diàleg, fent un zoom, aproximant-nos al barri i agafant la perspectiva comarcal.

D1 VIURE AL NUCLI ANTIC

Com hem vist anteriorment en el document, el barri Vell és el centre històric i patrimonial de la ciutat.

Un barri amb diversitat de dinàmiques i amb interrelacions diferents entre comerciants, residents, entitats, Administració i ciutadans i ciutadanes que usen l'espai. Una finalitat clara d'aquest pla és **atraure població que vulgui viure al barri**.

***Línia estratègica:** Afavorir la rehabilitació, la renovació i l'accés a l'habitatge digne i la mobilització de pisos buits*

L'Estudi per a la rehabilitació, captació i mobilització d'habitatges i locals al nucli antic d'Olot, fet el 2021, per Celobert, identifica les finques i planteja accions per facilitar la rehabilitació, atendre les persones en situació vulnerable, facilitar l'activació d'edificis i habitatges buits, i impulsar projectes transversals. En la següent imatge podem veure les dades més significatives sobre els habitatges buits.

9.1 TIPOLOGIES IDENTIFICADES

S'han identificat les següents tipologies pel que fa a l'estat dels edificis del barri vell:

- A. **89 Edificis totalment buits** 26,2%
 - 79 edificis amb habitatges, 24 tapiats (23,2%)
 - 10 edificis no residencials, 6 tapiats (2,9%)
- B. **42 Edificis amb ús únicament comercial o serveis** 12,3%
 - 31 Edificis d'habitatges amb el baix en ús, 2 amb l'accés a plantes pis tapiat (9,1%)
 - 11 Edificis amb ús íntegrament comercial o de serveis (3,2%)
- C. **209 Edificis habitats** 61,5%
 - 110 Edificis sense deficiències o lleus i en ús més del 75% dels habitatges (32,3%)
 - 73 Edificis sense deficiències o lleus i amb habitatges buits i en ús (21,5%)
 - 26 edificis amb deficiències importants i habitatges habitats (7,6%)
- D. **Solars** 17 finques

De forma genèrica es pot apuntar que els edificis del nucli es poden dividir en 3 terços:

- Edificis buits o infrautilitzats (35,3%).
- Edificis en bon estat i majoritàriament en ús (32,3%).
- Edificis habitats amb habitatges buits i/o en mal estat (29,1%).

4. Estudi per a la rehabilitació, captació i mobilització d'habitatges i locals al nucli antic d'Olot.

Celobert, 2021

En aquesta línia, plantegem:

Per reconèixer la història del barri, cal respectar **el tram de carrers i les façanes**. Cal dur a terme una rehabilitació que valori l'estructura d'origen i que incorpori la visió de sostenibilitat i comoditat actual als interiors per fer

fàcil la vida a les persones. De les reflexions es destaca que cal fer una aposta atrevida i decidida per a la rehabilitació del barri, la qual s'ha d'impulsar des de l'Administració pública i tenir el compromís de les persones propietàries i constructores dels edificis. Ha de ser una aposta que generi un procés il·lusionador de regeneració dels habitatges i que contribueixi a l'embelliment del barri.

A principis d'any, els arquitectes Xavier Canosa i Núria Díez van presentar a l'Ajuntament d'Olot, per encàrrec seu, un programa de renovació d'una illa urbana del nucli antic. Es tracta d'una proposta de gestió urbanística per aconseguir la transformació i la regeneració d'una illa del barri de manera conjunta.

Sorgeix la necessitat de disposar d'una **persona** que es focalitzi en el treball del barri. Una persona, amb lideratge estratègic, relacional i operatiu, estretament lligada a l'Àrea d'Urbanisme i Habitatge.

Cal que aquesta persona generi les aliances internes, dins de l'Administració pública, i fora, amb els veïns i veïnes, propietaris i propietàries, promotores, comerços i altres agents que tinguin un paper actiu. També cal fer aliances estratègiques amb altres administracions i incidir en la matèria jurídica per tal de fer possible les rehabilitacions.

S'han de definir **corones d'intervenció** pel que fa a les polítiques d'habitatge del barri, visitar cada edifici, pis per pis, conèixer qui n'és el propietari o propietària, esbrinar la situació de qui hi viu i buscar solucions a mida de les unitats mínimes d'intervenció: les illes. Cal estar atents a les polítiques d'habitatge que només siguin extractives i no promoguin un procés de gentrificació en què esdevingui impossible viure al barri.

Hem identificat dos edificis a l'illa del Carme, al **carrer de Sant Bernat** (els podem veure detalladament a l'annex 2), que pot ser interessant que es gestionin de manera pública i/o amb cooperació privada per atendre les necessitats d'habitatge dels joves i de les persones que volen envellir al barri i de les seves famílies.

Del PIAM es planteja, a la fitxa 6, la necessitat de tenir una **residència d'estudiants**. Després d'analitzar-ho —podem trobar les dades a l'annex número 6_ Demanda de residència d'estudiants—, considerem que l'illa del Carme no necessàriament és l'espai per ubicar-la, però sí que té sentit al barri.

Tenir **feina** a la comarca o poder-la fer des d'aquí esdevé clau perquè una persona o família decideixi viure al barri. Tal com s'insisteix en l'estudi d'habitatge, la professió és motiu de la mobilitat de persones i famílies.

Línia estratègica: Millorar l'accessibilitat en diferents modes de transport

La mobilitat és un dels grans temes urbans per la pressió que representa per al medi. En aquesta matèria es recullen diferents aspectes: la gestió de la mobilitat del nucli antic i la seva proximitat, la promoció de la mobilitat alternativa al vehicle privat, la millora dels accessos i l'aparcament.

A partir d'aquesta línia i repassant els mapes de l'apartat de dades on identifiquem la situació del barri en comparació amb la resta, ens plantejem que:

Sorgeix la importància de treballar la **connectivitat** del barri amb la ciutat a través de l'illa del Carme, un punt estratègic per, a través del Pla de mobilitat, veure les entrades i les sortides que faciliten aquest accés tal com es planteja a la fitxa 1 del PIAM.

També es treballa perquè aquest punt faci d'enllaç entre el barri de Sant Miquel i el nucli antic.

Així mateix, es planteja que l'espai convidi les persones que visiten l'Espai Cràter a passejar fins a arribar a aquest punt.

L'illa del Carme ha de ser un punt de connexió entre el volcà Montsacopa i el riu Fluvià.

Queda clar que és necessari que la relació del Mercat Municipal, el Firal i l'illa del Carme sigui fluïda. S'han de generar aliances entre els comerciants d'aquests tres espais perquè aquest esdevingui un recorregut habitual.

Un **aparcament** és una gran necessitat de les persones que viuen, o viuran, treballen, visiten o gaudeixen del barri. Ja es planteja al PIAM i també és una línia de treball del Pla de mobilitat.

El fet que l'illa del Carme tingui un **aparcament de bicicletes segur** també pot ser un punt de sortida i d'entrada al barri. Tal com es planteja al Pla de mobilitat es vol potenciar l'ús de la bicicleta i, per això, l'Ajuntament, l'any passat, va començar a treballar amb Olot Pedala el Pla de foment de la mobilitat amb bicicleta i vehicles de mobilitat personal.

Cal esdevenir un punt de trobada turístic que connecti amb diferents punts a través **d'itineraris saludables i de reconeixement cultural**. Disposar de recorreguts pot ser un element de salut, entès aquest concepte de manera àmplia, i pot esdevenir una bona excusa per tal que moltes persones coneguin aquest indret.

A l'informe sobre centres urbans i comerços de les ciutats mitjanes es valida que els carrers de Clivillers, Bellaire, Serra Ginesta i l'Hospici són pas natural, ja que de manera continuada hi passa gent. El carrer dels Sastres, en els propers anys, podem veure si augmenta el seu trànsit i com ha impactat el projecte de dinamització comercial del carrer, ja que ara hi ha un comptador i abans no. Pel que fa al carrer del Pare Antoni Soler, també és un lloc de pas, d'entrada i de sortida al barri.

Alhora moltes persones diuen que no hi passen perquè hi ha un ambient que no convida a transitar-hi. Aquest relat és la vivència de la població, i, alhora, contribueix a estigmatitzar aquest sector del barri.

Les persones **comerciants**, que s'autoanomenen "de tota la vida", en el seu discurs destaquen la deixadesa del manteniment dels edificis i dels carrers d'aquesta zona. Sovint tenen percepcions negatives dels establiments regentats per persones d'origen estranger.

Proposem que es faci un treball amb els comerciants per tal de donar suport a les dificultats que tenen, generar espais de trobada i de coneixement, i definir estratègies conjuntament per dinamitzar l'espai urbà.

Línia estratègica: Ampliar i millorar la qualitat i l'equipament de l'espai públic

Aquesta línia fa referència a la qualitat i als usos de l'espai públic. La qualitat, que ve determinada per l'equipament urbà, la neteja i la il·luminació, el disseny... repercuteix en diferents elements de la percepció ciutadana i en les relacions que es donen, facilitant-les o no. Per altra banda, també es persegueix que sigui un espai públic democràtic i amb diversitat d'usos, per tal de garantir la cohesió.

Es planteja:

Actualment es porta a terme el Pla de places i placetes de proximitat, un projecte per millorar aquests espais públics del barri. Esdevé clau la manera

de treballar, **reconèixer el patrimoni cultural** i com es busca la implicació dels veïns i veïnes i dels comerços de cada plaça. Els arquitectes Eduard Callís i Guillem Moliné, que porten a terme el projecte, busquen el compromís de les persones que viuen i treballen entorn de les places.

És important, un cop acabada la reforma de cada plaça, que es vetlli perquè se segueixi **dinamitzant l'espai**, ja sigui perquè a la plaça s'ha identificat una entitat, un col·lectiu, un equipament o un comerç que és dinamitzador natural i/o perquè des de l'Administració pública es veu com un lloc on podem organitzar actes (fires, rutes turístiques, actes culturals, socials i esportius...).

Aquesta és una tasca important perquè forma part de la vida quotidiana. Tenim exemples de ciutat (passeig del Firal) de com als diferents establiments un cop acabada la regeneració urbanística es manté una dinamització urbana.

A partir de l'anàlisi del mapa dels parcs públics de la ciutat d'Olot (veure annex 7) es detecta:

- _ En el disseny dels parcs públics no es té una visió general de ciutat des de les polítiques municipals.
- _ Es construeixen o es milloren els parcs per demanda veïnal, ja sigui per l'associació de veïns o bé per la via telemàtica de relació amb l'Ajuntament.
- _ Quan hi ha conflictes a l'espai públic es fa un treball de manera conjunta entre l'Àrea d'Urbanisme i la d'Acció Social atenent la immediatesa, malgrat que després no es fa el seguiment posterior.
- _ En general tots els barris tenen zones de jocs i a cadascuna hi podem veure les mancances per franges d'edat.
- _ En general el barri Vell i l'Eixample Balmes no tenen parcs on jugar (per exemple a pilota), passejar i trobar-se.

El pati de l'escola Cor de Maria pot ser una possibilitat d'un espai jugable de seguretat, atès que a aquest barri hi manquen espais per atendre necessitats d'activitats esportives i de salut. Com a centre educatiu no l'hem tingut en compte en la participació del pla.

En les converses sovint sorgeix que no es veu un **model d'oci nocturn** que doni respostes a les necessitats de relació social de lleure de les persones de les diferents franges d'edat. Sovint apareix el record d'altres èpoques on hi havia locals i programació adequada a aquestes necessitats.

Línia estratègica: Millorar la integració dels col·lectius

En l'àmbit del nucli antic conviuen una gran diversitat de col·lectius i persones, cosa que es visualitza com a repte i com a oportunitat alhora. L'índex més elevat de població immigrada correspon a aquest àmbit urbà, juntament amb el barri de Sant Miquel. Del diagnòstic participatiu es desprèn la percepció de la minsa relació entre col·lectius. Així, aquesta línia de treball persegueix una millor convivència, relacional i integradora, més que no pas una coexistència diferenciada de comunitats diferents.

Fruit de les converses, s'interpreta que ens calen espais per prendre consciència de les discriminacions de les diversitats.

Cal abordar les **actituds i els comportaments racistes** que tenim, en moments concrets, totes les persones. Nuccio Ordine usa aquesta història de David Foster Wallace per explicar què és la cultura:

“Hi havia una vegada dos peixos joves que nedaven i que es van trobar per casualitat un peix més vell que anava en direcció contrària.
El peix més vell va saludar amb el cap i els va dir:
—Bon dia, nois. Com està l'aigua?
Els dos peixos joves van continuar nedant un tros, i un d'ells va mirar l'altre i li va dir:
—Què dimonis és l'aigua?”

En aquest moment del text volem utilitzar aquesta metàfora per explicar com de la mateixa manera que l'aigua esdevé invisible per als peixos —el privilegi que tenim pel fet de tenir la cultura dominant—, passa desapercebuda per gran part de la població, i això ens dificulta adonar-nos del poder que tenim i dels comportaments racistes que desenvolupem en diferents moments del dia.

S'ha identificat que existeix una situació de racisme en l'accés a l'immobiliari de lloguer. S'han començat a fer accions, entre les persones que treballen a l'administració de finques, l'Administració i la ciutadania a través d'un treball impulsat per l'Ajuntament d'Olot i la Universitat de Girona.

La població de la Garrotxa és molt diversa culturalment. Ens calen **experiències de reconeixement de les diferents cultures i creences**. Ramin Jahanbegloo usa les paraules de Michael Walzer: **“la cultura d’una comunitat és la història que els seus membres ens expliquen per donar sentit a totes les diferents parts de la vida social”**, per explicar la necessitat indubtable que des d’una perspectiva democràtica totes les persones han d’intervenir en la narració de la història, i no només el sector dominant de la societat.

Actualment, la història del barri només ha estat narrada per una part de la comunitat, i per això proposem metodologies per construir relats compartits. Es recomana que aquestes eines s’ofereixin des de l’acció social, educativa i cultural, esportiva i de desenvolupament econòmic, ja que són instruments per a la construcció d’identitat. També des de l’urbanisme, dissenyant l’espai públic, tant des del paisatge com des dels equipaments, i incorporant la mirada de les diversitats i de la vida quotidiana de les persones.

Cal tenir en compte les diferents necessitats i maneres d’entendre la participació de la ciutadania a l’hora d’organitzar el Consell de barri, per tal de garantir la **participació ciutadana**. És interessant plantejar espais per generar coneixement, ja que aquest repte requereix metodologies noves i un aprenentatge continuat.

Es fa necessari disposar de projectes que facilitin *la igualtat d’oportunitats* a tots els infants i joves. Tal com apunta el Pla estratègic educació 360, cal crear un ecosistema educatiu que vinculi el dins i el fora de l’escola per reduir les desigualtats.

Els **equipaments públics del barri** (Biblioteca, Ca_nyera, Orfeó, Els Catòlics, Núria Social, Teatre Principal d’Olot, Museu Comarcal de la Garrotxa...) són una gran oportunitat per ser un espai de coneixement i de trobada entre veïns i veïnes de la ciutat i de la comarca. Per les converses mantingudes hi ha persones que no se senten convidades a participar de l’activitat d’aquests equipaments. Volem destacar la Biblioteca com un node estratègic per donar centralitat al barri.

D2 DONAR UNA NOVA CENTRALITAT AL NUCLI ANTIC

Aconseguir noves centralitats o nodes d'activitats, usos privats i públics que actuïn com a **pol d'atracció**. Que les persones vulguin venir a gaudir, a participar i a treballar al barri.

Línia estratègica: Crear nous nodes i eixos d'activitat pública i privada diversificada

La regeneració urbana té en compte l'àmbit urbà com a barri i com a centre històric i patrimonial de la ciutat. Requereix que tingui, per tant, noves centralitats, diferents de les actuals, que donin un caràcter més cohesionat, atractiu i dinàmic al conjunt del nucli antic. Existeixen oportunitats i potencials per fer-ho possible i per reequilibrar la situació actual d'una zona percebuda com a buit vers una altra zona amb dinamisme. Les activitats, els equipaments, els usos, els eixos, etc., han de ser diversos, perquè és la mixtura el que possibilita un desenvolupament urbà idoni així com les intervencions tant públiques com privades i ciutadanes.

De nou, veiem l'illa del Carme com una oportunitat. Cal centrar-nos en com, des de diferents àrees de l'Ajuntament, poden contribuir, de manera **transversal**, a diversificar usos i a adaptar-se a les necessitats de la ciutadania. És interessant plantejar-se el repte següent: innovar i treballar de **manera cooperativa** entre l'Administració pública, les entitats i les iniciatives privades.

Línia estratègica: Dinamitzar els locals buits

El buit és un dels riscos dels centres històrics (habitatges i locals buits). Al barri Vell s'hi troben una gran quantitat de locals tancats, els quals estan situats als baixos dels edificis. Aquest fet repercuteix tant en la falta de dinamisme i activitat com en la percepció d'abandó per part de la població, i no conviden a passar, a passejar o a realitzar alguna activitat. Són diferents les causes que provoquen aquesta realitat de locals en desús.

Segons dades de l'estudi de centres comercials del 2020:

- El 50 % dels establiments oberts a peu de carrer són comerços.
- El 33 % dels locals pertanyen al sector dels serveis.
- El 12 % de l'activitat es concentra a la restauració.

- El 6 % dels locals als baixos són equipaments i serveis culturals públics i privats.

Cal destacar també que a la zona de la qual parlem és on es concentra el gruix important de locals tancats.

Cal veure les **plantes baixes** com una part de l'edifici. Cal repensar els usos a cada edifici, atenent les necessitats de les persones que hi viuen, ja sigui per usos comunitaris, complementaris a l'habitatge, o bé per usos empresarials. Per tant això requereix una tasca de revisar la normativa i la legislació, tenint en compte que tenen problemes estructurals i que actualment no compleixen la normativa.

Línia estratègica: Conservar i potenciar el comerç tradicional

El comerç tradicional és valorat molt positivament per part de la ciutadania. Al mateix temps, els productes de proximitat són una tendència que creix. Totes dues troben el seu espai idoni a ciutats petites i mitjanes i a centres urbans que ho facilitin. És el cas del nucli antic, on se situen comerços tradicionals i de producte de proximitat, els quals, al mateix temps, els dona una singularitat pròpia.

Des de DinàmiG s'acompanya per implementar un nou **model de comerç**. Pretén adaptar-se a la situació actual de la transformació digital, la relació amb el client, la recollida de dades i l'explotació d'aquestes per oferir nous productes.

Necessitem un *comerç de proximitat* que busca relacionar-se de manera fàcil i àgil amb la seva clientela, i que també vol generar valor afegit en l'experiència, des de passar-ho bé, tenir més informació, oferir la possibilitat de relacionar-se amb altres persones, intercanviar informació, etc.

Es planteja connectar la plaça de Catalunya, la plaça Mercat, el Firal i la plaça del Carme, a través d'un APEUS (àrea de promoció econòmica urbana), és a dir, un marc normatiu per establir una relació publicoprivada.

Es considera que el comerç i els serveis del barri, en especial el carrer del Carme i el carrer Major, ha de ser l'eix comercial de l'illa del Carme. No plantegem un nou Firal en aquesta illa, encara que sí algun establiment que faci de pol d'atracció. Tenim la possibilitat de treballar amb els bars perquè els seus **lavabos siguin d'ús públic**, ja que això donaria un servei interessant i útil a la població, i oferiria una resposta a una necessitat actual.

D3 RECONÈIXER EL NUCLI ANTIC

Reconèixer el patrimoni com un element que genera **sentiment de pertinença**, considerant com a patrimoni els edificis, la trama urbana, la història i el desenvolupament humà i econòmic al llarg del camí de l'aigua i l'espai públic.

Línia estratègica: Millora del paisatge del nucli antic

El paisatge urbà el conformen tots els elements del mobiliari urbà: naturals, edificacions, de connectivitat i disseny. La millora del paisatge urbà resulta fonamental per canviar la percepció i el dinamisme del nucli antic, així com per a l'atracció de nova població resident i visitant.

Els elements del **paisatge natural** poden esdevenir un element de connexió amb la identitat cultural i oferir espais pel reconeixement cultural dels veïns i veïnes del barri, de la ciutat i de la comarca. Cal identificar elements del paisatge de l'illa que afavoreixen la percepció ciutadana de seguretat, accessibilitat, comoditat i bellesa de l'espai.

Línia estratègica: Informació i difusió sobre el patrimoni cultural del nucli antic

El centre compta amb els principals **llocs i esdeveniments històrics i patrimonials de la ciutat**. Però també existeix un cert desconeixement o una percepció de falta d'identificació.

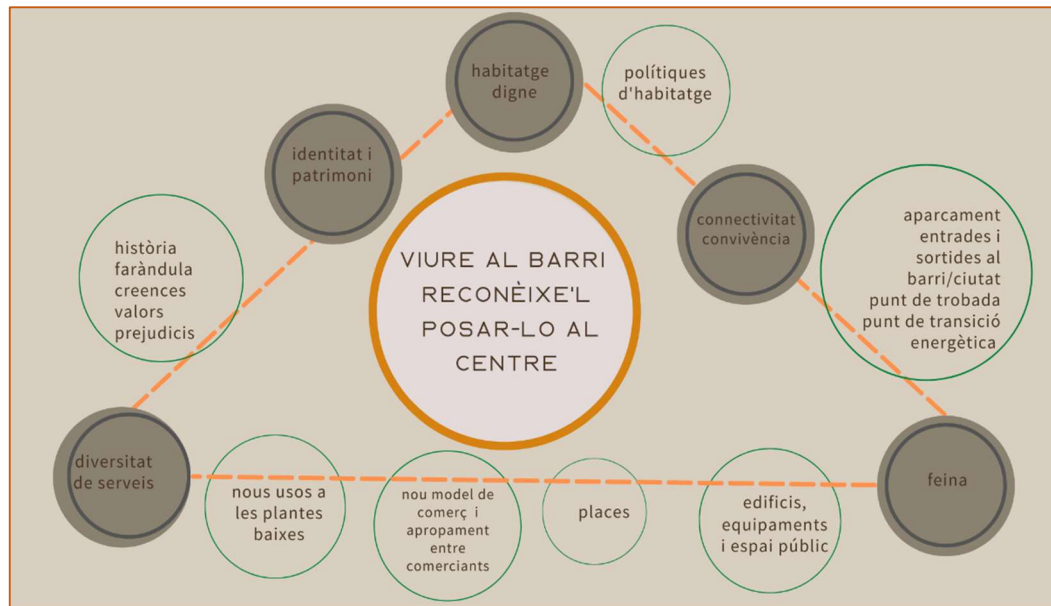
Tenim l'oportunitat que l'illa del Carme, l'Escola d'Art i Can Sacrest, com a pols d'atracció d'activitats culturals, socials i educatives, potenciïn el patrimoni cultural material i immaterial de la ciutat d'Olot.

El PIAM nucli antic també s'enllaça amb el PIAM Sant Miquel (2015), en el qual es planteja poder enllaçar:

- De Can Sacrest a l'avinguda de Girona, la ronda de Sant Bernat i la carretera de les Feixes.
- Un itinerari des de l'Espai Cràter, el carrer dels Sastres, la plaça de Campdenmàs i Can Sacrest.

CONCLUSIONS

Per tancar aquest apartat, volem fer referència a la citació que l'encapçala: “Les absències acaben per ser més significatives que les presències”, identificant reptes estratègics:

5 Punts palanca per a la transformació del barri. Elaboració pròpia

- La necessitat d'un consens polític clar i consistent, acompanyat de lideratge polític, de decisions, de pressupost i d'estructura tècnica.
- L'Administració té les competències per decidir les polítiques municipals i per gestionar els serveis adreçats a la ciutadania. Des dels serveis públics cal deixar-se interpel·lar pels habitants de la comarca per conèixer les seves necessitats col·lectives i implicar-los en les solucions.
- La manca d'una política de rehabilitació d'habitatge contundent.
- La manca de mitjans legals per mobilitzar els pisos buits.
- La manca de compromís per part de les persones propietàries en els seus deures i en les seves obligacions de manteniment i bona conservació dels seus edificis.
- La manca d'actualització dels comerciants i empreses de serveis per atendre les noves necessitats dels seus clients.

- La manca de relació entre comerciants novells i els “de tota la vida” per generar aliances conjuntament.
- La rellevància de l’ocupació de les plantes baixes per activitats que facilitin la dinamització del parc públic: carrers, places, cantonades...
- La manca d’oferta d’oci nocturn. En conseqüència, hi ha una absència d’espais per les relacions socials de lleure tant pel que fa a edats més adolescents com de persones adultes.
- La necessitat d’encarar els temes de mobilitat, facilitant espais d’aparcament.
- Una certa desconexió per part dels diferents agents en la regeneració del barri, que, com a conseqüència, van perdent sentiment de pertinença. Això va afegit a la manca d’un reconeixement de les diversitats de les persones en la construcció d’identitat cultural i de comunitat.
- Volem fer èmfasi en el fet que percebem un esgotament per parts dels veïns i veïnes: la sensació que participen en moltes diagnosis però que al barri no hi ha accions de transformació real. Es demana a l’Administració pública que prengui consciència del seu paper i la necessitat de coherència **entre el que es diu i el que es fa, és a dir passar a l’acció.**

Des del punt de vista d’aquesta reflexió, aquests són reptes que s’entrellacen entre si i que generen bloquejos importants en les dinàmiques de tots els elements del sistema. Proposem encarar-los des de l’eix transversal de **generar comunitat.**

Són reptes que esdevenen futures oportunitats per recuperar la vida al barri. Cent anys després que els veïns i veïnes marxessin en enderrocar les muralles cal generar un espai de conversa *amb reconeixement del passat, amb acceptació del present i amb il·lusió pel futur*: retornar a viure al COR d’Olot des d’un lideratge conscient on tothom té part de responsabilitat:

públic-privat-comunitari.

FUTUR

“El civisme o el respecte mutu i el sentiment de comunitat no es genera entre la població a cops de normativa, sinó a través de la creació d’espais on la gent pugui compartir el seu temps i els seus pensaments. Espais on aprendre a mediar, a cedir, a reconèixer els altres en les seves diferències i necessitats.”

Jane Jacobs¹³

“Si la cura és un deure de tothom, perquè és necessari per a la millora del benestar de la societat, el seu valor ha de ser reconegut com a tal.” Victòria Camps¹⁴

¹³ JACOBS, JANE. *Muerte y vida de las grandes ciudades*. Capitán Swing, 2006.

¹⁴ LIBRO BLANCO, *Ciudades que cuidan*. Mémora Fundación, 2021.

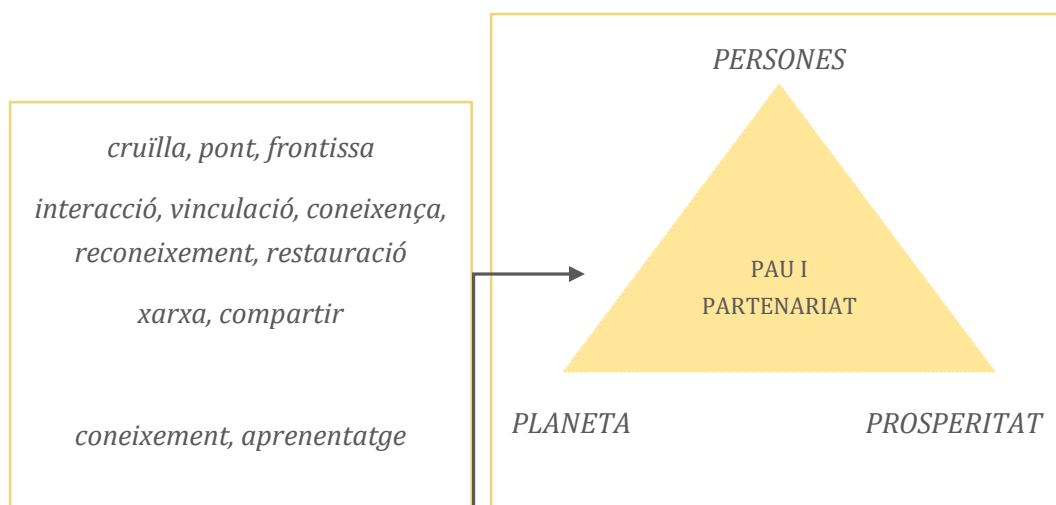
7. FUTUR. ESCENARI DE FUTUR

En aquest apartat volem projectar, fruit de les reflexions recollides, les idees per al futur. Quins serveis proposem per contribuir a la missió de transformar socialment el barri? Com ho treballarem?

LA FINALITAT: PER A QUÈ?

Partim de la hipòtesi que volem teixir comunitat a través de les **polítiques municipals de desenvolupament econòmic local, actives d'ocupació, culturals, educatives, socials, d'habitatge, de mobilitat, mediambientals i d'urbanisme** com a elements clau per regenerar el barri des d'una perspectiva inclusiva i contribuint a la cohesió social.

La raó de ser del projecte és que l'illa del Carme esdevingui un punt de **connexió** entre les persones i l'entorn.

La finalitat és que les persones que viuen, gaudeixen i treballen al barri, a la ciutat i als diferents municipis de la comarca interaccionin i creïn un espai de relacions on es generin **sentiments de pertinença i s'acceptin les diversitats**, des d'un projecte comú, il·lusionant, de cohesió i de regeneració de barri.

QUE LA GENT VULGUI VIURE, TREBALLAR I GAUDIR DEL BARRI.

La construcció de la identitat cultural, que és un element clau d'aquest projecte, es crea a partir de la interacció que tenim entre les persones i l'entorn. L'antropòloga Lola López¹⁵ explica, a través de la metàfora de l'arbre, com abordar la construcció de la identitat cultural:

- Les fulles, el nivell morfològic, el que dona **forma** a la cultura. La manera de vestir, els menjars, les tradicions, la música...

És una part molt visible i fàcilment comunicable.

- El tronc, el nivell estructural, l'**estructura** que sosté la cultura. L'organització social, les estructures familiars, les pautes, les normes i els comportaments socials, la religió... És una part visible i molt establerta.

- Les arrels, el nivell mític, on es troba tot allò que **creiem** sense saber que ho creiem. Des de l'inconscient col·lectiu hem interioritzat uns mites que estan presents a la nostra vida quotidiana. Aquests no passen per la raó i es troben per sobre de les sensacions, les percepcions i els desitjos. Els mites són marcs de referència i no són visibles; és la part inconscient. Sovint no ens els qüestionem, pensem que són això i prou. Tenir consciència que són una creença és el primer pas per canviar-los.

Proposem que des d'aquest projecte es tinguin en compte aquests tres nivells, ja sigui des del disseny dels espais públics com en la manera de treballar des de la programació dels equipaments.

Volem generar espais per: (de)construir creences, reconèixer les diferents maneres de viure i veure el món, dignificar i promoure l'autoestima necessària.

Tot plegat amb la intenció de teixir identitat cultural de manera compartida entre les persones, un primer pas per acceptar les diversitats i construir ponts en la vida quotidiana (feina, cures, activitats personals i col·lectives).

¹⁵ Formació "La construcció social de la diversitat cultural", a càrrec de Lola López del CEAI (Centre d'Estudis Africans i Interculturals), el 22 d'octubre del 2022, a la sala El Torín. Organitzat pel CASG.

LA SINGULARITAT

Pretenem fer emergir l'essència de l'origen històric (elements clau: l'educació, la indústria i la innovació) de l'illa del Carme i connectar-la amb la regeneració urbanística i social actual. Per això:

- L'espai públic ha d'ensenyar-nos elements del patrimoni cultural i de la indústria del **passat**. Cal donar a conèixer la història amb el disseny de l'espai urbà. Des de l'urbanisme volem facilitar aquesta connexió social per convertir-la en una oportunitat de reconeixement i de restauració.
- Els equipaments i l'espai públic han de donar resposta a les necessitats educatives (fora de l'escola), culturals, socials i esportives actuals amb una vessant inclusiva, acollint, des del **present**, les maneres diverses de viure i comprendre el món, reduint les desigualtats educatives i socials.

La gestió d'aquest espai ha de ser des de la sostenibilitat (ambiental, econòmica i social) i amb una mirada cohesionadora. Els serveis i els negocis han de contribuir a una econòmica regenerativa.

Generant espais de coneixement per aprendre i estar atents a millores i innovacions de **futur**.

Pensem que qualsevol dels projectes tècnics, urbanístics i/o edificatoris dintre de l'àmbit de l'illa del Carme hauran de tenir com a punt de partida els següents criteris:

- Reconèixer la memòria històrica de l'illa del Carme i el nucli antic (i, per extensió, de l'origen de la ciutat d'Olot).
- Reconèixer les diversitats de la població en les propostes i les solucions que es plantegin.
- Ser model de sostenibilitat: econòmica, mediambiental i socialment.
- Preveure espais d'aprenentatge i de millora contínua.

Proposem, a través d'un taller de cocreació (veïns, empreses, Administració, serveis, comerços i entitats), fer ressorgir l'essència del projecte. Ha de ser la inspiració que ens ha d'acompanyar i fer de far en tot el procés.

LES NECESSITATS: PER A QUI?

El nucli antic com a centre de la ciutat ha de respondre a les necessitats de **les persones, les famílies, els grups, les entitats, les colles, les associacions i les empreses** que hi viuen i/o en gaudeixen.

Les persones som diverses, en relació amb el gènere, l'orientació sexual, la diversitat funcional, l'origen, la cultura, la religió i/o la dimensió espiritual... i les seves necessitats es basen en el benestar material, físic, interpersonal i emocional a través de la seva **vida quotidiana**.

Actualment, l'espai públic cobreix les necessitats productives, i la nostra proposta vol donar espai també a les altres dimensions de la vida. Pretén incorporar aquesta mirada en el disseny de l'espai i dels equipaments del barri i en la manera de fer les polítiques de desenvolupament econòmic.

Com diu el Col·lectiu Punt 6:¹⁶

Esfera productiva

Aquella que té a veure amb activitats relacionades amb la producció de béns i serveis, les quals suposen una remuneració (salari, inversió, guanys d'un negoci...).

Vol invertir-hi.
Hi treballa.
Té una propietat al barri.
Hi fa encàrrecs. Hi té un negoci.
Vol participar en una activitat cultural.
Vol fer-hi un taller. Hi ofereix activitats de lleure.
Té o vol tenir-hi un comerç.
Hi ofereix un servei...

Esfera personal

Activitats relacionades amb el desenvolupament personal, emocional i intel·lectual de la persona (vida social, oci, temps de lleure, aficions).

Hi passeja. Hi fa turisme
Hi va de compres.
Hi passeja amb un animal domèstic.
Hi passeja amb altres persones.
Hi fa esport. Hi juga i gaudeix de les seves aficions.
Vol conèixer la història i vol participar en una activitat cultural, de lleure...

Esfera reproductiva

Activitats no remunerades que realitzen les persones d'una unitat de convivència per a la cura d'elles mateixes, per als integrants de la família o per a una família aliena.

Hi viu, de lloguer.
Hi viu, en una propietat seva.
Hi fa la compra diària.
Necessitats bàsiques (alimentació, llar).
Va a buscar la mainada a l'escola.

Esfera política

Acció per a la fonamentació i la conservació de la comunitat política. Són les activitats relacionades amb la participació social, cultural i política.

Hi passeja una altra persona.
Hi fa activitats en grup practicant activitats saludables.
Vol compartir-hi històries.
Hi queda amb amics i amigues.
Té ganes de conèixer gent nova.
Organitza activitats al barri.
Vol un espai compartit per jugar...

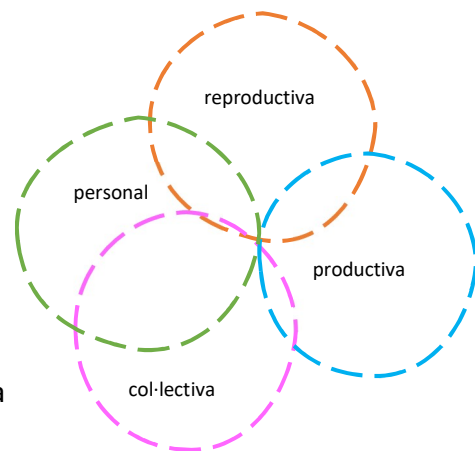
6. Necessitats. Font: espais per la vida quotidiana. Col·lectiu Punt 6

¹⁶ COL·LECTIU PUNT 6; CIOCOLETTA, ARIADNA. *Espais per a la vida quotidiana. Auditoria de qualitat urbana amb perspectiva de gènere*. Comanegra, 2014. Concepte treballat a partir del treball d'ARENDT, HANNAH. *La condición humana*, 1958, i de JACOBS, JANE. *Vida y muerte de las grandes ciudades*. Capitán Swing, 2006.

Identifiquem necessitats **intangibles**: parlem de les percepcions i de la manera de viure i veure el món, no donant per suposat que tothom ho percep tot igual. Tal com hem vist anteriorment, depèn de la nostra cultura i del nostre sistema de creences i mites. Parlem de:

- _ La percepció de seguretat i claredat espacial.
- _ La percepció de qualitat, confort i comoditat.
- _ La percepció de saludable. En les converses surt sovint també la necessitat de veure el “verd urbà”, el paisatge dins la ciutat.
- _ La percepció de bellesa i harmonia.
- _ La necessitat de vincular-se: amb les persones i amb els elements culturals i històrics (patrimoni, paisatge, tipus de plantes...).
- _ La necessitat de relacionar-se amb l'Administració a través de serveis i d'espais de debat i de diàleg.
- _ La necessitat d'organitzar-se col·lectivament i sentir que formes part d'un grup, d'una colla, d'una entitat...
- _ La necessitat d'expressar individualment i col·lectivament.
- _ La necessitat de sentir-se com a persones reconegudes; ser vistes i acceptades.

L'ètica de les cures també ens proposa incrementar l'espai públic de la ciutat que promou les cures i la interrelació, i dona espai a la **interdependència de les persones** també en les relacions de grup i en l'acció col·lectiva. Es tracta de la convivència d'usos productius, personals i col·lectius.

Esferes de la vida quotidiana de les persones i/o grups

A mesura que anem incorporant aquesta mirada no podrem evitar aproximar-nos a l'actual **perspectiva interseccional de les diversitats**. Ens planteja que la superposició de diversos eixos (edat, gènere, classe social, religió, origen cultural, diversitat funcional...) són els elements fonamentals provocadors de les discriminacions i vulnerabilitats.

QUÈ? ELS SERVEIS

Per tal de donar resposta a aquestes necessitats volem regenerar l'illa perquè passi de ser un lloc tancat, aïllat i al marge a esdevenir un punt de cruïlla, dins de la ciutat i amb la vida dels municipis de la comarca.

Un punt on es generen **experiències significatives**, un element imprescindible perquè es creï sentiment de pertinença. Un espai físic que faciliti espais de cura (la pròpia i la dels altres) i que fomenti espais d'intercanvi i d'ajuda mútua i que generen comunitat. **Llocs per estar, per conviure, per relacionar-se, per participar i també per desenvolupar-se econòmicament.**

Per això definim uns serveis com a **[in] negociables**, que, durant el procés, s'ha fet evident que són necessaris. Està impulsat des de l'Administració municipal buscant les complicitats de la ciutadania i persegueix els Objectius de Desenvolupament Sostenible:

Planeta

Impulsar una comunitat energètica al barri.

Construir els equipaments des de la perspectiva de sostenibilitat mediambiental, social i econòmica.

Promoure tipus de mobilitat sostenible.

Persones

Transformar el 40 % d'habitatges buits del nucli antic en una llar digne i sostenible per a les persones i les famílies.

Impulsar accions de salut, d'educació integral i de cultura per generar espais de trobada, de coneixement, de reconeixement, de restauració i de construcció del relat identitari.

Prosperitat

Impulsar actuacions innovadores i regeneratives per al desenvolupament econòmic.

Pau i partenariat

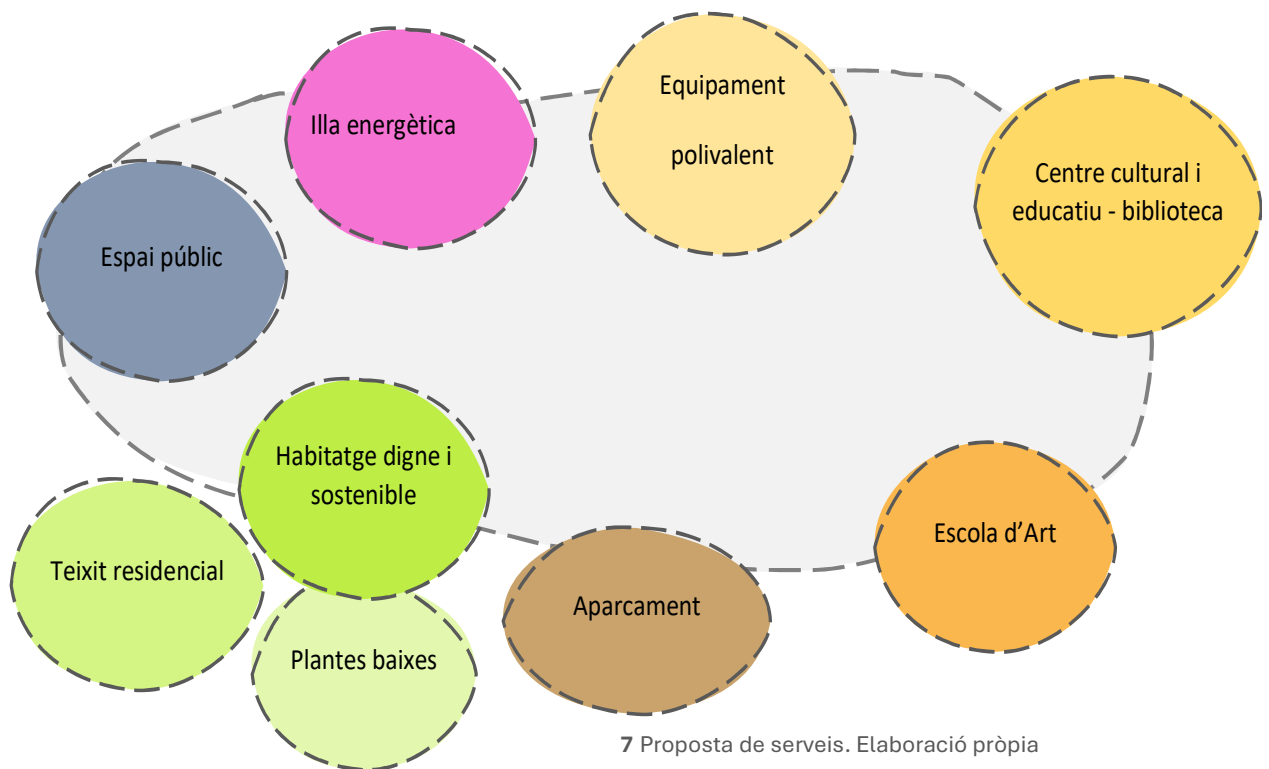
Crear una estructura de governança amb la implicació dels diferents agents per a la presa de decisions del projecte.

RESSONÀNCIA DE L'ACTUACIÓ A L'ILLA DEL CARME

L'arribada d'un equipament com el Centre Cultural i Educatiu (Biblioteca) comportarà un procés important de transformació i d'obertura de tota l'illa del Carme.

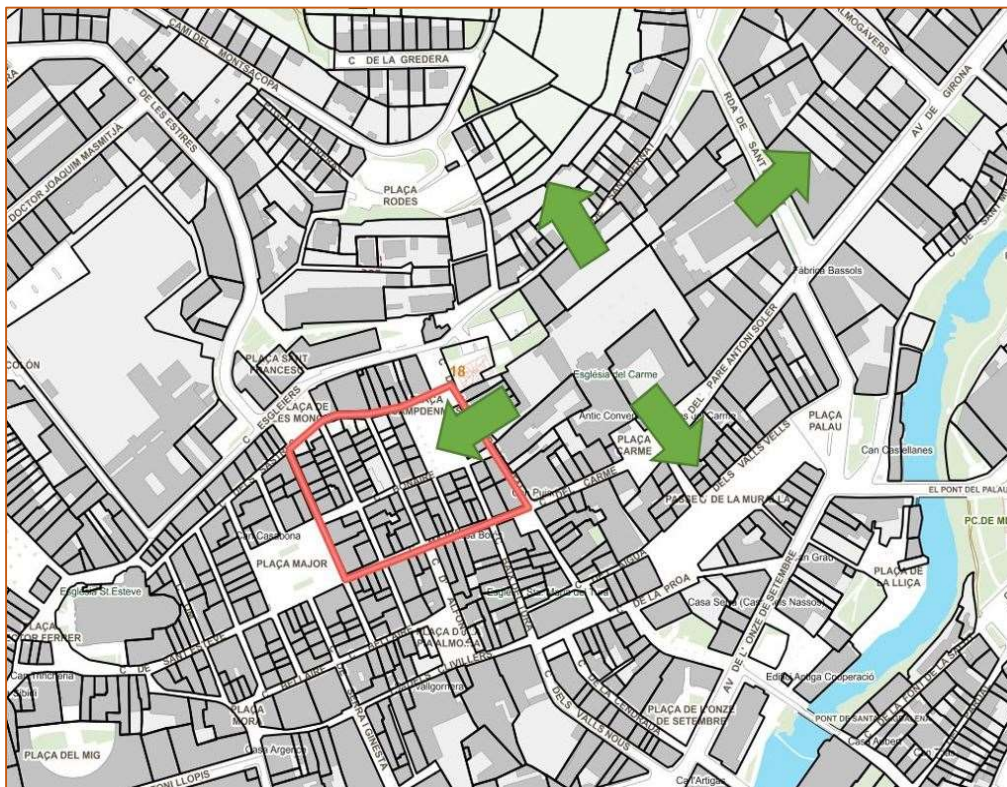
Ara bé, caldrà ampliar la mirada vers el teixit urbà més contigu, en concret el sector d'illes residencials que arriba fins a la plaça Major. Malgrat l'actual estat de degradació i l'ampli percentatge de desocupació, aquestes illes del nucli antic, o Eixample de l'Alou, mantenen el seu caràcter històric caracteritzat per la seva traça identitària en forma de quadriculada pròpia dels segles XIII i XIV.

Inevitablement també ens portarà a innovar en la producció de recursos energètics, la mobilitat i les fórmules d'aparcament.

a. TEIXIT RESIDENCIAL

L'estructura de la propietat vertical, de peça de dimensió petita i irregular, és una característica important d'aquestes illes residencials, amb ús predominant de l'habitatge unifamiliar o plurifamiliar. Aquest últim factor combinat amb d'altres de més genèrics han dificultat la rehabilitació individual de les finques. Aquestes tenen una superfície de sòl mitjana de 60 m² construïts. Si hi afegim que, en la rehabilitació, la primera demandada és la supressió de barreres arquitectòniques mitjançant la instal·lació d'un ascensor, i sovint reformar l'escala comunitària, la repercussió de pèrdua de sostre i la inversió econòmica fan que les obres siguin inviables o poc atractives per als propietaris privats.

La dificultat per a la rehabilitació de les finques del nucli antic es presenta econòmicament inviable (o poc atractiva per als promotors), la qual cosa ha portat a l'estat actual degradat i **desocupat del 40 % dels habitatges** del barri Vell, tal com es pot veure al mapa de “Pisos buits per barris, 2021”, a la pàgina 16 d'aquest document.

Consegüentment, es proposa pujar al següent esglaó de l'escala:

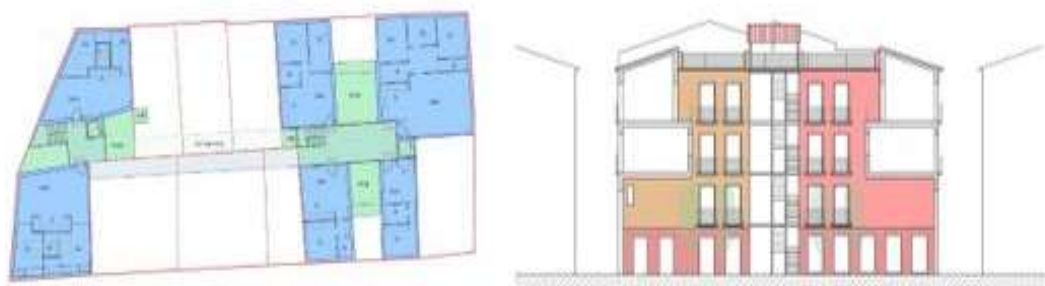
Què passaria si en comptes de rehabilitar una única finca es rehabilita tota l'illa residencial sencera?

Dintre del marc del procés de regeneració urbana i de millora del teixit residencial adjacent a l'illa del Carme, a principis d'aquest any 2022 es va dur terme l'encàrrec a PAU CD Projectes d'Arquitectura i Urbanisme Canosa - Díez, SLP, d'un estudi urbanístic per una de les illes del nucli antic identificada pel PIAM com a àrea d'oportunitats.

L'estudi parteix d'una illa de 985 m² distribuïda en 8 parcel·les i en 5 solars vacants, essent les parcel·les edificades el 50,15 % de la superfície i, el 49,85 % restant, els solars actualment vacants. A l'illa esmentada, l'Ajuntament és el propietari de diverses parcel·les.

La proposta planteja amb aquest context inicial la possibilitat d'una primera intervenció pública directa i d'una segona intervenció privada amb col·laboració de l'Administració (tramitació de planejament) per assolir els objectius comuns d'un **projecte global de transformació del conjunt d'una illa residencial**:

- Projecte conjunt amb buidatge interior per a la creació d'un pati interior d'illa.
- Millora de l'accessibilitat de tota l'illa amb només dos nuclis d'ascensor i escala.
- Creació de nous habitatges sostenibles amb més façanes i amb millors condicions de ventilació i il·luminació.
- Plantes baixes: locals comercials, serveis logístics, serveis per als habitatges... amb passos transversals.
- Subdivisió de l'illa en unitats d'actuació (públic i privat).
- La proposta planteja una **rehabilitació amb la col·laboració pública i privada** des de l'inici i fins a assolir l'objectiu comú final.

Estudi de l'illa del nucli antic Olot fet per Núria Díez i Xavier Canosa, arquitectes

b. HABITATGE DIGNE I SOSTENIBLE

Per a la recuperació i la rehabilitació d'aquest àmbit del teixit residencial adjacent a l'illa del Carme caldrà aplicar fórmules transversals d'intervenció que permetin actuar al conjunt de les illes i així arribar a aconseguir uns **habitatges contemporanis i flexibles** que responguin a les necessitats dels seus usuaris al llarg dels anys de manera **sostenible i eficient**.

El buidatge del 40 % de les illes permet millores directes en il·luminació i assolellament dels habitatges. Incrementa la superfície de façanes interiors dels habitatges, cosa que permet millors distribucions interiors, ventilacions transversals i nuclis de comunicació verticals compartits.

Cal fer una distribució dels habitatges nous i rehabilitats amb criteris i estàndards actuals, flexibles als canvis de necessitats de les persones.

Cal dur a terme una rehabilitació i una construcció dels edificis amb criteris d'eficiència energètica i baixa demanda (sistemes d'aerotèrmica, fotovoltaiques, geotèrmia...).

Cal també una referència en matèria d'habitatge sostenible i eficient; són els de l'edifici anomenat Bloc 6x6 de la ciutat de Girona, obra dels arquitectes Ramon Bosch i Elisabet Capdeferro, que està recollint diferents premis nacionals i internacionals.

Bosch-Capdeferro, arquitectes de Bloc 6x6

c. LES PLANTES BAIXES I ELS SEUS USOS

Tal com s'ha anat exposant en els punts anteriors, les plantes baixes tenen un paper fonamental tant en la relació amb l'espai urbà com amb les interaccions entre les persones.

Són els espais intermedis entre l'esfera pública i la privada.

Repensem els seus usos, per donar resposta a les necessitats de la vida quotidiana i especialment les intangibles (percepció de seguretat...).

Aquests són alguns dels usos que proposem:

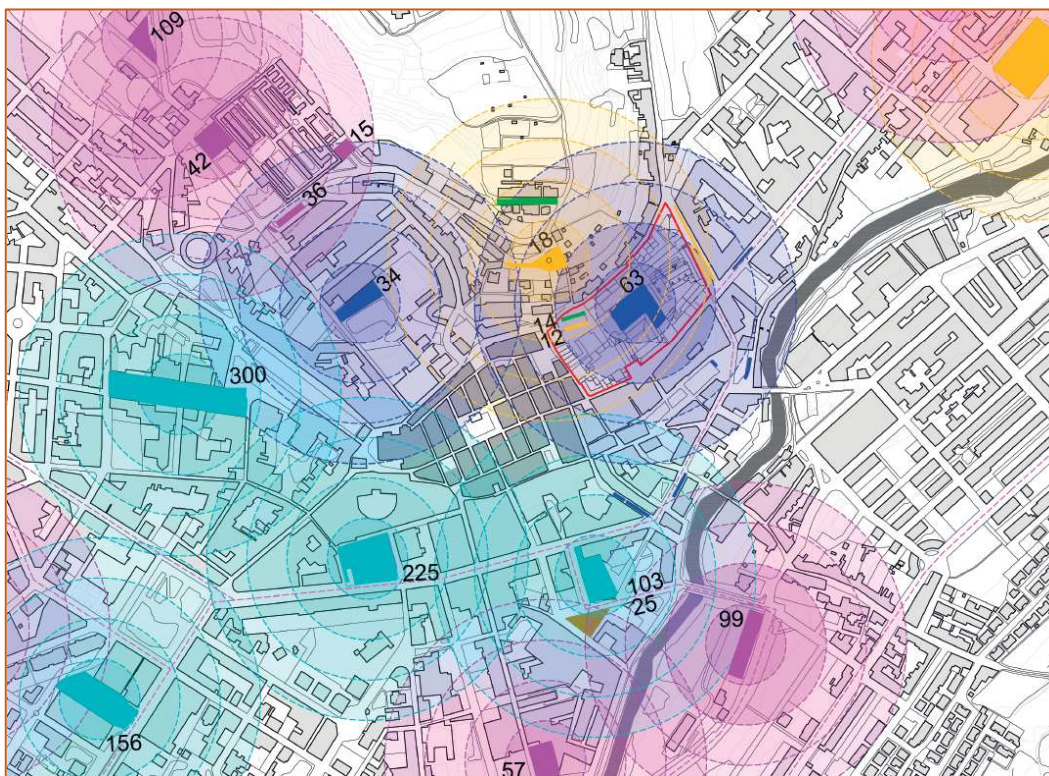
- **Complementaris dels habitatges:** repensar tipologies, com serien els dúplexs, desenvolupats en planta baixa i primera planta; o bé espais comunitaris destinats als veïns: sala d'estudi, sala per a celebracions familiars, activitats dels veïns i associacions, bugaderia comunitària...
- **Logístics dels serveis i les activitat comercials del nucli antic:** propostes innovadores repensant, per exemple, tot un nivell de planta baixa d'una illa destinat a la logística dels comerços.
- **Públics:** buits, llocs de pas, passatges per travessar les illes residencials.
- **Comunitaris:** usos vinculats a necessitats col·lectives del barri (aula de deures i/o activitats educatives, espais per entitats, local per activitats lúdiques...).

Caldrà la complicitat del veïnatge, dels futurs habitants al barri, de les persones que regenten comerços, serveis i tallers, i de les associacions per redissenar les plantes i els seus usos.

d. LA NECESSITAT D'APARCAMENT

El desplaçament en cotxe i la necessitat d'aparcament és un tema controvertit, contradictori i totalment d'actualitat. En el cas de l'interior de l'illa del Carme ens trobem amb un aparcament provisional de 63 places en superfície (zona blava) més 26 places en superfícies també provisionals (14 a la zona verda + 12 de lliures) a la cantonada nord-oest (89 places exteriors totals). Amb la transformació urbanística d'obertura de l'illa del Carme per l'arribada de l'equipament de la nova Biblioteca - Centre Cultural es requerirà necessàriament un aparcament públic que reculli aquestes 89 places en superfícies existents per soterrar-les, alliberant l'espai, així com afegir les noves places (cotxes, motos i bicicletes) necessàries per als habitatges resultants de la futura rehabilitació i regeneració de les illes residencials veïnes.

Detall del plànol 004. Estudi d'ordenació, Inés de Rivera i Núria Salvador, 2021

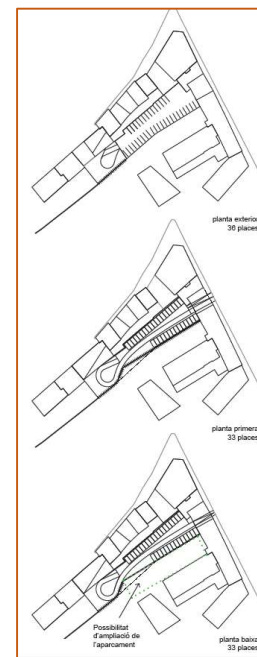

Atès l'elevat cost econòmic que representa la construcció d'aparcaments, caldrà posar una atenció especial al dimensionat i al disseny constructiu d'aquests.

COM HO FEM?

Com a punt de partida ja tenim l'estudi realitzat per l'equip d'Inés de Rivera i Núria Salvador, que ja van fer una primera estimació de 102 places i una proposta constructiva alternativa que abarateix la inversió. No plantegen un pàrquing de diverses plantes subterrànies sota el nou equipament, com seria l'opció més habitual, sinó que aprofiten el desnivell topogràfic per fer un edifici semiobert amb façana tractada vegetalment i adossada a un mur de contenció paral·lel al carrer de Sant Bernat i amb accés des de la ronda de Sant Bernat. Si bé la proposta planteja l'última planta amb places d'aparcament en superfície, una solució mixta seria probablement la més satisfactòria pels condicionants de l'illa del Carme.

L'emplaçament proposat es presenta com el més idoni, per la trama viària d'accés (ronda de Sant Bernat) i per la topografia interior de l'illa. Ara bé, hom podria plantejar-se el mateix concepte però eliminant els cotxes en superfície de l'últim nivell i ampliant una planta subterrània d'aparcament, la qual es comunicaria amb la planta subterrània de la nova Biblioteca - Centre Cultural.

Detall del plànol, 2019. Estudi d'ordenació, 2021

Aquesta opció mixta continua essent una alternativa econòmica a la solució tradicional de fer diverses plantes subterrànies d'aparcaments i anul·la del tot els cotxes en superfície i dona prioritat a l'espai públic.

Esdevé un paquet d'aparcaments al perímetre est del nucli antic que permet als diferents usuaris deixar el vehicle rodat i sortir a peu al mig del nou espai urbà del centre de l'illa del Carme.

A l'última planta subterrània es podrien ubicar les places d'aparcaments tancats per als residents del nucli antic, veïns i veïnes que viuran als nous habitatges rehabilitats i que sortint a peu al centre de l'illa en pocs minuts arribaran a casa.

RECORREGUTS PER A VIANANTS I BICICLETES

Cal preveure aparcaments segurs per a les persones usuàries de bicicletes, patinets, etc. L'illa del Carme i el nucli antic són àmbits clau en itineraris tant per als vianants com per a les bicicletes, patinets, etc.

Esdevé important la promoció de la mobilitat sostenible i complementària al vehicle rodat, atès que a la comarca encara es viu de manera molt dependent a l'ús d'aquest.

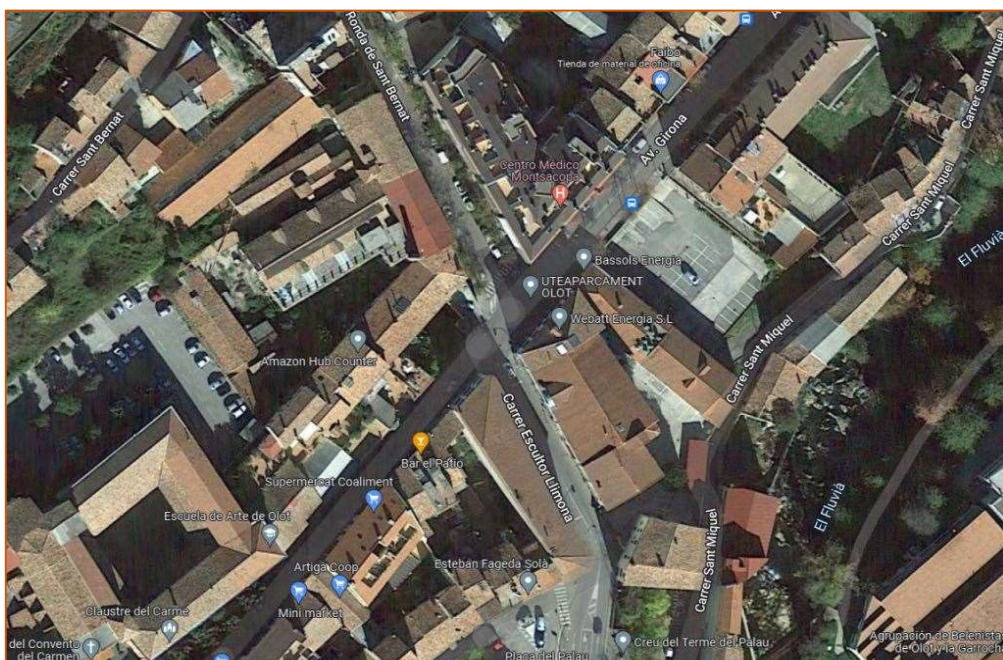
e. CRUÏLLA DE L'ILLA DEL CARME: SORTIDES, ENTRADES I CONNEXIONS

La cantonada inferior est de l'illa del Carme, on interseccionen el carrer del Pare Antoni Maria Claret, la ronda de Sant Bernat, l'avinguda de Girona i el carrer de l'Escultor Llimona esdevé una ròtula viària —d'accés i sortida d'Olot— amb una forta càrrega de trànsit rodat.

Al Pla de mobilitat urbana sostenible del municipi d'Olot, redactat per INTRA l'any 2015, es posava de manifest la necessitat de potenciar els recorreguts a peu a l'avinguda de Girona, així com la demanda creixent d'itineraris de bicicletes al nucli antic i a la mateixa avinguda de Girona.

En aquest sentit, des de l'Ajuntament, actualment, s'està treballant en els procediments previs per aconseguir l'obertura d'un nou carrer que connectaria de manera paral·lela al riu Fluvià i fins al supermercat Consum (carrer de Sant Miquel).

L'obertura d'aquest nou carrer de Sant Miquel d'un únic sentit permetrà que l'avinguda de Girona passi a ser també d'un únic sentit de circulació. El primer de sortida i la segona d'entrada a la ciutat d'Olot.

Ambdós eixos viaris tindran una secció àmplia amb carril d'un carril d'aparcament, un carril de trànsit rodat i un carril per a bicicletes.

Són canvis importants en matèria de la **mobilitat del barri de Sant Miquel i del nucli antic** en una de les principals portes d'entrada a la ciutat d'Olot.

OPORTUNITAT DE RECORREGUTS

Pel seu emplaçament estratègic, l'espai de l'illa del Carme esdevé una cruïlla fantàstica per ser punt d'informació turístic, punt de creuament de recorreguts saludables, culturals i patrimonials que ens portin cap al volcà Montsacopa, el riu Fluvià, al barri de Sant Miquel (eix intervolcànic), a l'Espai Cràter...

f. L'ILLA ENERGÈTICA DEL CARME

L'any 2012 l'Ajuntament d'Olot va adjudicar les obres del nou Mercat Municipal per un pressupost que va arribar quasi als set milions d'euros. Aquesta conjuntura es va aprofitar per impulsar un projecte de xarxa de climatització, el qual consistia en el plantejament d'una xarxa de calor i fred amb l'ús de tres energies renovables:

- **Biomassa** (sala d'energies, a la planta baixa de l'Hospital Sant Jaume)
- **Geotèrmia** (àmbit del nou Mercat Municipal; 24 pous de 100 m)
- **Fotovoltaica** (previsió de 120 panells; fase no executada)

Va ser una col·laboració entre Gas Natural, Wattia i l'Ajuntament d'Olot, amb la qual es va posar en marxa un projecte pioner a Espanya que va permetre subministrar calor i fred a una xarxa de districte del municipi d'Olot amb energia renovable i amb un sistema intel·ligent de control automatitzat. La plaça Mercat va ser el centre d'aquest sistema.

L'anomenada *Xarxa espavilada de climatització d'Olot* connectava cinc equipaments municipals: l'Hospital Sant Jaume, el Mercat Municipal, la residència Montsacopa, el Museu Comarcal de la Garrotxa i la residència La Caritat.

Amb el context mediambiental que ens trobem en l'actualitat i amb l'avanç tecnològic dels sistemes d'energies renovables, es fa més necessari que mai

pensar en clau de sostenibilitat i d'eficiència energètica a escala global, i més encara quan parlem de la transformació d'un sector de la ciutat com l'illa del Carme.

La construcció de les infraestructures socials ha d'anar acompanyada de la sostenibilitat i l'eficiència energètiques, per esdevenir la segona illa energètica de la ciutat, la qual s'anomenaria:

XARXA ESPAVILADA DE CLIMA D'OTOT 2.0

La intervenció i la transformació de l'illa del Carme amb el nou equipament de la Biblioteca - Centre Cultural és una nova oportunitat per crear una illa energètica semblant a la que es va dur a terme amb la construcció de la nova plaça Mercat.

Aquesta segona illa energètica, o millor dit, Xarxa espavilada de clima d'Olot 2.0, complementaria els equipaments públics situats a l'altre extrem del nucli antic però seria totalment innovadora d'inici:

Implementant les tres fonts d'energies conjuntes:

- _ BIOMASSA
- _ GEOTÈRMIA
- _ FOTOVOLTAICA (aprofitant especialment en l'última font l'avanç tecnològic en models d'alta eficiència en relació amb fa uns anys)

La sala d'energies (el cor de la infraestructura energètica) s'ubicaria a l'edifici de la Biblioteca - Centre Cultural, i donaria servei per connectar-se als edificis municipals d'aquest àmbit: nova Biblioteca del segle XXI, Escola d'Art d'Olot, equipament polivalent (nord-oest de l'illa) i Can Castellanes (CASG).

Sense perdre el punt de vista divulgatiu com la seva antecessora, es preveuria el seu disseny obert i transparent per ser visitat per escolars, entre altres. En fases posteriors, seria interessant preveure la seva ampliació per poder connectar a la xarxa altres equipaments públics (per exemple el Consell Comarcal) i donar la possibilitat de connectar-se a la Xarxa espavilada de clima d'Olot 2.0 a les comunitats d'habitatges de les illes residencials que es rehabilitin i regenerin el teixit del nucli antic.

INFRAESTRUCTURES SOCIALS

L'espai públic i les infraestructures socials, elements clau per generar relacions socials.

Per poder seguir aprofundint en la proposta volem aportar unes reflexions sobre les infraestructures socials.

Segons Eric Klinenberg,¹⁷ ofereixen espais i oportunitats de relació entre diferents persones. Ell explica que, actualment, vivim en una societat molt fragmentada, dividida, en bombolles per la segregació de classes, i això comporta aïllament, polarització, desigualtats i discriminacions.

Ell aposta perquè les **infraestructures socials** sòlides siguin generadores d'espais de trobada, de vincle, de relacions empàtiques per la resolució positiva de conflictes, de creació de xarxa, de més confiança amb l'Administració a través d'espais de cocreació i de generació de coneixement.

Quan parlem d'infraestructures socials del barri ens referim als centres culturals, als locals d'associacions, als tallers d'artesans, a les botigues de barri, al Mercat Municipal, als serveis públics, als espais de *coworking*, a les empreses que ofereixen serveis... És a dir aquells llocs que generen espais de relació, gestió de conflictes, xarxa, enllacen, informen... i fan veïnatge.

És per això que pensem que les infraestructures socials de l'illa del Carme poden ser **un node important de tota la xarxa d'infraestructures del barri**, de la ciutat i de la comarca.

Des del reconeixement de totes les iniciatives que es porten a terme al barri per part **d'entitats, associacions i col·lectius, botigues, tallers, serveis...** proposem que les infraestructures de l'illa s'hi aproximïn per col·laborar i treballar de manera coordinada i transversal donant respostes a les necessitats col·lectives, provocant una:

relació pública-privada-comunitària.

¹⁷ KLINENBERG, E. *Palacios del pueblo. Políticas para una sociedad más igualitaria*. Madrid: Capitán Swing Libros, SL, 2021.

g. EQUIPAMENTS PÚBLICS DE L'ILLA DEL CARME

A l'illa del Carme es dona una situació singular, ja que hi coincideixen tres propietats públiques destinades a tres equipaments comunitaris, tal com es detalla al Mapa de situació de les entitats (E) en transformació.

Seguint el fil argumental del document, cada equipament reflecteix una etapa temporal de la història de l'illa i del barri Vell. Són etapes que van des del passat històric fins als projectes d'equipaments del present i en espera dels projectes d'equipaments futurs.

EL PASSAT

Representat per l'equipament situat al claustre del Carme, ha estat i és motor educatiu i de formació fins a l'actualitat essent seu de l'Escola d'Art d'Olot.

EL PRESENT

Representat per l'equipament de la nova Biblioteca del segle XXI - Centre Cultural i Educatiu, motor cultural i social que s'emplaçarà a la finca pública de l'antiga fàbrica de Can Sacrest.

EL FUTUR

Representat per l'equipament de l'emplaçament situat a la cantonada nord-oest (plaça de Campdenmàs) amb uns usos polivalents que complementaran als anteriors equipaments amb activitats artístiques, esportives d'interior i serveis bàsics per al nou espai públic de l'interior de l'illa del Carme.

Són tres equipaments que fan de locomotora educativa, cultural i saludable, i que es cusen amb l'espai públic on el lleure i les relacions socials prenen el protagonisme.

1. ESCOLA D'ART D'OLOT

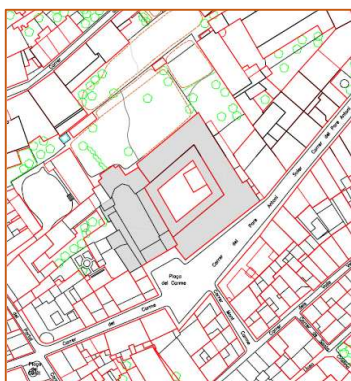
L'Escola d'Art d'Olot es troba situada a l'antic convent i claustre del Carme, que és un edifici catalogat com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN, fitxa 13), amb valor monumental, com un element singular de l'arquitectura de la ciutat i lligat a l'evolució urbanística històrica.

L'edifici és d'estil renaixentista de l'any 1603, el qual gira entorn d'un claustre de dos pisos amb una planta quadrada. Aquest dos pisos al voltant del claustre és la ubicació de l'Escola d'Art des de l'any 1933 (precedida per l'Escola Pública de Dibuix del 1783).

Fins a l'actualitat, l'Escola d'Art ha estat el **motor dinamitzador** del Carme.

Per aquest fet, el seu paper en la transformació de la nova illa del Carme és **primordial**. Per reconèixer la tasca que ha fet al llarg d'aquests anys, proposem:

- _ Tal com es proposa des del projecte de renovació de la plaça del Carme (dintre del Pla de places i placetes del PIAM), cal esdevenir un punt important d'accés a través de la porta originària lateral del claustre, travessant-lo tot gaudint d'exposicions temporals, entre altres, i finalitzant el recorregut sortint al centre de l'espai lliure de l'illa del Carme.
- _ Per aconseguir el punt anterior, caldrà portar a terme una redistribució de l'espai nord de la planta baixa del claustre, que és on hi ha les actuals aules d'escultura i que es proposa que formin part de la nova Biblioteca - Centre Cultural o bé de la planta baixa del nou equipament polivalent.
- _ L'actual sala d'actes de l'Escola d'Art, que es troba a la planta baixa, s'haurà d'adequar i millorar el seu equipament tècnic per ser un espai compartit i d'ús públic de les entitats.

2.CENTRE CULTURAL I EDUCATIU _ NOVA BIBLIOTECA

“La lectura és l’únic mitjà a través del qual llisquem, involuntàriament, sovint sense poder fer res, a la pell d’un altre, a la veu d’un altre, a l’ànima d’un altre.”

Joyce Carol Oates

Amb aquesta cita de Joyce Carol, suggerida per l’equip de la Biblioteca d’Olot, volem destacar la funció d’aquests tipus d’equipaments, que queda ben palès al Pla de biblioteques¹⁸ i que actualment s’està concretant a través d’un programa funcional.

La Biblioteca del segle XXI és un equipament cultural però també social i educatiu. La Biblioteca ja no ha de tenir el mateix rol que tenia al segle XX. Els llibres, la informació i el coneixement continuen essent la base de les biblioteques, però cal una gran dosi d’acció social. La Biblioteca deixa de ser un espai de silenci per convertir-se en un espai d’activitat i de relació, amb zones específiques de silenci i treball. A part de llegir i agafar documents en préstec, on moltes persones troben el lloc on realitzar tasques en grup com:

- _ Estudiar en grup.
- _ Aprendre llengües a través d’espais de conversa.
- _ Rebre informació turística.
- _ Fer tertúlies sobre els llibres que llegeixen.
- _ Veure pel·lícules i comentar-les en grup.
- _ Escoltar concerts i actuacions en directe.
- _ Jugar en família o amics.
- _ Aprendre quelcom nou com ballar i fer ioga, manualitats, treballs artístics i costura.
- _ Obtenir formació sobre les noves tecnologies.
- _ Participar en un grup de treball (d’intervenció social i/o educativa, terapèutic).

La llista de propostes és infinita: és un espai de relació on les persones aprenen d’altres persones i construeixen relacions socials i col·lectives. Fa funcions d’ateneu, de centre cívic i ofereix espais polivalents al servei del ciutadà. És un punt de trobada, un espai informal.

¹⁸ AJUNTAMENT D’OLOI. Pla de biblioteques ciutat d’Olot 2018.

La Biblioteca també té elements de centre comercial, amb fluxos de gent que entra i surt, i espais d'oci com cafeteria, espais de joc...

L'espai és una de les principals apostes: un espai de reunió, d'aprenentatge, de convivència, de participació, de cooperació i de relació per a persones de totes les edats, gèneres... on es vinculen les diferents generacions.

Una biblioteca avui en dia és, sobretot, un recull d'ambients. El que dona sentit a l'equipament són les persones i els grups que hi participen.

Per això pensem que l'**ACOLLIDA** de l'equipament ha de ser un lloc diàfan i obert. Un punt de trobada, d'informació i d'orientació on et donen la benvinguda. Un punt molt estratègic, tant pel que fa a l'espai físic com a les persones que s'ocupin de la benvinguda. Un espai acollidor, que faciliti informació, i on es recullin les necessitats de les persones i de les entitats.

L'equip professional no ha d'estar format només per bibliotecàries, sinó que ha de ser un *equip multidisciplinari*.

És una oportunitat perquè professionals de les diferents àrees (Ocupació, Turisme, Joventut, Cultura, Habitatge, Acció Social i Comunitària, etc.) s'apropiïn d'aquest espai i facin equip amb les bibliotecàries.

En el moment adequat caldrà debatre sobre com es fa la rehabilitació de Can Sacrest: es tira a terra i s'incorporen elements per reconèixer el patrimoni industrial o es busca una manera de rehabilitar aquest espai serà una decisió important de com fem aquest equipament.

També, en el moment en què s'estigui construït aquest edifici caldrà repensar els **usos de l'actual Biblioteca**.

Aquesta està situada al bell mig del rovell de l'ou del barri, per tant dona una gran oportunitat de ser un node més d'aquesta xarxa d'infraestructures socials.

3. EQUIPAMENT POLIVALENT

Aquest tercer equipament, que s'emplaça a la cantonada nord-oest (plaça de Campdenmàs), té la finalitat de complementar l'oferta de l'Escola d'Art i de la nova Biblioteca - Centre Cultural.

La proposta passa per un edifici alineat al carrer de Sant Bernat, amb gran sòcol en planta baixa (salvant el desnivell topogràfic) i una part vertical de tres plantes pis adossada a l'edifici existent.

Aquesta volumetria ja ens la van proposar Inés de Rivera i Núria Salvador al seu estudi d'ordenació del 2021. Es permet, així, la connexió longitudinal de l'interior de l'illa amb el carrer dels Sastres i la plaça de Campdenmàs.

Aquest edifici serà totalment d'obra nova, atès que estem parlant d'un solar vacant on hi ha, de manera provisional, una pista poliesportiva i uns aparcaments.

El fet de poder construir un equipament de nova planta permetrà dissenyar **espais molt amplis i polivalents per a diferents usos**.

Es proposen tres tipus d'usos principals:

- **Activitats artístiques:** impulsades principalment per l'Escola d'Art i per l'Escola Municipal d'Expressió.
- **Aules polivalents:** espais flexibles que es podran utilitzar per a usos formatius, creatius, educatius... per entitats, associacions i grups.
- **Activitats esportives indoor:** equipament esportiu no federat que possibiliti activitat física interior i de manera informal.
- **Serveis bàsics i magatzem:** espai amb accés independent des de l'exterior per cobrir les necessitats de logística de les activitats que es duren a terme a l'espai públic de l'interior de l'illa del Carme.

A les converses surt la necessitat d'un espai d'aixopluc, **UNA PORXADA**, per poder fer actes. Una manera de poder celebrar els esdeveniments que programen entitats, serveis, el mateix Ajuntament... tant si plou com si fa molta calor. Cal que sigui un espai condicionat (llum, aigua, wifi...). Cal pensar quina és la ubicació de la ciutat més adequada.

4. ESPAI PÚBLIC DE L'ILLA DEL CARME

Els tres equipaments comunitaris s'uneixen mitjançant l'espai públic que es generarà a l'interior de l'illa del Carme. Proposem que aquest nou espai públic sigui un dels actors principals en la transformació de l'illa del Carme atès que és l'element que cus el conjunt.

EL BUIT i el PLE

Sempre posem molta més atenció al **PLE**: com són els **edificis** (públics o privats), la seva distribució, les façanes, els materials, els colors... I, en canvi, resta en segon pla el **BUIT**: **els carrers, les places**, el mobiliari urbà...

“Els paisatges són, doncs, autèntics hàbitats per a les cultures que hi viuen i hi conviuen... Són sempre configuracions culturals vinculades als sectors econòmics i als canvis socioculturals amb què se n'ha configurat el teixit...” Klaus Seeland¹⁹

L'espai públic és l'**escenari de la nostra VIDA SOCIAL**, que no només tingui en compte l'esfera de la producció per incorporar cura de les persones, el seu benestar personal i la vida col·lectiva en consonància a la manera de fer de les persones.

- _ Sensació de seguretat.
- _ Promotor d'autonomia.
- _ Còmode i funcional.
- _ De pas, de trànsit.
- _ Accessible, permeable.
- _ Bonic, amb bellesa i harmonia i discreció.
- _ Divertit, per passar-ho bé.
- _ Per gestionar els conflictes.
- _ Perquè passin coses des de la informalitat.

Amb diversitat d'usos, tal com proposa la cooperativa Voltes:¹⁹

Estada i relació	Relació amb la naturalesa
Esport físic i exercici	Activitats infantils
Activitats amb gossos	De passeig
Activitats socioculturals i formatives	

¹⁹ SEELAND, KLAUS. *Paisatge i diversitat cultural. Paisatge i salut*. Observatori del Paisatge.

¹⁹ AJUNTAMENT DE BARCELONA: <https://institutinfancia.cat/programes/ciutat-jugable/>.

Afegir els criteris per al disseny d'una ciutat jugable²⁰ que s'impulsa des de l'Ajuntament de Barcelona.

Jocs:

- _ Diversos
- _ Creatius
- _ Estimulants
- _ Accessibles
- _ Inclusius
- _ Compartits
- _ Contacte amb la natura
- _ I espais adequats per als adolescents

Aquest apartat es dedica al BUIT. La funció més valuosa és **cosir, relligar i unir tots els edificis** i generar un espai verd, un pulmó.

Connectar les cures de l'espai privat per generar espais i temps compartits, que no vol dir compartimentats.

MÉS VERD ALS ESPAIS PÚBLICS

Els **espais verds urbans** tenen molts i coneguts beneficis per a la salut de les persones, com ara l'augment de l'esperança de vida, una reducció dels problemes de salut mental, un funcionament cognitiu millor i més qualitat de vida en aquests espais relacionals.

Si bé a l'entorn de l'illa del Carme i el nucli antic s'ha portat a terme la renovació de diferents espais públics dintre de les accions del PIAM, Places i placetes, l'acabat d'aquests espais públics ha estat amb paviments durs sense verd (salvant algun element puntual) i sense espais de jocs. L'únic espai amb paviment més tou i amb jocs infantils o juvenils el trobem al passeig de la Muralla (amb paviment de sauló i jocs).

Si bé és una demanda reiterada dels veïns la **NECESSITAT D'ESPAIS PÚBLICS VERDS** en contraposició amb els **ESPAIS PÚBLICS DURS** (pavimentats i sense vegetació), observant el plànol actual d'espais públics es constata un dèficit d'aquests en l'àmbit del nucli antic i fins a l'illa del Carme (veure l'annex número 7_ Mapa parcs públics).

²⁰ www.isglobal.oeg

Recentment, un estudi liderat per ISGlobal, Institut de Salut Global Barcelona, analitza la relació entre la salut mental i **la regla 3-30-300 d'espais verds** en el cas de la ciutat de Barcelona.

A continuació fem la transcripció d'alguns paràgrafs de l'estudi: “Ara, un estudi liderat per ISGlobal, ha avaluat la relació entre una millor salut mental i l'anomenada *regla 3-30-300 d'espais verds*. Aquesta implica que totes les persones puguin veure almenys tres arbres des de casa seva, que hi hagi un 30 % de cobertura arbòria al seu barri i que no es visqui a més de 300 metres del parc o espai verd més proper. La regla va ser proposada pel silvicultor urbà Cecil Konijnendijk i és àmpliament promoguda per molts altres silvicultors i planificadors urbans.”

“De l'estudi es desprèn que hi ha relativament pocs espais verds a Barcelona i que només un petit percentatge de persones complia amb la regla de 3-30-300, malgrat els efectes beneficiosos per a la salut mental”, explica Mark Nieuwenhuijsen, director de la Iniciativa de Planificació Urbana, Medi Ambient i Salut d'ISGlobal i primer autor de l'estudi.

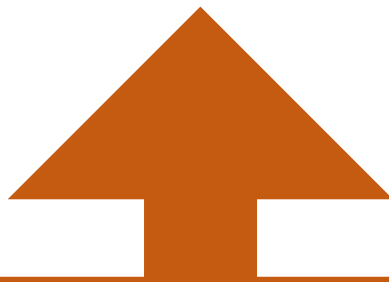
“Hi ha una necessitat urgent de proporcionar més espais verds a la ciutadania. Potser hem de desenterrar l'asfalt i plantar més arbres, cosa que no només millorarà la salut, sinó que també reduirà els efectes de l'illa de calor i contribuirà a capturar CO₂”, assenyala Nieuwenhuijsen. “Qualsevol iniciativa que porti a una ciutat més verda suposarà un pas endavant, l'important és que necessitem més i més ràpid reverdiment”, afegeix el primer autor de l'estudi.

Salvant les distàncies entre Barcelona i Olot hom pensaria que la regla del 3-30-300 d'espais verds es dona fàcilment a la nostra ciutat. Quan ens situem en l'àmbit de l'illa del Carme i al teixit residencial adjacent fins a la plaça Major, ens adonem que els veïns i veïnes no gaudeixen d'aquest verd 3-30-300 en la vida quotidiana.

“Viure en zones més verdes s'associa amb una millor salut mental i amb menys consum de medicaments” ISGlobal

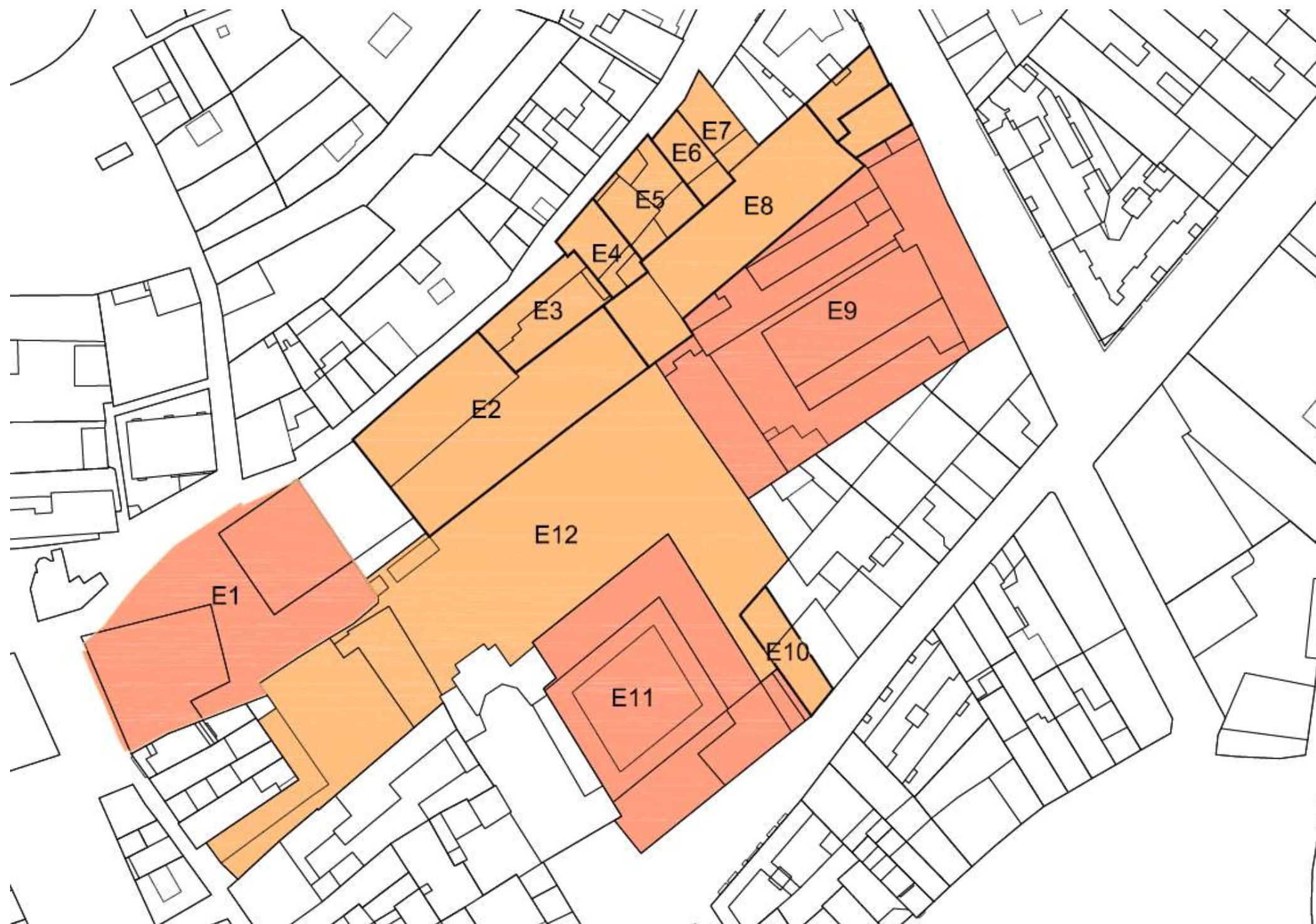
A tall de resum, la nostra proposta planteja:

- Que la ubicació i el desnivell del terreny pot tenir un paper important en el disseny final generant una oportunitat per ser un gran espai lliure central que esdevindrà un pulmó verd per a l'illa del Carme, per al nucli antic i per a la ciutat.
- Que **l'illa del Carme** és l'àrea més important del nucli antic d'Olot que resta pendent de rehabilitar i que pot ser un element molt estratègic per contribuir a regenerar social, econòmica i mediambientalment el barri.
- La proposta d'ubicació del nou equipament comunitari de la nova Biblioteca del segle XXI a la finca de Can Sacrest (Pla de biblioteques 2018) amb l'aliança de l'Escola d'Art poden representar **el motor impulsor de la transformació** d'aquest sector envellit i degradat.
- La manera, des de la mirada comunitària, com impulsem aquesta regeneració urbana, econòmica, ambiental i social és clau per **teixir comunitat**, buscant les aliances del veïnatge (actual i futur), els serveis, els negocis, els equipaments públics, les empreses, les entitats, els col·lectius i l'universitat.

En síntesi, ens trobem davant d'un **REPTE SOCIAL, AMBIENTAL, ECONÒMIC I URBANÍSTIC IMPORTANT**, on el **PASSAT**, el **PRESENT** i el **FUTUR** conflueixen, es relacionen, es troben, s'uneixen, es complementen... per donar resposta a les **NECESSITATS DE LES PERSONES** que configuren el nostre barri, la nostra ciutat, la nostra societat... **TAN DIVERSA COM COMPLEXA I ENRIQUIDORA.**

Mapa de situació de les entitats (E) en transformació

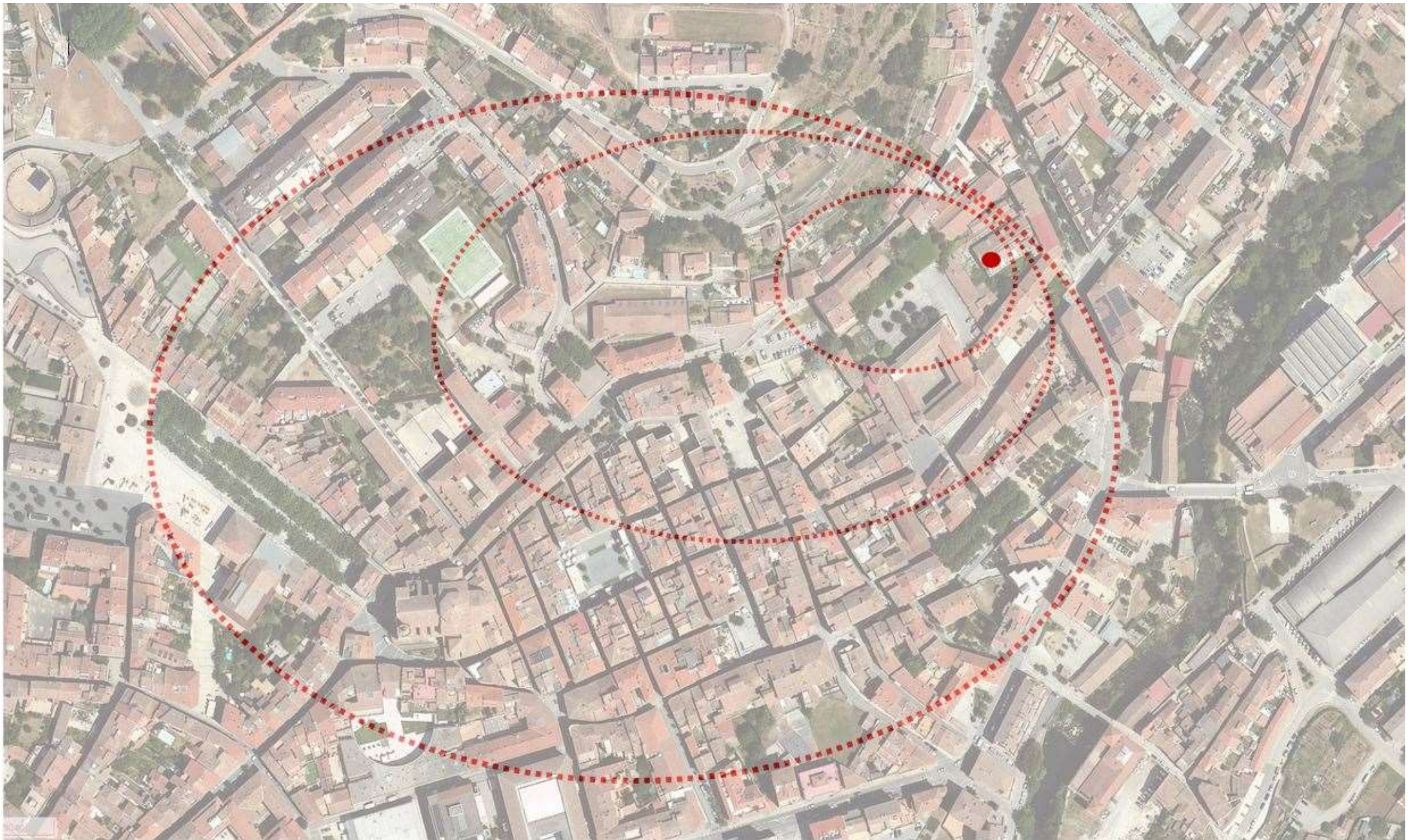

E1, E9 i E10: equipaments de propietat pública E8: propietat privada (un habitatge públic) E2, E3, E4, E5, E6, E7 i E11: propietat privada

INVENTARIS DE SERVEIS [IN]NEGOCIABLE

Peça	Clau urbanística	Estat	Usos proposats i potencial	Agents de transformació
E1	4.3 4.4a	Solar públic qualificat de sistema amb ús provisional de pista poliesportiva. Finca en procés judicial.	Edifici destinat a equipament polivalent. Volumètricament caldria una proposta alineada amb el carrer de Sant Bernat i accentuant l'eix de comunicació amb la plaça de Campdenmàs i el carrer dels Sastres. L'edifici disposarà d'espais diàfans i flexibles amb diverses aules preparades per a activitats artístiques (aula-taller-espectacle), activitats esportives <i>indoor</i> i espai de serveis (logística d'activitats a l'espai públic, magatzem, lavabos, etc.) situat a la planta baixa amb accés independent.	Administració pública. EME (Escola Municipal d'Expressió). ESDAPC (Escola Superior de Disseny i d'Arts Plàstiques de Catalunya). Àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament d'Olot. Àrea d'Esports. Consorti d'Acció Social de la Garrotxa. Entitats i Associacions.
E2	8.2.2	Edificació privada alineada a vial amb jardí posterior desocupada (veure annex 2).	Restauració a la planta baixa amb espai terrassa exterior en jardí. Residencial a plantes superiors, a estudiar en la reflexió global del conjunt del nucli antic.	Propietat privada. Promotors de l'àmbit de la restauració de la ciutat: Associació de l'Hostalatge, ACO. Promotors de l'àmbit de la construcció. Cooperatives d'habitatge.
E3	8.2.2	Edificació privada alineada a vial desocupada.	Obertura cap al volcà Montsacopa mitjançant espai lliure. Connexió d'itineraris transversals.	Àrea de Cultura, Museus de la Garrotxa, Espai Cràter, Àrea Bàsica de Salut i Àrea de Turisme. Entitats de l'àmbit ambiental i cultural.
E4	8.2.2	Edificació privada afectada per vialitat. Construcció precària. Habitada en totes les plantes menys la baixa.	Edificis residencials de nova construcció destinats a habitatge. Tenir en compte la reflexió global del nucli antic.	Propietat privada. Promotors de l'àmbit de la construcció (API, immobiliàries, etc.). Cooperatives d'habitatge. Veinatge.
E5	8.2.2	Edificació privada afectada per vialitat. Habitada (veure annex 2).		
E6	8.2.2	Edificació privada afectada per vialitat. Habitada (veure annex 2).		
E7	8.2.2	Edificació privada afectada per vialitat. Habitada (veure annex 2).		
E8	8.2.2	Edifici privat plurifamiliar de PB+5PP alineat a la ronda de Sant Bernat. Habitat. Solar adjacent i magatzem que ocupa la major part de la finca. Aquest es troba afectat per un polígon d'actuació.	Rehabilitar l'edifici residencial existent. Nou aparcament: dimensionat per donar servei als equipaments de l'illa, als habitatges rehabilitats i al barri Vell.	Propietat privada existent. Administració pública (Ajuntament). Empreses concessionàries. Promotors de l'àmbit de la construcció.
E9	3.3 4.1	Edificació pública en desús. Qualificada de sistema de zones verdes i sistema d'equipament escolar.	Infraestructura social: nova Biblioteca - Centre Cultural Preveure actuacions prèvies: expropiacions urbanístiques (adquisició de sòl privat destinat a sistemes públics) i adequació del sòl públic i enderroc dels dos cossos adossats que es troben en estat precari.	Administracions públiques (Ajuntament, Diputació de Girona i Generalitat). Àrea de Cultura i Educació, Àrea d'esports, OAC de l'Ajuntament d'Olot. Consorti d'Acció Social de la Garrotxa. Entitats i associacions. Núria Social, Orfeó, Els Catòlics Veïns (barri i comarca).
E10	4.1	Edifici històric catalogat públic amb actual ús escolar (ESDAP). Qualificat d'equipament escolar.	Ús públic de la planta baixa: - Accés directe al centre de l'espai públic de l'illa (E11). - Millora de la sala d'actes. - Nucli de serveis obert al públic (lavabos). - Espai d'exposicions. - Informació turística.	ESDAP. DinàmiG - Oficina de Turisme. Àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament d'Olot. Empreses de l'àmbit turístic (educatiu).
E11	2.1 3.3 4.4b	Finca privada afectada per categories de sistemes. S'utilitza part d'aparcament públic de concessió, part de la residència de frares carmelites i part de garatges d'aquests.	Infraestructura social: espai públic protagonista que relliga, cus i uneix tots els edificis de l'illa. Espai segur, còmode, funcional, accessible i atractiu que es destina a diferents usos: estada i relació, relació amb la naturalesa, activitats físiques i esport físic i exercici, activitats infantils, espais per a adolescents i activitats socioculturals i formatives.	Administracions públiques. Àrea de Cultura i Educació i Àrea d'Esports de l'Ajuntament d'Olot. Consorti d'Acció Social de la Garrotxa. Entitats i associacions. Consell dels Infants. Consell Consultiu de la Gent Gran. Adolescents, veïns.

NODE DE TRANSFORMACIÓ DE L'ILLA DEL CARME, DEL NUCLI ANTIC, DE LA CIUTAT D'OLOT I, PER EXTENSIÓ, DE LA COMARCA

ADQUISICIÓ DEL SÒL PÚBLIC DESTINAT A SISTEMES DE PROPIETAT PRIVADA

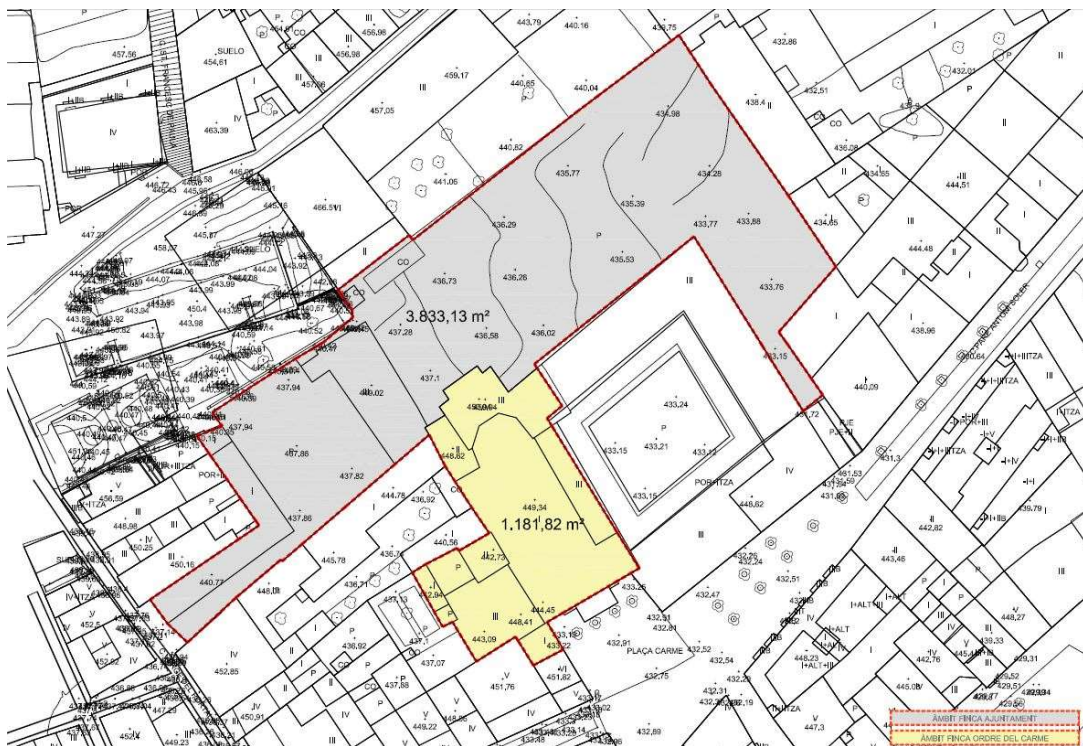
91

Totes les propietats afectades per sistemes generals i l'Administració local, atès que no hi ha cap polígon d'actuació que inclogui l'àmbit actual de l'illa del Carme, restaran obligades a seguir el corresponent procediment d'expropiació que preveu el text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya.

La propietat de major superfície i que ocupa la part central de l'illa del Carme està afectada per tres qualificacions diferents de sistemes generals:

- Sistema d'espais lliures (clau 3.3).
- Sistema d'equipament comunitari (clau 4.4b, residència dels carmelites).
- Sistema viari (clau 2.1, aparcaments dels carmelites, carrer de la Verge del Portal).

La finca té una superfície de total de **3.748,56 m²** essent el **82,92 %** del sòl destinat a espai públic segons el planejament vigent.

L'Administració local haurà de propiciar un acord d'expropiació de comú acord per obtenir aquests sòls destinats a espais públics mitjançant la corresponent valoració i indemnització econòmica. Un procediment idèntic ha de procedir amb les altres quatre propietats privades.

ADEQUACIÓ DEL SÒL PÚBLIC DESTINAT A SISTEMES DE PROPIETAT PÚBLICA

Hi ha una sisena propietat afectada a l'illa del Carme que és l'Administració pública (Ajuntament d'Olot) com a propietària de la finca on s'emplaçava l'antiga fabrica Can Sacrest (en desús i desocupada fa molt de temps), la qual té una superfície cadastral de 2.855 m².

La propietat pública que ocupa la part est de l'illa del Carme està afectada per dos qualificacions diferents de sistemes generals:

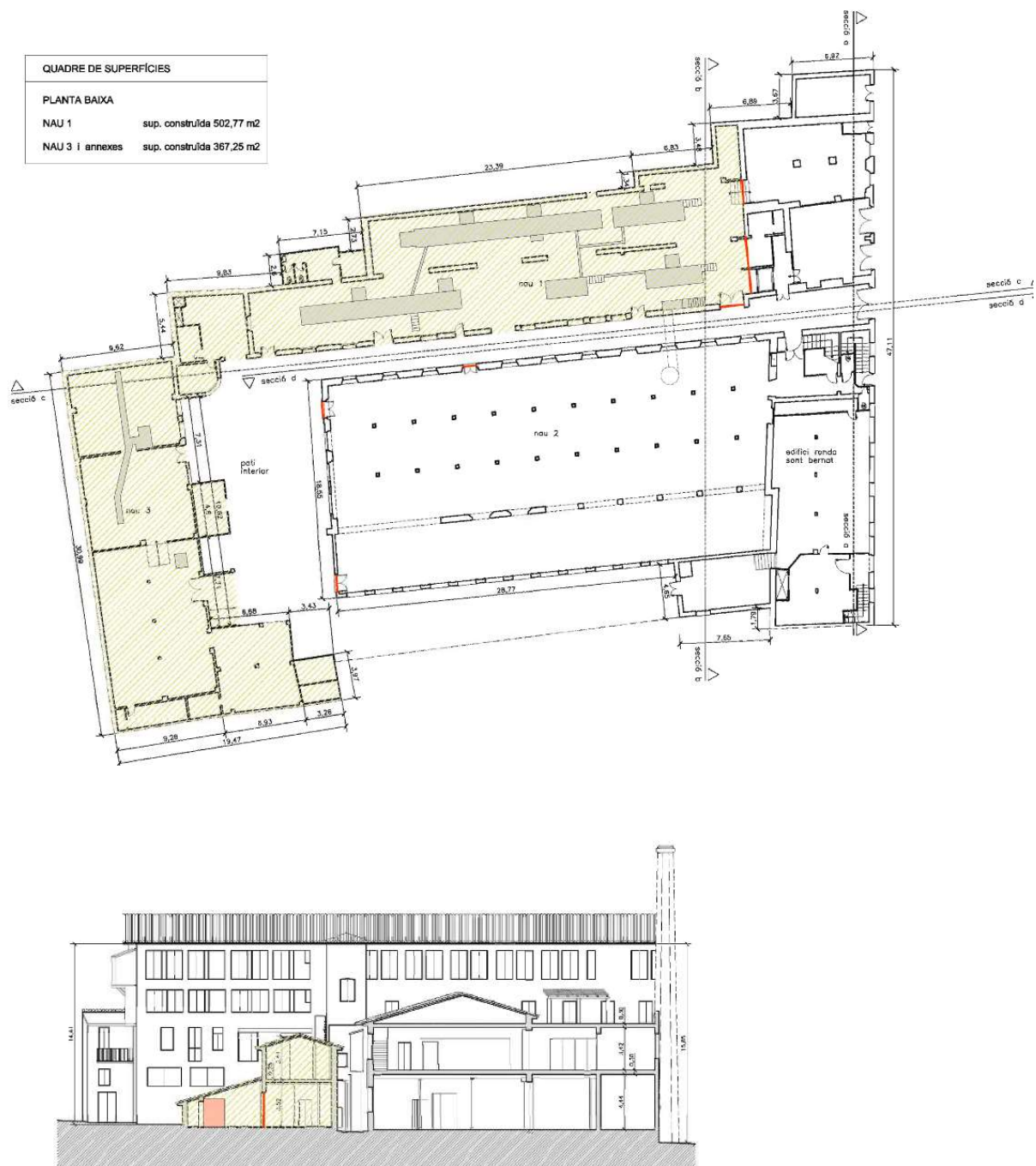
- Sistema d'espais lliures (clau 3.3).
- Sistema d'equipament comunitari (clau 4.1a).

A les dependències municipals es disposa d'un projecte d'enderroc de l'antiga fàbrica Can Sacrest de l'any 2006, atès que aquesta resta en situació de fora d'ordenació per les afectacions del planejament. El projecte d'enderroc de Can Sacrest va ser redactat per l'arquitecte tècnic Jaume Aumatell i Colom (col·legiat número 537). El pressupost d'execució per contracta ascendia a 142.225,19 €.

Ates el volum total i a la despesa econòmica del projecte d'enderroc en el context actual i pròxim de l'Ajuntament d'Olot, s'ha redactat una memòria valorada d'una primera fase d'enderroc dels coberts exteriors afegits al perímetre de la finca (nau 1 i nau 3 del projecte original) i assenyalats de color groc a la imatge anterior.

Aquest enderroc parcial dels coberts representa una superfície construïda total de 870,02 m², essent 502,77 m² (nau 1) i 367,25 m² (nau 3). El pressupost d'execució material obtingut ascendeix a 108.721,69 €, als quals caldrà afegir el 13 % de despeses generals i el 6 % de benefici industrial, IVA no inclòs.

Paral·lelament, a les actuacions preparatòries esmentades es pot procedir a l'encàrrec dels següents estudis:

- _ Encàrrec de redacció i elaboració d'estudi topogràfic.
- _ Encàrrec de redacció i elaboració d'estudi geotècnic.

Ambdós estudis abasten informació necessària de la realitat física de l'àmbit de l'illa del Carme, essent aquesta informació indispensable per a la continuació dels actes posteriors: ja siguin tramitacions urbanístiques (modificacions del POUM o similars) o bé concurs de projectes d'edificació de la nova Biblioteca - Centre Cultural.

- _ **La topografia** té un aspecte rellevant a l'illa del Carme, ja que hi ha un desnivell considerable, que va des del punt més alt del carrer de Sant Bernat (cota +447 m) fins al punt més baix al carrer del Pare Antoni Soler (cota +429 m), amb cota interior d'illa +435 m i +433 m, amb la consegüent repercussió en qualsevol actuació futura.
- _ **L'estudi geotècnic** no deixa de ser menys rellevant a banda d'obligatori per normativa sectorial. La informació del subsol donarà directrius per les possibilitats constructives de l'edificació futura així com la possibilitat d'excavació en nivells de soterranis.

COM: PROPOSTA D'IMPLEMENTACIÓ

El **QUÈ** volem fer porta intrínsec el **COM** ho fem. En aquest projecte esdevé cabdal el com ho farem.

Es proposa treballar des de l'**ACCIÓ COMUNITÀRIA**, que, per si mateixa, té un doble objectiu:

- Cerca la millora i l'enfortiment de les relacions socials (ingredient clau i de llarg recorregut per a la construcció d'identitat de barri i de sentiment de pertinença).
- Persegueix la **INCLUSIÓ** i la **COHESIÓ SOCIAL**.

El ventall de possibilitats que ens ofereix aquesta metodologia va des de la mirada comunitària fins a la intervenció comunitària.

La **MIRADA** és una perspectiva que pot incloure qualsevol persona, des de qualsevol rol. Implica com mirem les persones i com, des de la nostra funció, les podem incloure.

La **INTERVENCIÓ** és una eina de treball que a partir del procés genera sinergies entre el veïnatge, les empreses, els comerços, el teixit associatiu i l'Administració pública per a la cerca de solucions a les necessitats col·lectives. Treballa per conèixer les motivacions, les debilitats i les capacitats per facilitar l'organització comunitària. Impulsa estratègies de reconeixement i de visibilitat per reparar i poder empatitzar, perquè un barri no es regenera sense la comunitat. Reconeix les diversitats per deixar espai i temps a diferents veus, sobretot a les més silenciades. Cerca resoldre els conflictes.

Com diu Itziar González,²¹ **generar processos alquímics per deixar de veure la pedra i que sorgeixi l'or del barri.**

²¹ GONZÁLEZ, ITZIAR. "Arquitectura social". Formació adreçada a un equip de l'Ajuntament d'Olot, 10 de novembre del 2020.

Tres preguntes fonamentals ens ajuden a impulsar aquesta mirada:

1) Quina és la intenció d'això (projecte, política) que vols fer?

La finalitat és transformar una realitat perquè esdevingui més inclusiva i cohesionada.

2) Quines necessitats respons amb la teva intervenció?

Tens en compte les diversitats de les persones i dels grups? Quines necessitats col·lectives has copsat?

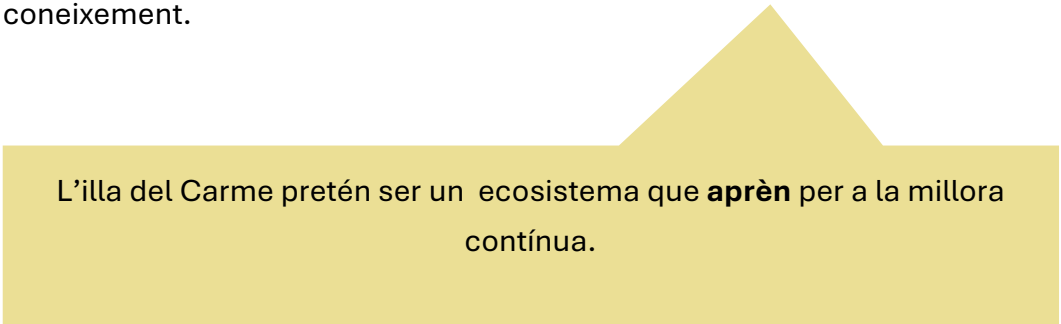
3) Amb qui ho fas?

Aquesta mirada implica fer-ho conjuntament amb altres agents (Administració, iniciatives ciutadanes, empreses, universitat, serveis...).

Proposem que sigui un procés viu liderat per un **EQUIP INTERDISCIPLINARI** que generi diferents moments:

- _ **Operatiu:** per a l'acció des de les complicitats.
- _ **Estratègic:** per a la reflexió (avaluació, indicadors, errors, aprenentatges i millora contínua). Per a la formació, la capacitat i la creació de material i eines.
- _ **Relacional:** per a la generació de converses (diàlegs per a la detecció i actualització de les necessitats).

Amb la complicitat de la universitat per avaluar, generar i sistematitzar el coneixement.

L'illa del Carme pretén ser un ecosistema que **aprèn** per a la millora contínua.

8. ANNEXOS

Número 1_ Metodologia

Número 2_ Prospecció d'habitatges de l'illa del Carme

Número 3_ Vinculacions entre línies estratègiques dels plans

Número 4_ Fortaleses i debilitats. Buidatge

Número 5_ Idees de futur. Buidatge

Número 6_ Demanda de residència d'estudiants

Número 7_ Mapes dels parcs públics de la ciutat i del nucli antic

ANNEX NÚMERO 1_ METODOLOGIA

En aquest annex podem veure detalladament les persones i les accions que s'han portat a terme en cada fase del procés.

1. PUNT DE PARTIDA

Per començar és molt important consensuar l'objectiu del treball amb les persones que fan l'encàrrec. Crear un equip de treball per poder anar fent seguiment i concretar la metodologia.

1.1. Creació de l'equip de seguiment: persones implicades i reunions fetes

- _ Josep Berga, alcalde d'Olot
- _ Jordi Güell, regidor d'Urbanisme i Habitatge
- _ Imma Muñoz, regidora d'Acció Social, Cooperació, Barris, Igualtat de Gènere, Transparència i Participació
- _ Carme Yeste, arquitecta municipal, Àrea de Territori
- _ Teia Fàbrega, directora general del CASG
- _ Elena Masanas, Unitat de Suport a la Planificació i Innovació (CASG)

Sessions per definir l'encàrrec amb l'equip de seguiment: 09/11/21 i 16/11/21.

Reunions de seguiment: 17/11/21, 05/04/22, 22/05/22, 18/05/22, 08/06/22, 22/06/22 i 11/11/22.

En paral·lel hem fet reunions per separat:

- _ Josep i Elena: 03/12/21, 17/12/21, 07/01/22, 18/01/22, 02/02/22 i 09/03/22.
- _ Josep, Carme i Elena: 08/02/22 i 09/03/22.
- _ Jordi i Elena: 24/11/21, 07/12/21, 21/12/21, 07/01/22, 02/02/22, 28/02/22, 14/06/22 i 27/06/22.
- _ Imma i Elena: 11/11/21, 21/01/22, 26/05/22 i 03/06/22.

1.2. Sessions de contrast metodològic

- _ Fernando Fantova, consultor de polítiques socials: 22/11/21, 04/04/22 i 15/11/22.
- _ Xevi Collell, director de l'Espai Cràter: 23/11/21.
- _ Marta Ballester i Guiomar Vargas, persones amb expertesa amb perspectiva comunitària: 12/04/22.
- _ Lluïsa Cortada, consultora d'organitzacions: 25/05/22.

- 1.3. Supervisió mensual durant tot el procés: Anna Pujol, facilitadora, metodologia de treball de processos: 22/11/21, 20/12/21, 14/02/22, 14/03/22, 11/04/22, 18/05/22 i 15/11/22.

2. PAUSA [analitzar, observar, badar, escolar i empatitzar des de l'acció]

Moment per analitzar què s'ha fet fins ara. Podem veure la documentació analitzada, el guió d'entrevista i totes les reunions i sessions de treball que s'han dut a terme per recollir informació.

2.1. Recull de documentació analitzada

Plans actuals:

- PIAM, Pla integral d'accions de millora del nucli antic. Document marc, diagnòstic participatiu, accions de millora. Paisatge Transversal 2017-2018.
- PIAM Sant Miquel. Diagnòstic participatiu, accions de millora. Paisatge Transversal 2014.
- Pla local d'habitatge. Oficina Municipal d'Habitatge de l'Ajuntament d'Olot 2011-2016.
- Discriminació immobiliària. De què estem parlant i com combatre-la. Olot 2021.
- Pla per a la inclusió i la cohesió social i la seva avaluació 2013-2019. Consorci d'Acció Social de la Garrotxa.
- Pla de cultura d'Olot. Nous reptes 2008.
- Pla estratègic educació 360 a Olot 2021.
- Pla de mobilitat urbana sostenible (PMUS) d'Olot. Pla d'acció. Intra 2005.
- Estratègia de turisme sostenible de la Garrotxa 2021-2025.
- Fem Garrotxa, Pla estratègic Garrotxa 2020-2030. Consell Comarcal de la Garrotxa amb el suport de Resilience Earth 2021.

Estudis:

- *Estudi per a la rehabilitació, captació i mobilització d'habitatges i locals al nucli antic d'Olot*. Celobert, arquitectura, enginyeria i urbanisme SCCL, febrer del 2021.
- *Estudi d'ordenació urbanística de l'illa de Can Sacrest*. Inés de Rivera i Núria Salvadó, arquitectes, 2021.
- *Nucli antic d'Olot, estudi urbanístic de renovació d'una illa urbana*. Xavier Canosa i Núria Díez, gener del 2022.

- *Informe Olot Observatori dels centres urbans i comerç de les ciutats mitjanes catalanes*. UAB, Generalitat de Catalunya, Comerç ciutadà, 2019.
- *Estudi d'hàbits de compra i de consum de la ciutat d'Olot 2019*. DinàmiG. Psyma.
- *Treball als barris. Projecte de prospecció: coneguem el nucli antic*. Gemma Canalias, 2010.

Articles analitzats sobre les polítiques de regeneració dels plans de barri:

- “Can urban renewal policies reverse neighbourhood ethnic dynamics?”. Nicolás González-Pampillo, Jordi Jofre-Monseny i Elisabet Viladecans-Marsal. *Journal of Economic Geography* (2019), p. 1-39.
- “Avaluació del Pla de barris, Barcelona 2016-2020”. Ivàlua, Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques.

2.2. Guió de l'entrevista

*Finalitat*_ El barri Vell i l'illa de Can Sacrest

Generar una conversa en la qual puguem reconèixer errors per poder aprendre aspectes positius d'accions fetes i identificar elements clau (possibilitats de futur) per transformar el barri Vell.

Encàrrec

El PIAM nucli antic ens planteja la situació actual del barri Vell com a barri on viure i com a centre històric i comercial de la ciutat.

Una de les accions de millora que planteja és una àrea d'oportunitat d'ampliar i millorar la qualitat i l'equipament de l'espai públic per a activitats quotidianes.

Parlem de com l'espai illa de Can Sacrest pot contribuir a construir i a teixir relacions sanes i col·lectives.

Temes:

Primera part

- I. Passat: quina és la teva història amb la transformació del barri? Quins elements clau veus del que s'ha fet al barri (en clau de fortalesa i de feblesa)?
- II. Present: on ets ara? Quins sentiments/sensacions et generen en aquests moments el barri?

- III. Futur: com t'imagines en un futur i què creus que és imprescindible que passi i què no pot passar?

Segona part

- I. Amb quines persones/grups/entitats/serveis creus que hem de parlar?
- II. Coneixes altres casos/experiències que hagin treballat aquests temes o que els estiguin treballant?

2.3. Reunions de persones implicades per la seva funció professional

- _ Teia Fàbrega, directora general del CASG: 14/01/22, 11/03/22, 31/03/22, 12/04/22, 02/05/22, 13/06/22, 05/08/22 i 11/10/22.
- _ Ramon Prat, director d'Infraestructures i Urbanisme: 26/01/22, 20/04/22 i 05/05/22.
- _ Ricard Sargatal, director de Cultura i Educació: 05/01/22, 27/01/22 i 20/06/22.
- _ Ariadna Villegas, directora de DinàmiG, Agència d'Innovació i Desenvolupament de la Garrotxa: 12/12/21, 06/05/22 i 11/05/22.
- _ Judit Reixach, coordinadora del PIAM: 17/02/22 i 03/10/22.
- _ Míriam Paredes, responsable d'Habitatge de l'Ajuntament d'Olot: 20/01/22 i 28/10/22.
- _ Judit Badia, directora de la Biblioteca d'Olot: 20/04/22, 26/04/22, 03/05/22, 04/05/22, 15/09/22 i 17/10/22.
- _ Toni López, director de l'Escola d'Art: 17/12/21 i 27/05/22.

2.4. Persones entrevistades, seguint el guió que acabem de veure. Persones vinculades a l'execució dels plans i dels projectes esmentats:

Urbanisme i Habitatge

- _ Josep Coromina i Albert Pons, Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Olot: 31/03/22.
- _ Joan Rigall, Pla de mobilitat de l'Ajuntament d'Olot: 31/03/22.
- _ Eduard Callís i Guillem Moliné, *unparelld'arquitectes*: 02/03/22 i 11/05/22.
- _ Inés de Rivera i Núria Salvadó, arquitectes redactores de l'Estudi d'ordenació urbanística de l'illa de Can Sacrest, 2021: 09/11/22.
- _ Xavier Canosa i Núria Díez, arquitectes redactors de l'*Estudi urbanístic de renovació d'una illa urbana 2022*: 09/11/22.
- _ Núria, Cooperativa Celobert: 10/11/22.
- _ Marta Nonell, arquitecta de l'Oficina d'Habitatge de l'Ajuntament d'Olot: 05/05/22.

Salut

- _ Francesc Canalias, director del SIGMA, Consorci de Salut Pública: 04/12/21 i 25/04/22.
- _ Joel Piqué, Andrea i Estel, residents a la Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa: 22/03/22.
- _ Mar Roca, Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa: 08/11/22.
- _ Montserrat Chorrero, ICS, infermera del CAP Sant Miquel: 08/11/22.

Veïnatge

- _ Carme Simón, veïna: 18/12/21.
- _ Pere Bahí, veí i membre d'Enxarxa't: 10/12/21 i 19/02/22.
- _ Óscar Gussinye i Erika Zarate, Resilience Earth: 20/01/22.
- _ Carlota Rodríguez, veïna, comerciant, membre de La iera: 11/02/22.
- _ Miquel Fluvià, comerciant del barri, membre d'Enxarxa't i de Rotary Club: 08/03/22.
- _ Francesc, La Perla: 11/05/22.

Seguretat

- _ Ignasi López, cap de la Policia Municipal: 02/02/22.
- _ Rafa Toledo, policia municipal: 02/02/22.
- _ Albert López, policia municipal: 02/02/22.

Turisme

- _ Turina Serra, Turisme Garrotxa: 09/02/22.
- _ Núria Valverde, Oficina de Turisme: 25/04/22 i 29/05/22.

Acció Social, Esports, Cultura i Educació

- _ Tavi Algueró, Artavis, empresa que gestiona l'Escola Municipal d'Expressió: 12/02/22.
- _ Xevi Roura, conservador dels Museus de la Garrotxa: 11/02/22.
- _ Montse Riera, tècnica d'Educació de l'Ajuntament d'Olot: 31/01/22 i 27/08/22.
- _ Estel Muntada, tècnica d'Educació de l'Ajuntament d'Olot: 23/02/22.
- _ Marc Busquets, producció tècnica de Música de l'Ajuntament d'Olot: 01/04/22.
- _ Tena Busquets, direcció artística de les arts escèniques d'Olot: 22/03/22 i 27/08/22.
- _ Mireia Treserras, Eduart: 17/03/22.
- _ Marta Tombas, Integra: 29/04/22.
- _ Àgata Losantos, veïna, vinculada al món cultural: 26/01/22.
- _ Pep Compte, cap de l'Àrea de Joventut i Educació del Consell Comarcal de la Garrotxa: 22/03/22.
- _ Quel Roca, responsable d'Esports de l'Ajuntament d'Olot: 15/02/22.

- Santi Guillamón, administratiu dels pavellons: 15/02/22.
- Xavier Puigvert, Arxiu Comarcal de la Garrotxa: 21/02/22.
- Xevi Collell, director de l'Espai Cràter: 20/05/22 i 24/10/22.
- CASG: Lali Surià, coordinadora de les necessitats instrumentals; Maite Marcó, coordinadora de les necessitats de relacions familiars; Elena Güell, coordinadora de les necessitats d'autonomia, i Anna Casamitjana, coordinadora de l'Àrea d'Atenció a la Comunitat.

Promoció econòmica

- Judit Reixach, responsable de Fires i que disposa d'hores per coordinar el PIAM: 17/12/21 i 30/03/22.
- Montse Fina, DinàmiG: 01/03/22.
- Laura Darné, DinàmiG: 15/02/22.
- Josep M. Catot, DinàmiG: 17/12/21.
- Werner Estellé, Corriols Serveis: 30/12/21.

2.5. Entrevistes a persones amb càrrecs polítics

Equip de govern actual:

- Agustí Arbós, regidor de Festes, Innovació i Tecnologia, Mobilitat i Transició Energètica: 02/05/22.
- Mariona Camps, regidora de Salut, Seguretat i Educació: 31/01/22, 12/04/22, 30/05/22 i 07/06/22.
- Gemma Canalias, regidora d'Empresa, Comerç i Turisme: 05/04/22, 28/04/22 i 19/05/22.
- Jordi Güell, regidor d'Urbanisme i Habitatge: 07/12/21, 07/01/22, 21/02/22, 08/04/22, 27/05/22 i 14/06/22.
- Imma Muñoz, regidora d'Acció Social, Cooperació, Barris, Igualtat de Gènere, Transparència i Participació: 11/11/21, 21/01/22, 30/05/22 i 07/06/22.
- Aniol Sellabona, regidor d'Esports, Medi Ambient i Serveis Urbans: 05/05/22.
- Estanis Vayreda, regidor de Promoció de la ciutat i del barri Vell: 31/01/22 i 12/05/22.

I Joan Albesa com a regidor d'Urbanisme i del barri Vell, responsable polític del Pla de barris: 27/12/21.

2.6. Sessions de treball:

- Equip d'Atenció a la Comunitat: 11/02/22. Amb Anna Arrebola, Marta Ayala, Marta Ayats, Maria Blasco, David Benito, Eduard Carrera, Anna Casamitjana, Elena Sorribas, Tina Ruiz, Marta Teixidó, Anderson Tacuri i Belén Zamora.
- Servei de veïnatge i convivència: 23/02/22. Amb David Benito, Eduard Carrera i Anna Casamitjana. Conèixer l'estat del PIAM de Sant Miquel.
- Professionals del CASG: 21/09/22. Amb Queralt Abril, Lourdes Badosa, Anna Descals, Judit Güell, Bea Luna, Magalí Masó, Elena Ruiz, Anna Suñé, Lluïsa Vayreda i Agnès Villanueva.

I sessions per aprofundir en el projecte de la Biblioteca:

- _ Equip d'atenció a la comunitat: 21/12/21. Amb Anna Arrebola, Marta Ayala, Marta Ayats, Maria Blasco, David Benito, Eduard Carrera, Anna Casamitjana, Elena Sorribas, Tina Ruiz i Marta Teixidó.
- _ Biblioteca i serveis socioeducatius de lleure: 22/02/22, 26/04/22 i 14/06/22. Amb Txell Ribas, Sílvia Mallo, Coral Tarrés, Irene Plana, Carme Comalat, Judit Badia, Tània Puigvert i Anna Casamitjana. La intenció de les diferents reunions és, a partir d'aquest projecte, ja treballar conjuntament.
- _ Equip de la Biblioteca: 28/06/22 i 25/10/22. Amb Dolors Arqué, Judit Badia, Glòria Buch, Imma Clavaguera, Anna Costa, Anna Colomer, Irene Costa, Anna Escalé, Mireia Montbardo, Tura Prat, Tània Puigvert, Aurora Terma i Carme Yeste.
- _ Biblioteca i Joventut: 03/05/22. Amb Judit Badia i Jordi Puig.
- _ Biblioteca i Escola Municipal Expressió: 03/05/22. Amb Judit Badia i Tavi Algueró.
- _ Biblioteca i Escola d'Art: 20/04/22. Amb Judit Badia i Toni López.

2.7. Sessions de treball sobre els usos dels parcs públics

- _ Converses amb persones vinculades als diferents centres de culte de la ciutat per conèixer la seva visió:
 - o Gurwara, comunitat sikh: 28/05/22.
 - o Al Fath, comunitat islàmica: 18/05/22 i 30/05/22.
 - o Al Rahma, comunitat islàmica: 02/06/22.
 - o Beraca, comunitat evangèlica: 11/06/22.
- _ Participar i recollir notes en el recorregut de la vida quotidiana pel barri Vell amb les sentipensants Sara Ortiz, del Col·lectiu Punt 6; Andrea M. Vázquez, doctoranda; Ana Elia Ramón, codirectora del CEHDA, i Magdalena Urgate, professora adjunta. Organitzat pel Núria Social, el CEPAIM i el CASG amb la col·laboració de Faberllull Olot: 29/04/22.
- _ Reunió de treball amb Maria Quer, Quèl Roca i Eduard Carrera per identificar oportunitats on ubicar la pista esportiva de Can Tané: 18/05/22.
- _ Reunió de treball amb Maria Quer i Anna Casamitjana per analitzar els usos dels parcs públics de la ciutat: 03/11/22.

I passejar pel barri en diferents horaris i dies de la setmana.

3. OBERTURA

3.1. Converses amb persones expertes que no són de la comarca per buscar diferents perspectives:

- _ Elena Pastor, Campus de Cohesió Social de la Universitat de Girona: 11/01/22.
- _ Quim Brugué, catedràtic de Pedagogia de la Universitat de Girona: 04/02/22.

- _ Joan Nogué, catedràtic de Geografia de la Universitat de Girona: 19/04/22.
- _ Sònia Ruiz, direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps: 17/05/22.
- _ Visionat de vídeos del taller amb Itziar González, organitzat per l'Àrea d'Urbanisme i Habitatge de l'Ajuntament d'Olot: 10/11/20.

3.2. Visites, parlant amb una persona del servei, per conèixer el projecte i els aspectes metodològics:

- _ Visitar biblioteques, conjuntament amb l'equip de la Biblioteca: Can Fabra, Camp de l'Arpa (Barcelona): 19/11/21.
- _ Visita, amb l'equip de Cultura i Educació de l'Ajuntament d'Olot, al País Basc: 29/11/21, 30/11/21 i 01/12/21:
 - o Tabakalera, Centre Internacional de Cultura Contemporània, Donostia: <http://www.tabakalera.eus>.
 - o Trobada amb el col·lectiu artaziak, que treballa també a Tabakalera: www.artaziak.eus.
 - o Centre Cultural Leku Ona (Errenteria).

Azuna Zentroa, Centre de Societat i Cultura Contemporània, Bilbao: www.azkunazentroa.eus.

- _ Benestar Social del Consell Comarcal del Ripollès, Núria Riera: 10/02/22.
- _ Servei de gestió de conflictes de l'Ajuntament de Barcelona, Pau Arbós: 09/02/22.
- _ Superilles, projecte de l'Ajuntament de Barcelona, Xavi Valls: 09/02/22.
- _ Centre de vida comunitària, servei de l'Ajuntament de Barcelona, Bet Bàrbara: 01/03/22.
- _ Amb l'equip de Cultura i Educació, visita al Servei de Cultura i Educació del Prat de Llobregat: 25/05/22.

Visites a equipaments com a persones usuàries del servei:

- _ Lleialtat Saltenca, Barcelona. Un espai de gestió comunitària de Sants dedicat a la cultura, el veïnatge i la cooperació: <https://lleialtat.cat/>.
- _ Can Batlló, Barcelona. Espai veïnal autogestionat: <https://canbatllo.org/>.
- _ Konventzero, El Rosal, Berga. Espai creatiu que dona vida al patrimoni industrial en desús: <https://konventzero.com/>.
- _ Matadero, Madrid. Centre de creació contemporània: <https://www.mataderomadrid.org/>.
- _ La Casa Encendida, Madrid. Centre social i cultural: <https://www.lacasaencendida.es/>.

Diversitat de parcs públics per diferents carrers de Barcelona, Sant Cugat i Madrid. I la porxada de Vallfogona del Ripollès.

3.3. Participar a jornades i cursos:

- Jornada “Ciutats i cura. Debats de treball i política social”: 02/11/21: <https://debatstreballsocial.wordpress.com/programa-2020/>.
- Xerrada “PIAM nucli antic. Àrees d’oportunitat”. COAC: 04/11/21.
- Jornades d’Acció Comunitària, “La transformació comunitària de les ciutats”. Ajuntament de Barcelona: 09/05/22 i 10/05/22: <https://ajuntament.barcelona.cat/acciocomunitaria/ca/ii-jornades-daccio-comunitaria-1>.
- Curs “Repensar els equipaments de proximitat amb perspectiva comunitària”, CUIMPB - Centre Ernest Lluch: 19/09/22 i 20/09/22: <https://cuimpb.cat/ca/curs/265-repensar-equipaments-proximitat>.

3.4. Col·laboració en l’organització i la participació en espais de formació i generació de coneixement

- Participar al Mercat de conversa:
 - “Laboratori de regeneració de veïnatge”, sala El Torín: 10/06/22. A partir d’intervencions artístiques es convida els participants a fer reflexions sobre usos i disseny de l’espai públic.
 - “L’experiència d’un paisatge”, conversa amb Toni Casamor i Anna Codina de Vol Studio Architecture, autors de l’Espai Cràter. Modera Eduard Callís. Amb la participació d’arquitectes de la comarca al parc de l’Espai Cràter: 09/06/22.
- Col·laborar amb DinàmiG per organitzar la formació amb l’equip “Generant ponts de diàleg, eines per a la gestió de conflictes”, especialment produïts per les diferents culturals, a càrrec del projecte Tilder: 06/10/21 i 07/10/21.
- Coorganitzar amb l’Espai Cràter i UAB com a Cràter Lab:
 - “Repensant llocs per viure”, del 02/11/21 al 08/11/21: <https://www.casg.cat/repensant-llocs-per-viure-un-programa-dactivitats-sobre-paisatge-innovacio-social-i-benestar-emocional/>

4. TANCAMENT

4.1. Reunions de retorn per compartir les conclusions i les propostes de futur

- Reunió de retorn a les direccions dels serveis implicats.
- Reunió de retorn a les persones implicades amb els plans que actualment fan accions al barri, a l’equip de govern i a l’oposició.
- Es demana a Itziar González que faciliti la sessió de retorn per tal de poder explicar els aprenentatges fets en aquesta reflexió i tot seguit fer acords per a la proposta de futur.
- Reunions de retorn als serveis implicats.
- Explicar el treball al Consell de barri.
- Retorn en diferents formats a les persones expertes entrevistades.

4.2. Comunicació

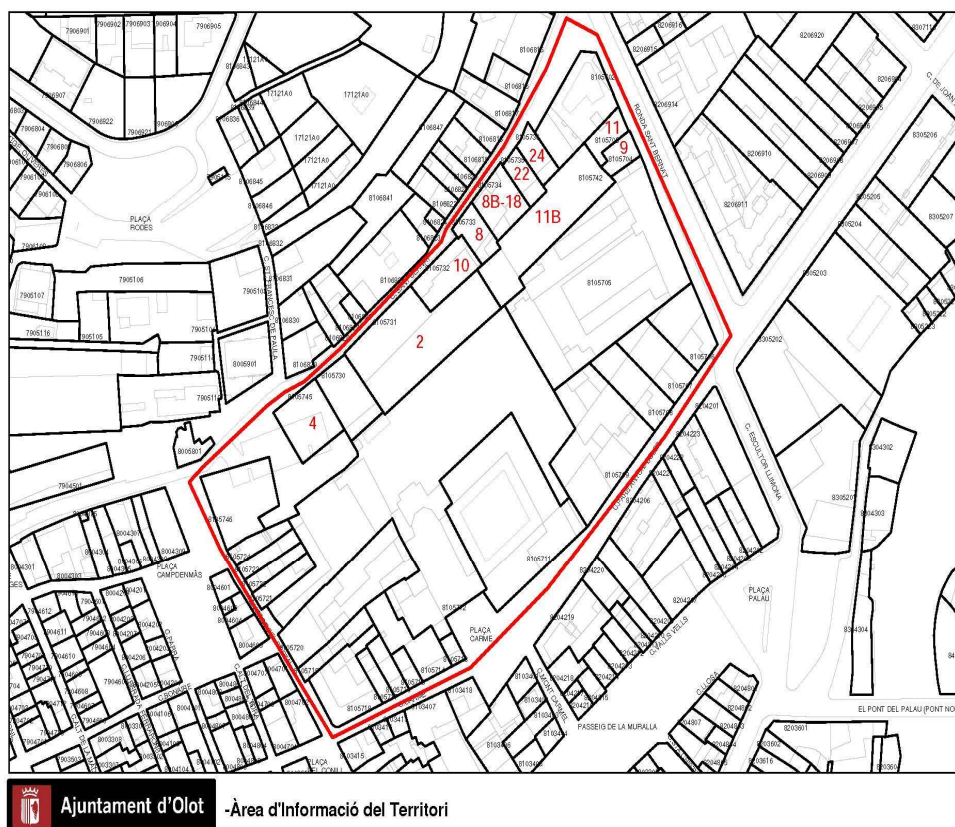
Elaboració d’un material gràfic per presentar els resultats.

ANNEX NÚMERO 2_ PROSPECCIÓ D'HABITATGES DE L'ILLA DEL CARME

El **carrer de Sant Bernat** és un dels carrers de l'illa del Carme. Té una sèrie d'habitatges que en la confecció del POUM 2003, aprovat definitivament el 2006, marca unes línies d'afectació pel que fa als edificis i a les dues bandes del carrer en diferents plans de millora urbana i polígons d'actuació.

En general, els habitatges que es troben en aquesta part del carrer donen al nord-oest pel que fa a la seva façana d'entrada i al sud-est a la façana posterior; això fa que es disposi d'un assolellament total d'aquestes. Cal dir que aquesta és una situació excepcional en tractar-se d'una continuació del barri Vell.

S'adjunta el plànol de les diferents parcel·les que configuren el total de l'illa del Carme i de les quals es fa la diagnosi dels habitatges d'una part, concretament la que correspon al carrer de Sant Bernat.

Edifici del carrer de Sant Bernat, número 4. Es tracta d'un edifici plurifamiliar (bloc de pisos) compost de planta baixa i de quatre plantes de pisos. La façana que dona al carrer de Sant Bernat (nord-oest) i la façana posterior (sud-oest) es veuen augmentades per una planta més al soterrani. L'edifici en qüestió té dues plantes en volum disconforme i ocularment no s'aprecien patologies.

No s'ha entrat a l'edifici per considerar que l'ús actual no permet plantejar-hi nous usos.

A banda, no hi ha afectació viària segons el POUM 2003. Únicament el fet abans esmentat de la seva alçada fa que les plantes superiors es trobin en volum disconforme, ja que el POUM només preveu planta baixa més tres plantes.

Edifici situat al carrer de Sant Bernat, número 2 (visita el 07/02/22)

S'ha pogut contactar amb un propietari. S'han iniciat converses per identificar punts en comú amb l'Ajuntament, però, malauradament, aquestes s'han estroncat. Caldrà valorar la nova situació de la propietat i si hi ha possibilitats d'algun escenari de futur compartit.

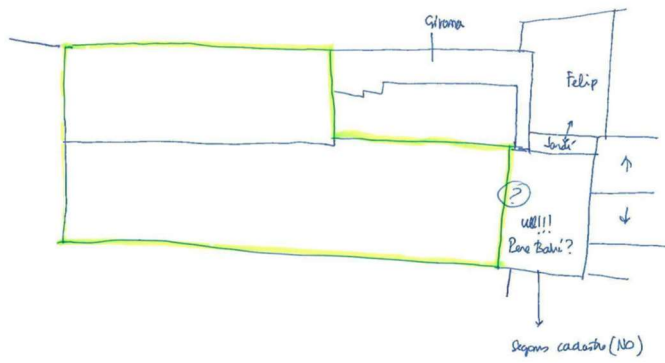
A la part nord-oest, que dona al carrer de Sant Bernat, hi ha els accessos a l'edifici per una porta principal i dos portals de garatge.

L'edifici és de grans dimensions, ja que es tracta d'una antiga fàbrica tèxtil. Una meitat i per la part del carrer té una planta baixa més dues plantes de pisos (no hi podem accedir, a aquesta segona planta, perquè segons el propietari és perillós); l'altra meitat de l'edifici disposa d'una planta baixa i d'una primera planta. Aquesta (part esquerra dels croquis) primera planta dona directament a coberta a una zona porxada de grans dimensions on es poden observar les interessants encavallades de fusta.

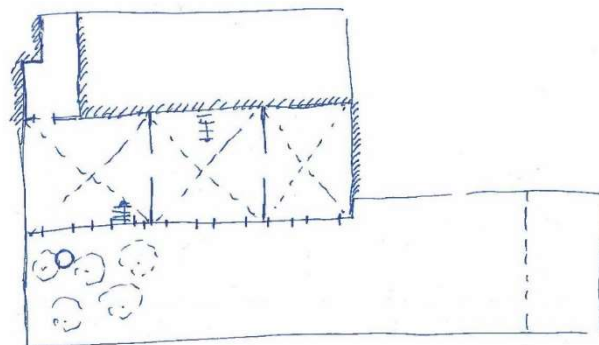
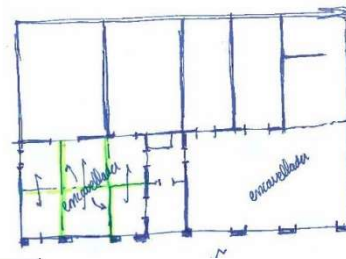
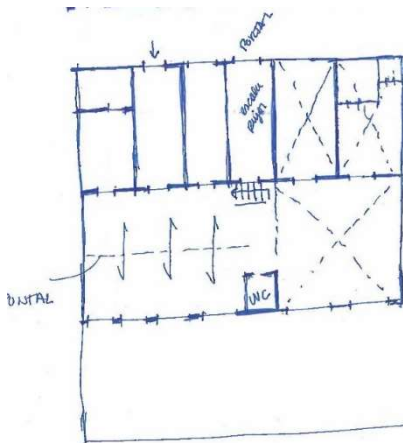
La finca, que en la seva major part és soterrani, disposa d'una sala de grans dimensions amb sostre de volta i és on hi ha la sortida a una àmplia zona de terreny d'horta o jardí amb orientació sud-est amb un aprofitament solar perfecte.

L'edifici en si, tot i tenir els seus anys, no presenta una situació precària, tot i que els propietaris, per assegurar-ne l'estabilitat, n'han fet un apuntalament general.

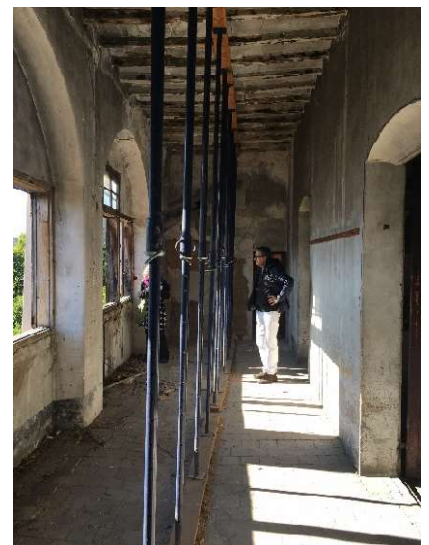
Se n'adjunten croquis i algunes fotografies.

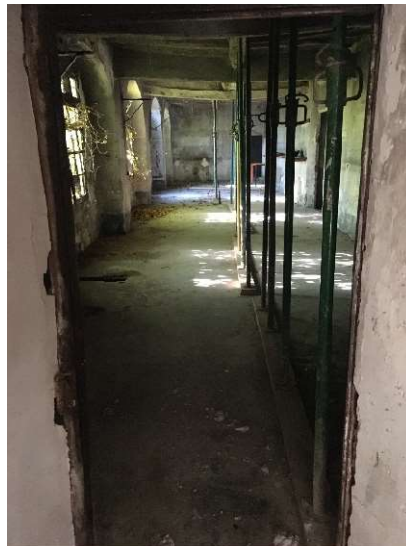
Vistes exteriors des del jardí

Plantes soterrani, baixa i primera; recordem que a la segona planta no s'hi ha pogut accedir

Primera planta sota coberta (porxo)

Planta baixa

Edifici del carrer de Sant Bernat, número 10 (visita exterior el 07/02/22)

S'ha pogut contactar amb un dels dos propietaris: són dos germans que ho han heretat.

La façana nord-oest que dona al carrer de Sant Bernat és cega, ja que han tapiat totes les seves obertures per evitar possibles noves ocupacions i/o problemes vandàlics. Venen d'un procés llarg, lent i pesat perquè han hagut de treure tres persones que ocupaven l'edifici. Estan cansats, burocràticament parlant, i tenen el tema parat, però tenen ganes de poder vendre-ho.

El fet de no tenir-hi accés fa que no disposem de dades fiables de la finca. Tot i que la part que dona al carrer no sembla oferir cap mena de perill de l'edifici, a la seva façana interior, a la part sud-est, sí que se n'observa la deterioració. La diagnosi, però, no pot ser acurada degut a la manca de visió per vegetació existent.

S'incorporen fotografies fetes des de les finques veïnes:

Façana posterior

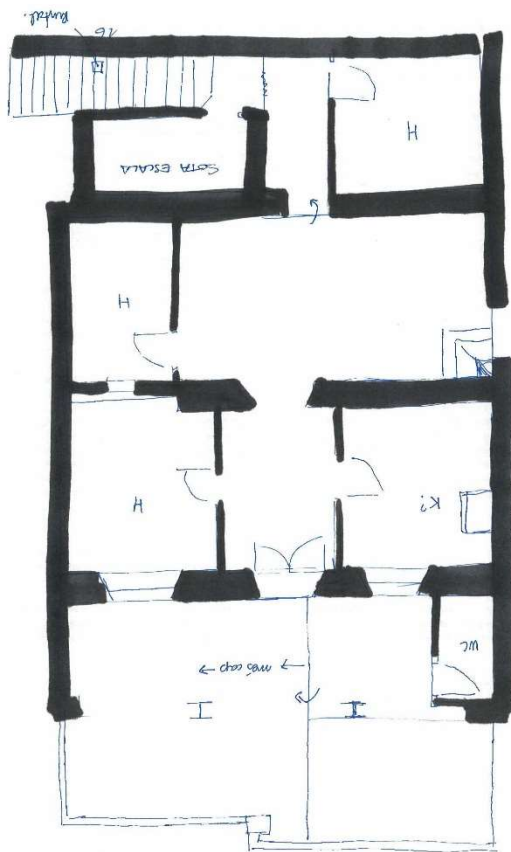
Vista general

Habitatge del carrer de Sant Bernat, número 8 (visita el 08/03/22)

Tot i tractar-se d'un edifici que sempre ha estat propietat d'una família, la planta del soterrani és propietat d'un senyor extern a aquesta. A la planta baixa, que és com un entresol, no hi viuen, però les propietàries són dues germanes. A la primera planta hi viu un altre familiar, i ens explica que està solter, que ha heretat aquest pis i que ell el que necessita és un habitatge on estigui bé i prou. A la segona planta hi viuen una senyora molt gran i el seu fill, en dos pisos separats. Ella és nascuda a Can Resplandis i li encanta viure aquí; és molt autònoma i coneix la vida del barri.

La planta soterrani dona al porxo i al jardí. Només disposa de llum natural en aquesta façana, la sud-est; les dues restants estan entre mitgeres i la interior dona sota carrer amb una espiera per la llenya com a finestra. El sostre és de volta, i tot i que és una casa vella es troba en bon estat.

Planta soterrani

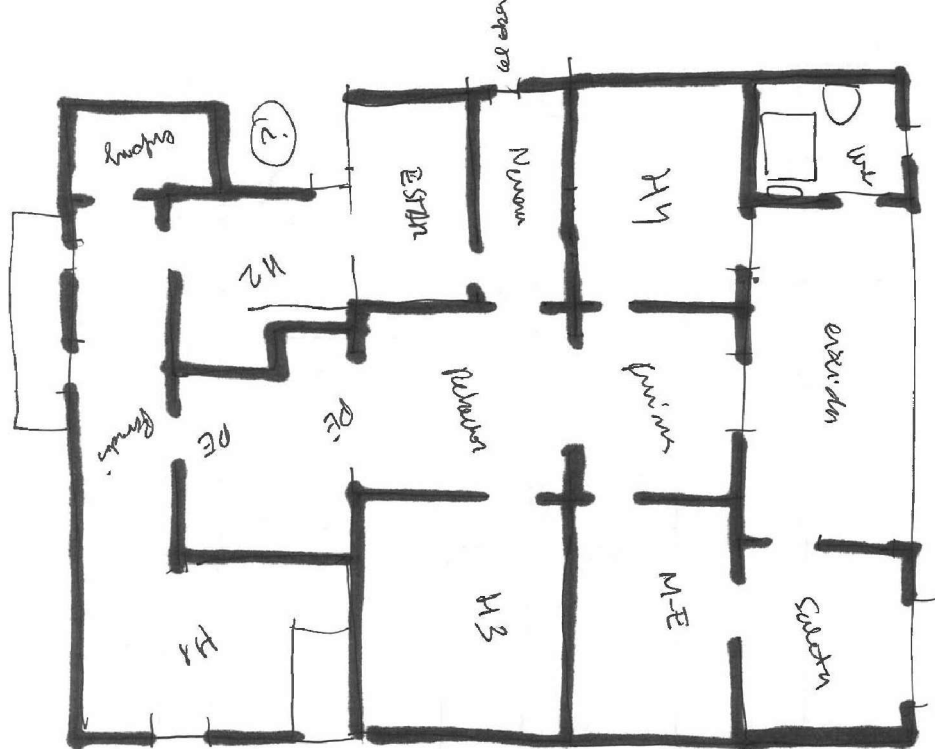

Vistes interiors

Vistes al porxo i al jardí

A la planta baixa o entresol no hi hem pogut accedir, per tant no podem aportar ni croquis ni comentaris de l'estat.

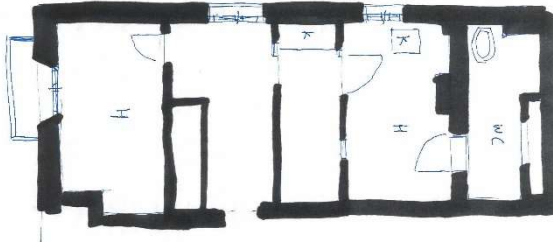

Primera planta

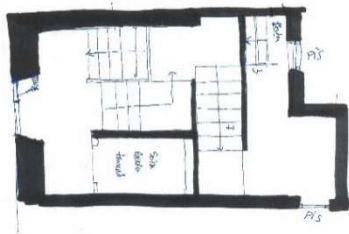

Al primer pis, tot i tractar-se d'un habitatge vell, no s'hi veuen patologies greus, simplement el pas del temps.

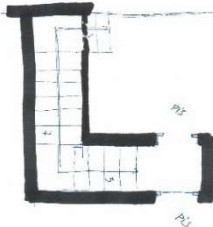
El segon pis A es tracta d'un petit pis que ocupa el fill de la inquilina del pis B. Aquest només dona a la façana nord-est. En aquest moment s'està arreglant el lavabo (veure fotografia) i es veu un cel ras d'encanyissat en mal estat, segurament degut a les obres de condicionament que hi fa. No es presenta cap patologia greu; una altra cosa és l'estat d'habitabilitat.

Planta del segon pis A

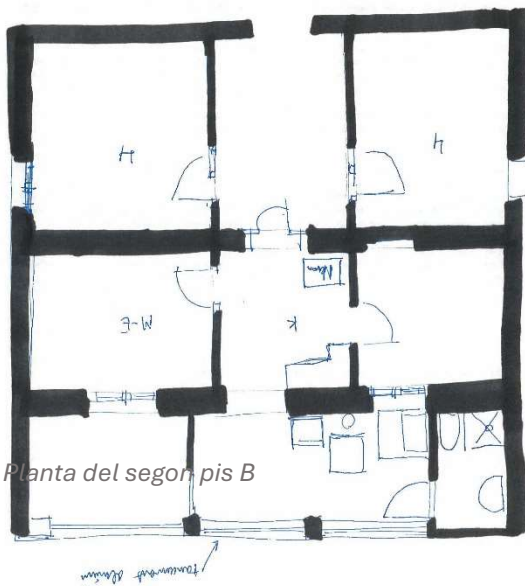

Planta de l'entrada i escala d'accés al primer pis

Planta amb escala d'accés al segon pis

Fotografies interiors del segon pis A

Planta del segon pis B

El segon pis B es tracta de la resta de la planta que ocupa la mare de l'anterior propietari. S'han fet obres de condicionament de la terrassa, de la façana sud-oest —molt lluminosa i assolellada— i de les finestres, amb alumini. S'ha deixat part d'aquesta com a terrassa descoberta des d'on hem pogut tirar les fotografies de l'edifici anterior.

No presenta cap patologia greu.

Es troba afectat pel sistema viari del POUM; resta la situació de fora d'ordenació inclòs al PA 01.14.

Habitatge del carrer de Sant Bernat, números 8b i 18 (visita el 08/03/22)

És propietat d'una senyora que va heretar aquest edifici i que en té un parell més al carrer. També disposa d'aparcaments. Coneix la història del barri a través de la història familiar. Li agrada el patrimoni i posar a lloguer i diu que li és molt fàcil llogar a persones d'origen estranger, perquè la relació és fàcil i fluïda.

Aquest edifici, a la seva part del carrer de Sant Bernat a la façana nord-oest, consta de planta baixa, planta pis i planta sota coberta, a la qual no hem pogut accedir i per tant no en podem donar constància ni de manera escrita ni visualment amb material fotogràfic.

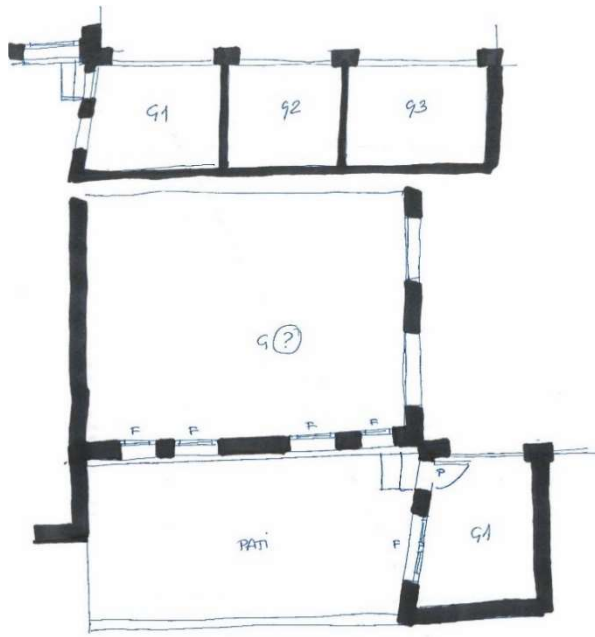
L'edifici, tot i tractar-se d'un espai vell, presenta un bon estat de conservació, i a simple vista no s'hi aprecia cap mena de patologia greu.

A la planta del soterrani s'hi accedeix per una rampa que hi ha dins la finca que porta a un espai de pati que dona accés a les diferents entrades de garatges. El de la part de soterrani de l'edifici, actualment llogada per aparcament i traster, i a tres garatges que hi ha dins la finca (s'adjunta croquis).

També hi ha un cobert exterior que suposadament es fa servir igualment de zona d'aparcament.

Pel que fa a la part de pati de darrere de l'edifici principal, a la façana sud-oest, es tracta d'una zona no enjardinada i d'apilament de trastos.

Detall dels garatges

Fotografies del pati

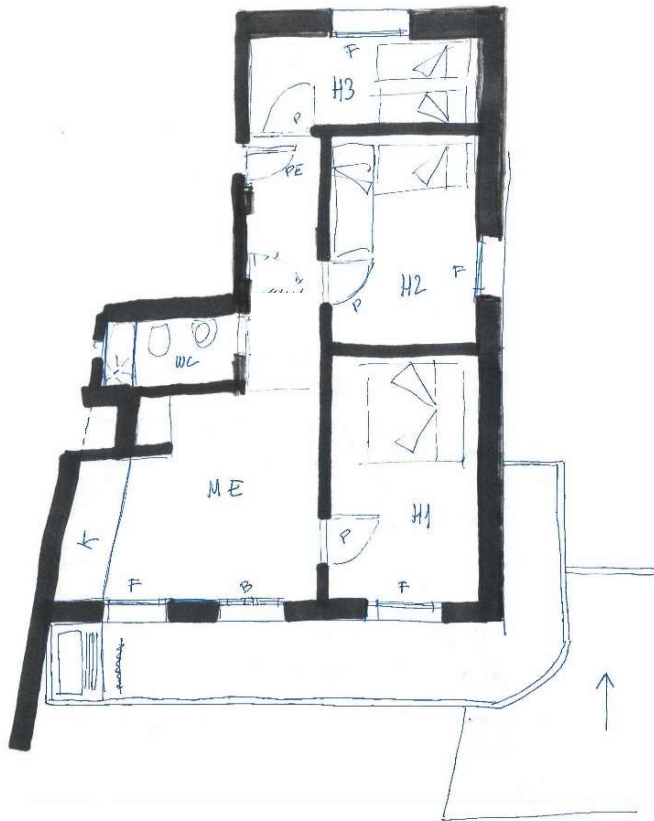
Planta soterrani, pati i garatges

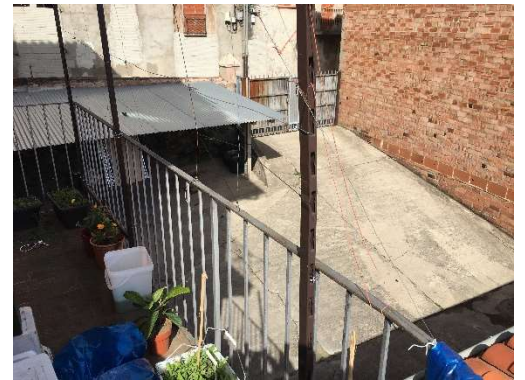
Fotografies de la façana posterior

Habitatge de planta baixa al carrer de Sant Bernat (primer segons la façana posterior). Està llogat i no s'hi observen patologies.

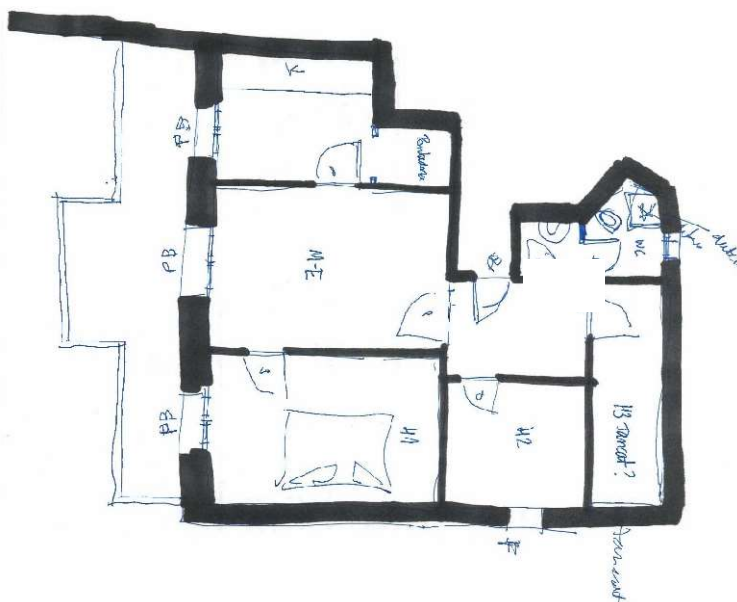

Primera planta

Habitatge a la segona planta del carrer de Sant Bernat (tercer segons la façana posterior). Està llogat i no s'hi observen patologies.

Es troba afectat pel sistema viari del POUM; resta la situació de fora d'ordenació inclòs al PA 01.14.

Habitatge del carrer de Sant Bernat, número 22

Fins aquests moments no hem aconseguit contactar amb la propietària. No s'ha fet la visita i únicament es pot observar l'edifici per la seva part exterior i que dona al carrer. És un edifici que dona al carrer (a la banda nord-oest) amb planta baixa i dos pisos. En aquesta façana hi ha la porta d'entrada a l'edifici i un portal de garatge. La façana és d'obra vista i es veu en bones condicions. Segurament disposa de soterrani, segons la fotografia adjunta.

Es troba afectat pel sistema viari del POUM; resta la situació de fora d'ordenació inclòs al PA 01.14.

Habitatge del carrer de Sant Bernat, número 24

Tot i haver aconseguit contactar amb el propietari i que aquest ens donés permís per fer la visita i ens passés el contacte dels seus llogaters, la visita en si no s'ha fet encara.

Dels tres llogaters s'ha parlat amb dos; amb el de la planta baixa o soterrani només cal quedar-hi. Allà s'hi fan classes de religió (Alcorà) amb permisos concedits per a aquest afer.

Un dels llogaters de les dues plantes restants treballa tot el dia fora i amb ell no hi ha hagut manera de contactar-hi; esperem poder fer-ho amb aquest i quedar amb els tres el mateix dia.

En aquests moments només es pot observar l'edifici per la seva part exterior, que dona al carrer.

L'edifici que dona al carrer (a la banda nord-oest) consta de soterrani, de planta baixa i de dos pisos. Hi ha la porta d'entrada a l'edifici i un portal de garatge. La façana es veu en bones condicions.

De les tres plantes abans esmentades es té accés com a planta baixa per un garatge; algun veí té permís per aparcar a l'exterior.

A la planta baixa han tret el garatge i és part del pis, que és de tres habitacions. Hi viu una família.

A la primera i segona planta hi ha un pis a cada planta. Estan llogats i actualment hi viu gent jove.

Es troba afectat pel sistema viari del POUM; resta la situació de fora d'ordenació inclòs al PA 01.14.

Habitatge de la ronda de Sant Bernat, números 11 - 11b - 9

Edifici comunicat per diferents finques cadastrals, les abans esmentades 11, 11b i 9; totes són del mateix propietari.

A la finca 11, la part de planta baixa d'un edifici dona a la façana de la ronda de Sant Bernat i té l'accés a la planta baixa i als pisos superiors.

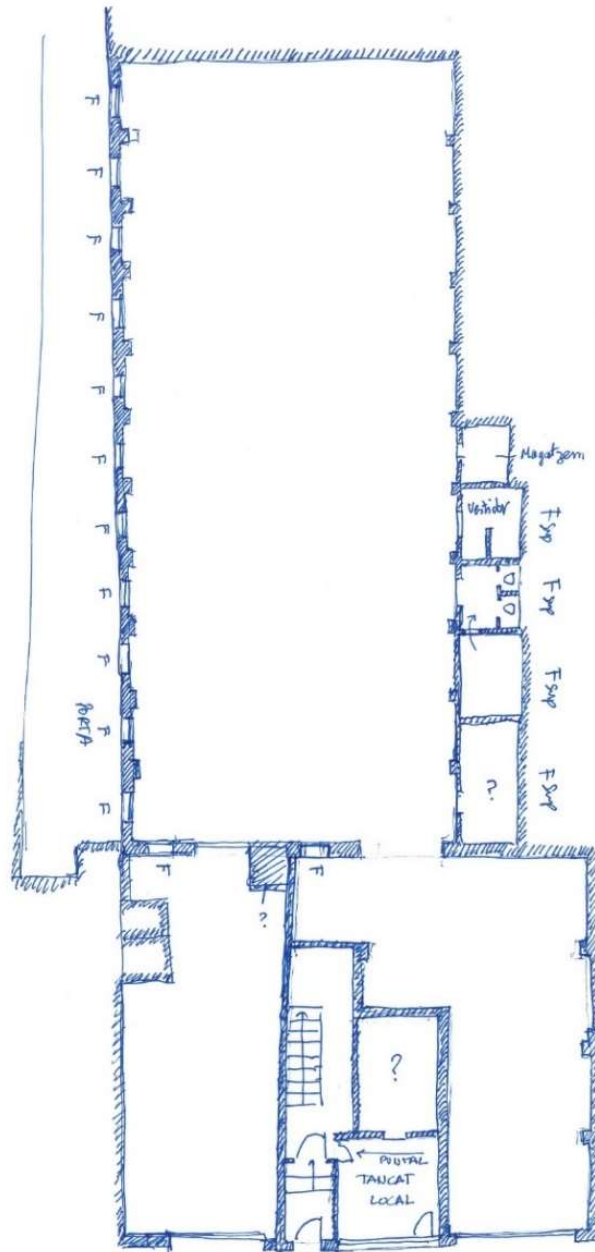
En aquest moment hi ha una entrada amb portal de garatge que dona accés a la part posterior, on es troba la finca 11b, que és una planta baixa dedicada a magatzem de material de construcció. Antigament havia estat una fàbrica.

La finca número 9, que també és propietat de la mateixa persona, és un terreny d'accés directe a la nau posterior (11b) abans esmentada, i s'hi accedeix per dos portals: un primer portal a la paret de tanca que dona al carrer i un segon portal d'entrada a l'edifici en qüestió.

El propietari comenta que la seva intenció, si es pogués dur a terme, seria usar-ho com a garatge.

Tot i que la normativa urbanística no permet aquest ús caldria tenir-ho en compte, ja que bàsicament la nau es troba al soterrani amb cota al carrer de

Sant Bernat. Per tant podria donar aquesta prestació a una possible nova intervenció del carrer i amb possibilitats d'admetre aquest garatge en soterrani i potser amb coberta transitable com a jardí de possibles futures construccions.

Planta de la nau (finca 11b), accessos (finca 11) i pati i accés a la nau (finca 9)

Fotografies de l'accés a la nau pel pati (finca 9)

Fotografies de l'accés a la nau per la façana (finca 11)

Fotografies de l'accés a la nau per la finca 11

Fotografies generals de l'interior de la nau de la finca 11b

Fotografies interiors dels detalls de la nau de la finca 11b

Habitatge del carrer de Pare Antoni Soler, números 5 i 7

Es tracta d'una finca amb un doble ús de l'edifici.

La casa número 5 serveix de garatge i la seva única planta (la planta baixa) té un ús comercial. La número 7 també és d'ús comercial i té garatge a la planta baixa i habitatge a les plantes superiors (segona i tercera) i a la part posterior del carrer.

Segons es veu a les fotografies les cobertes estan aprofitades com a terrats d'aquest habitatge.

L'estat és bo i s'aprecien, a la seva part posterior, una sèrie de volums, disconformes i que queden enganxats tant a la finca de l'antiga fàbrica Sacrest com a la finca contigua, la número 9, segons indiquen les fotografies.

S'aprofita la visita per fotografiar les cases contigües, a les quals no hem pogut accedir. D'aquesta manera es pot tenir una visió global de la seva situació; en general estan en bon estat.

Fotografies de la gran terrassa sobre la finca 5

Fotografia des de la terrassa sobre l'aparcament i l'antiga fàbrica Sacrest

Panoràmica posterior

*Pati de la finca contigua número 9
Finca 5*

Pas de la finca número 5 a l'aparcament

Panoràmica de la part posterior del carrer des de l'aparcament de l'Escola d'Art

Habitatge del carrer de la Verge del Portal, número 20

Edifici de rehabilitació recent que consta de planta baixa + tres plantes pis + àtic.

Es troba ocupat en totes les seves plantes, i la planta tercera (ocupada per la propietària) té annexada la quarta planta, és a dir, l'àtic.

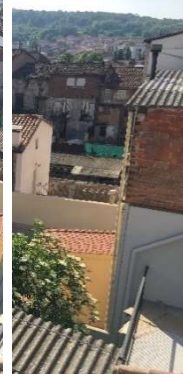
Es troba, tal com s'ha esmentat abans, en molt bon estat, ja que és una rehabilitació recent.

Des del pis de la propietat es fan fotografies de la part posterior al carrer, on bàsicament s'aprecien coberts en planta baixa, un dels quals amb coberta d'uralita. Pel que fa a aquestes fotografies, des del pis superior i des de dins la finca veïna (pares carmelites) no s'aprecien necessitats d'actuació imminent llevat de l'aplicació de la normativa urbanística pel que fa a l'ocupació de la planta baixa en volums disconformes.

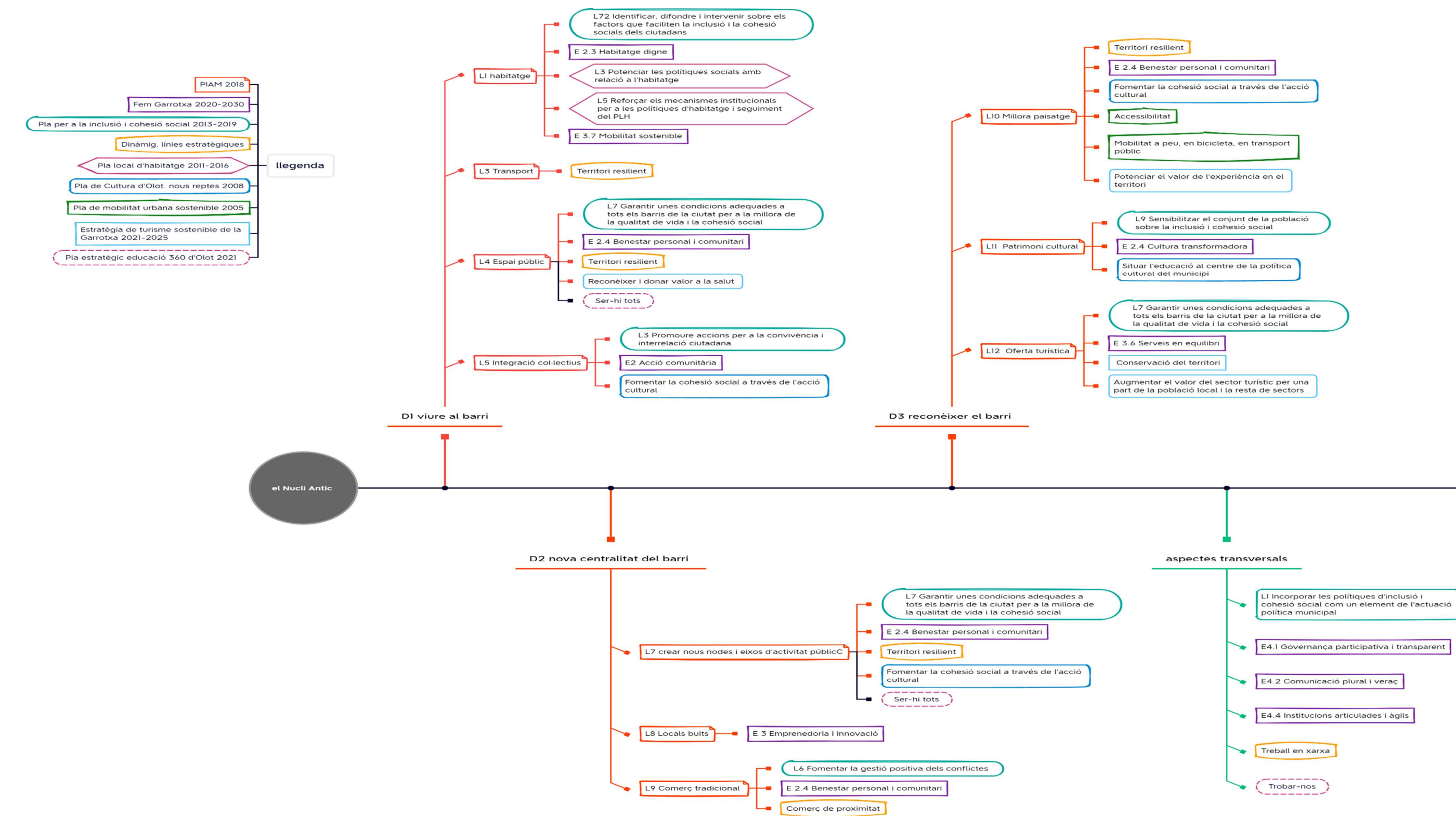
Mirant les cases des del carrer de la Verge del Portal, i concretament les dels números 16 i 18, s'aprecia que cal una actuació, ja sigui una rehabilitació puntual o bé general, perquè no hem pogut entrar a cap i, com a conseqüència, no se'n pot fer una diagnosi acurada.

Fotografies exteriors des de la finca número 20: pati i cases del costat

ANNEX NÚMERO 3_ VINCULACIONS ENTRE LÍNIES ESTRATÈGIQUES DELS PLANS

ANNEX NÚMERO 4_ FORTALESES I DEBILITATS. BUIDATGE

Fortaleses	Debilitats
L'origen, el cor de la ciutat	
La història del barri com a origen on neix la història de la ciutat. El cor, la part antiga d'Olot, on es genera la identitat i el sentiment de pertinença; és el que som i com som, i no una altra ciutat.	Cal reconèixer i fer sensibilització de la història del barri. Un procés de recuperació de la memòria històrica pot contribuir a generar sentiment de pertinença. Es destaca el joc de la plaça de Campdenmàs com un projecte de recuperació de la memòria històrica.
El tram at urbanístic del barri cal respectar-lo. Edificis no gaire alts (3 + planta) i estrets. Barri compacte.	El terratrèmol va suposar la construcció de nou del barri. Una construcció austera i dura que encara perdura i que requereix una feina més de cirurgia. No llueix tant. Barri amb edificis complexos, per la seva estructura física i també perquè cada edifici té molts propietaris.
La història urbanística	
El Pla de barris va implicar molts diners i molta inversió a escala urbanística. Va ser un procés molt guiat per l'Administració. El treball als barris ha aconseguit contractar persones del barri i encara és vigent.	En el Pla de barris vam pressuposar que fent espais públics, obrint a la llum i esponjant ja passarien coses, però no ha estat així. Ens van quedar a les façanes.
La manera de fer el PIAM , des de la professionalitat de Paisaje Transversal; la mirada dels diferents departaments i la seva participació.	El PIAM no és el POUM. Quan es vol ordenar urbanísticament un barri cal fer-ho a través del POUM, que ja preveu una part de participació ciutadana. No sempre des de les àrees ens hi sentim implicats. El procés del PIAM ha estat participatiu. Les persones que han participat representen el barri? Falten veus i mirades?

	Veiem el PIAM com un recull de fitxes, com pedaços, no des d'una mirada estratègica i d'anar a les causes.
El Consell de barri com a element clau per a la participació en el disseny i la implementació de polítiques municipals i ciutadanes per enfortir el barri.	El seguiment ciutadà del PIAM es fa a través del Consell de barri. Des de diferents persones es qüestiona el funcionament d'aquest; no es valora com un espai de construcció i de debat i, especialment, es creu que és poc divers. Es transmet un esgotament dels veïns i veïnes de passar poc a l'acció des de l'Ajuntament.
L'illa del Carme és un meló per obrir, que podem no obrir. O, fins i tot, podem plantejar-nos un <i>mentrestant</i>.	L'illa és un concepte urbanístic, no implica sentiment de pertinença, des del punt de vista d'alguns tècnics.
El Pla de places (places i placetes) és una bona iniciativa per donar llum al barri i una oportunitat per teixir relacions (comerç, entitats i veïns). "Apadrina la teva plaça".	La plaça de Campdenmàs i la de les Monges es van fer amb la intenció d'esponjar i donar llum, d'embellir façanes. Passat el temps no ha passat res més, hem d'entrar dins les façanes.
La dinamització del parc urbà	
El Taller dels Sastres és una bona iniciativa per reactivar els locals de les plantes baixes.	El Taller dels Sastres requereix molt d'esforç pels resultats que suposa. Les plantes baixes tenen problemes estructurals i no compleixen la normativa. Hi ha abandonament i falta de manteniment.
Les fires són un punt d'atracció per passejar pel barri.	Entre la plaça Major i la del Carme hi ha desconexió. Cal fer-hi un aparcament.
L'APEUS és una oportunitat per generar una línia comercial des de la plaça fins al claustre del Carme.	Cal repensar el model del comerç i adequar-se a les noves maneres de consumir (consum de proximitat, venda en línia, viure experiències consumint, donar valor afegit, etc.).
Oferta d'oci, lleure, cultura i serveis: L'Aula Tast del Mercat Municipal és un nou espai de dinamització al centre.	Oferta d'oci, lleure, cultura i serveis: El bar Bruixes i Maduixes no està insonoritzat. És un punt conflictiu. L'oci nocturn està mort.

Cal tenir en compte la programació i les iniciatives actuals: Els Catòlics, l'Orfeó Popular Olotí, el Núria Social, l'Ateneu Mala Petja... Les seues d'entitats: local de l'associació de veïns, AOAPIX i Esplais de la Garrotxa. La programació cultural. La dinamització dels parcs de salut.	Es recorden projectes com la programació de la Roda, el Central, el Bruixes i Maduixes, etc.
Ca-nyera és un nou pol que vol dinamitzar el barri. La bugaderia és un bon espai, no genera problemes i dona servei. L'Artiga. El Mercat Municipal.	Al llarg del temps hi ha hagut serveis però han fallit: - Carrer de la Lliberada Ferrarons, 9 - Oficina d'Habitatge - Oficina de Cooperació - Servei de Català - Etc.
La plaça Major està vinculada a la cultura popular.	La cultura popular només es visibilitza per Festes del Tura?
El barri Vell és una zona de vianants per donar espai als vianants.	Però a la pràctica fem una mescla, no fem una política clara, ja que no apliquem les normatives. La regulació de l'espai públic exclou les divergències i empobreix els usos més comunitaris.
La manera de treballar des de l'Administració	
És fàcil identificar les iniciatives. En general des de l'Administració es treballa amb ganes i interès pel barri/ciutat. Els serveis que tenim al barri com Ca-nyera fan la funció de dinamització.	La visió d'alguns professionals de l'Administració és que treballen com a departaments estancs i poc orientats a la ciutadania. Cal sortir de les sitges organitzatives. Poca relació i poc reconeixement per part de l'Administració de les iniciatives veïnals autoorganitzades (per exemple: associació de veïns, <i>coworking</i>, etc.). Es parla dels intents fallits de posar serveis al rovell de l'ou del barri, ja que actualment no hi són: Lliberada Ferrarons, 9; Oficina d'Habitatge; Oficina de Cooperació; Servei de Català, etc.
La senyalèctica del centre pot ser un element de facilitació d'accessibilitat.	

ANNEX NÚMERO 5_ IDEES DE FUTUR. BUIDATGE

A partir de les converses identifiquem oportunitats i possibles bloquejos que hem de tenir en compte per a les accions del futur.

Oportunitats	Bloquejos
Planificació	
Que el projecte de l'illa del Carme pot esdevenir il·lusionant per a totes les persones que en algun moment usen el barri per fer la seva vida quotidiana.	Cal una aposta clara, liderada. Evitar aterrar com a equipament sense tenir en compte totes les actuacions al barri. Que l'illa del Carme no sigui un avió que aterra al barri i ningú entén de què va.
El gran projecte palanca que ha de sortir del gran impuls, molt més enllà de les inversions, que no només han de ser de l'Ajuntament.	No pot passar que no canviï res! Les actuacions han d'anar més enllà de les de manteniment.
Els equips de les diferents àrees de l'Ajuntament tenen ganes d'implicar-se en el projecte de l'illa del Carme.	La manera de treballar de l'Ajuntament: som departaments estancs i poc orientats a la ciutadania. Cal sortir de les sitges organitzatives.
La dimensió de la ciutat permet fàcilment conèixer les persones, les entitats, els grups, els projectes.	Poca relació i poc reconeixement per part de l'Administració de les iniciatives veïnals autorganitzades i del teixit associatiu. Es tendeix a treballar amb un col·lectiu concret el global del barri; sempre es busquen les mateixes persones de referència.
Posar condicions des de l'Administració pública perquè el sector privat es mogui i s'activi. Agitar el terratrèmol per canviar dinàmiques . Demandar a les persones empresàries i amb poder que s'impliquin, ja des del disseny.	Fa temps que els propietaris no inverteixen en els seus edificis, en el barri. Perdre l'oportunitat que "el talent aportí talent".
Cal un treball transversal entre Urbanisme, Cultura, Acció Social, Comerç i Esports en relació amb la ciutadania. I observar - analitzar - accionar - avaluar un espai de governança pel manteniment, que tingui el dia a dia i, alhora, la visió estratègica.	Perdre l'essència del PIAM : relligar coneixement, vincular persones, enxarxar, tenir visió de barri i com es connecta amb la resta (volcà, riu, Sant Miquel, les Tries, plaça de Catalunya...).

Definir corones d'intervenció , escales d'intervenció (planificació i avaluació).	Fa temps que fem estudis, anàlisis i prospeccions i anem donant voltes per arribar sempre allà mateix.
Fer una gestió del mentrestant .	Quan actuem, desactivem coses; cal tenir en compte què debilito i com ho puc contrastar .
Enderrocar molt fa un buit molt gran i baix pel desnivell. Genera poca sensació de seguretat i és poc acotat.	Cal tenir en compte el punt de vista des de la Policia Municipal pel que fa a seguretat.
Repensar l'espai públic jugant amb les feixes i els possibles usos.	Enderrocar molt fa un buit baix pel desnivell.
Comunicació	
El treball amb els mitjans de comunicació és una oportunitat per sensibilitzar i parlar del barri.	No pensar com i què comuniquem.
Definir una línia clara de comunicació i sensibilització (fàcil, inclusiva...).	No tenir clar el paper de la comunicació.
Sentiment de pertinença, de generar comunitat, de participació	
El Consell pot esdevenir un espai on sumem forces, construïm relat i generem sinèrgies entre entitats, veïns i comerciants.	Alguns veïns i veïnes, des de l'Administració, no les anem a veure mai, són veus invisibles. Cal fer-ho fàcil per poder respectar les diversitats. Transmeten esgotament per part de tothom.
Conèixer les motivacions i els interessos dels joves, preguntar-los coses i fer-los participar (el pavelló és un lloc de trobada).	El passeig de la Muralla pot esdevenir un espai per als adolescents? Quin espai pot ser d'interès per a ells?
Oportunitat per treballar els "ells" i "nosaltres".	No aprofitar els espais participatius que tenim com a ciutat i comarca.
La Biblioteca per si mateixa ja genera un primer vincle a través del carnet (pertanyo a aquest col·lectiu).	Cal reconèixer les persones per fer-les sentir part d'alguna cosa. Vincular-les a través de l'acollida a l'equipament, la programació i l'ús de l'espai.
Equipaments	
Els espais intermedis són una oportunitat per acollir i enllaçar.	Evitar que esdevingui un hotel de serveis de l'Administració pública, sinó un espai de dinàmiques i de relacions socials i comunitàries.
Dignificar el barri per la qualitat de la vida de la gent que hi viu i que en gaudeix. Valorar el que ja hi ha.	Com poder fer créixer l'espai naturalitzat, semblant a la zona que hem guanyat a l'Espai Cràter. Tenim poques zones verdes com a ciutat.

Can Sacrest és un lloc especial, és una gran oportunitat per fer-lo lluir.	Si no ubiquem bé els equipaments pot ser un lloc on ningú hi vagi. Cal acompanyar per entrar dins de l'illa. Fer-ho més permeable, obert, accessible i connectat. Passar de l'espai fronterer a l'espai cruïlla, frontissa, ròtula.
Esdevenir un espai de referència d'alguna activitat esportiva, informal, de salut, que passin coses entre les persones, accessible, per a tothom, on es barregin persones de diferents edats, ambients, barris... itineraris saludables amb història, etc.	No diferenciar l'espai físic de l'espai públic. No tenir en compte el paper que té la normativa de civisme; com facilita que passin coses a l'espai públic.
Espai públic	
Esdevenir un punt d'informació (de temes de la comarca, no només turístics), de trobada, de connexió. Model mediterrani de ciutat. Diversitat d'usos: + benestar, + feliços, + amics, relacions socials + plenes. El turisme no té prejudicis.	Fer un lloc només amb interès pel turisme.
Establiments singulars que generin experiències significatives. Dinamització de l'espai urbà i tenir en compte als establiments; els comerços hi tenen un paper.	Establiments que només siguin exclusius d'un tipus de persones, que no hi hagi mixtura.
Una estratègia per reconèixer la diversitat és inserir a l'espai públic elements significatius per a les diferents cultures.	Perdre l'oportunitat que l'espai físic parli i reconegui les diversitats.
Aparcament de bicicletes segur i connectat. A quin lloc va l'aparcament? A on volem que arribin les bicicletes? Hem de tenir una parada d'autobusos el nucli antic? Com s'interconnecta amb els pobles de la comarca?	Com trenquem la cultura d'anar amb cotxe? El transport públic existent pot donar resposta a les necessitats?
Pensar el sentit dels espais: - Eix per passar cap a... - Lloc d'estada, on et trobes. - Espai de silenci. - Espai naturalitzat, zona arbrada, nivells amb paràmetres acústics acceptables.	Alerta que no es converteixi en l'espai de la vila vella. No seria convenient treballar: treballar amb sauló en els pendent no funciona, zona verda amb arbres, naturalitzar els espais públics, treure asfalt i deixar terra.

Necessitat de disposar d'un espai d'aixopluc per a l'organització d'esdeveniments: una porxada (instal·lació elèctrica, punt d'aigua, wifi i accés al mobiliari).	L'illa del Carme és la ubicació? L'illa de Mas les Mates pot ser un lloc adequat i un pol d'atracció per organitzar esdeveniments?
La construcció dels parcs infantils es fa a través de les demandes del veïns i veïnes.	Es troba a faltar una visió de ciutat en la definició dels usos dels parcs infantils. Disposar d'un mapa de la ciutat amb els parcs per identificar mancances i oportunitats.
L'equip de professionals i l'estructura	
Els equips de les diferents àrees de l'Ajuntament tenen ganes d'implicar-se en el projecte de l'illa del Carme.	La manera de treballar de l'Ajuntament: som departaments estancs i poc orientats a la ciutadania. Cal sortir de les sitges organitzatives.
Oportunitat per pensar una estructura de governança.	No tenim experiència en governança. Cal tenir consciència i anar a poc a poc.
L'illa del Carme pot ser una oportunitat per treballar per projectes a partir d'objectius comuns entre àrees de l'Ajuntament.	No explorar en metodologies diferents de treball.
Polítiques municipals	
El Porc, el Pollastre, el Drac i el Conill. La faràndula com un element important per generar identitat cultural. Recuperar la memòria històrica i incorporar la història més recent dels veïns i veïnes. Punt en comú: cultures mediterrànies (arrelament cultural, identitats). Aprendre a conviure amb els símbols. Geografia humana: sentit del lloc.	Com treballem el racisme? Com aconseguim traspasar la línia, frontera, pantalla, membrana? Que pensem que la intervenció policial arreglarà els temes de convivència.
Les polítiques d'habitatge són clau per a la transformació del barri.	Quines polítiques d'habitatge donen suport als propietaris i propietàries que es decideixen a arreglar? Què passa amb les ocupacions i les màfies?

ANNEX NÚMERO 6_ DEMANDA DE RESIDÈNCIA D'ESTUDIANTS

Hem recollit les dades dels alumnes de cada curs (2020-2021, 2021-2022) per tal de veure de manera aproximada les seves edats, i hem diferenciat la procedència (Garrotxa o altres comarques). Hem concretat més les dades de l'Escola d'Art i de l'INS La Garrotxa, ja que, tal com hem explicat abans, són els que tenen més oferta per a alumnes de fora de la comarca.

Escola d'Art

Escola d'Art		Procedència de l'alumnat			
2020-2021	Olot i Garrotxa	Comarques gironines	Altres	Fora de Catalunya	Total
Batxillerat d'art	40	17	1		58
CFAM	28	50	4		82
CFAS	47	143	9	1	200
ESDAPC	9	64	8	1	82
	124	274	22	2	
Escola d'Art		Procedència de l'alumnat			
2021-2022	Olot i Garrotxa	Comarques gironines	Altres	Fora de Catalunya	Total
Batxillerat d'art	35	20	3		58
CFAM	40	63	2	1	106
CFAS	41	156	21		218
ESDAPC	11	71	9	1	92
	127	310	35	2	

Escola d'Art	Olot i Garrotxa	Altres comarques
2020-2021	29,38 %	64,93 %
2021-2022	26,79 %	65,40 %

INS La Garrotxa

INS LA GARROTXA CFG	Total alumnes	Alumnat fora Garrotxa	% alumnat fora Garrotxa
AGR	37	24	64 %
CAI	103	27	26 %
CON	31	24	77 %
ELEC	37	5	
EPA	28	5	
JAR	20	8	
MAN	41	0	
MEC	35	1	
	332	93	37,7 %

INS LA GARROTXA CFGS	Total alumnes	Alumnat fora Garrotxa	% alumnat fora Garrotxa
AUT	46	9	
LAB	33	12	
PAT	30	22	
PJE	12	2	
PPE	15	8	
DFM	23	9	
MTR	8	1	
Total	167	63	37,7 %

Altres INSTITUTS

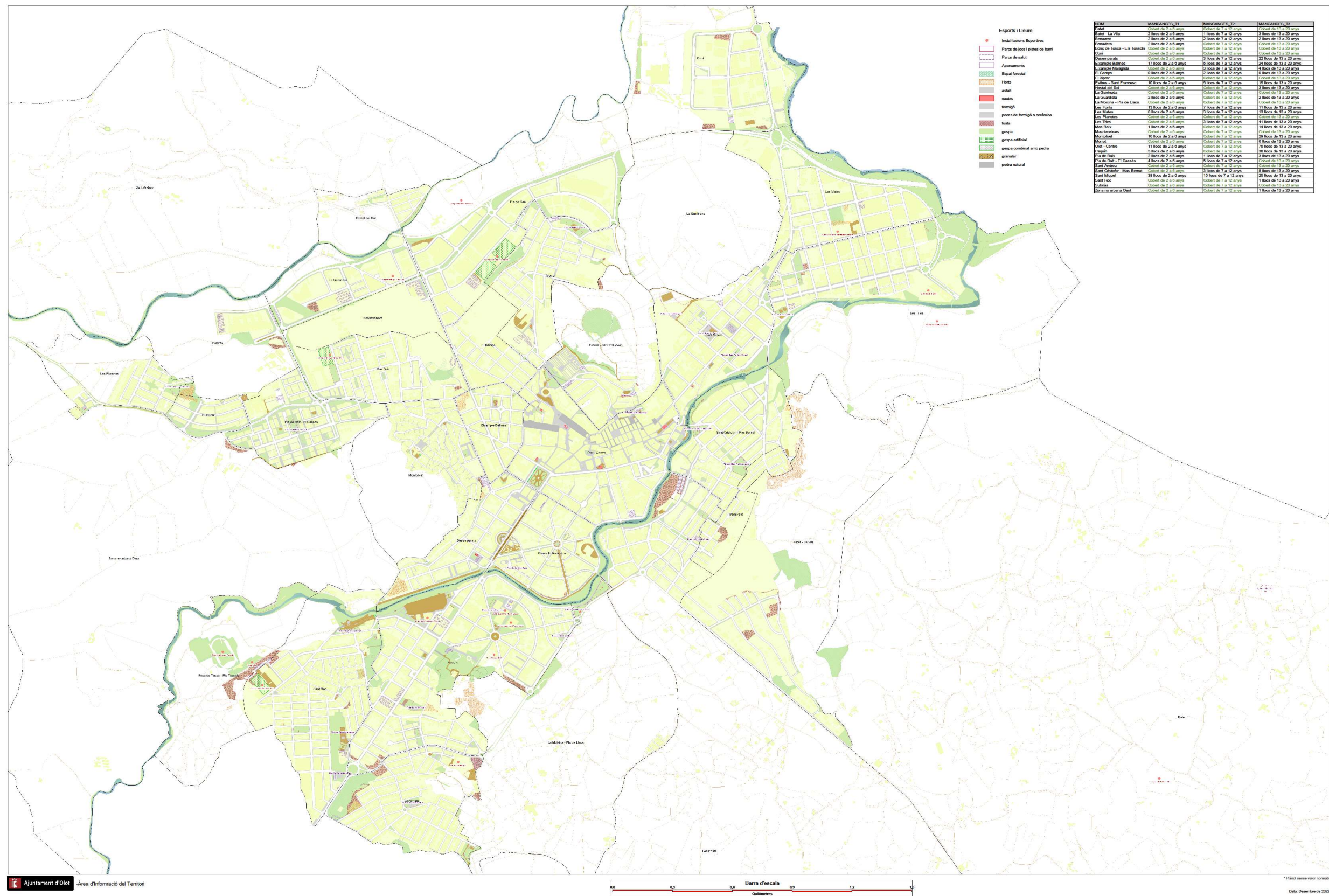
2021-2022	CFGM	CFMS
INS MONTSACOPA	15	10
INS BOSC DE LA COMA	9	35
ESCOLA PIA	9	3

Resum dels alumnes que cursen estudis postobligatoris a la Garrotxa i que venen de fora de la comarca

	2021-2022				2018-2019
	CFGM	CFGS	PFI	Total	
INS BOSC DE LA COMA	9	35		44	29
INS LA GARROTXA	93	63		156	129
INS MONTSACOPA	15	10		25	10
ESCOLA PIA	9	9	3	21	52
ESCOLA D'ART	66	177		243	266
	192	294	3	489	486

Veiem que la tendència del nombre d'alumnes es manté, especialment a l'Escola d'Art i a l'INS La Garrotxa. Això implica que aquests joves tinguin necessitats d'habitatge i de mobilitat.

ANNEX NÚMERO 7_ MAPES DELS PARCS PÚBLICS DE LA CIUTAT I DEL NUCLI ANTIC

9. BIBLIOGRAFIA

En aquest apartat presentem els llibres, articles, documents i vídeos que hem consultat per apartats.

PASSAT

PUIGVERT, XAVIER. *Una història d'Olot en deu moments*. Col·lecció “Històries d'Olot”, 2017. Conferència celebrada a Olot el dia de Sant Lluç del 2017, en el marc del cicle “Històries d'Olot”, organitzat per ERC Olot.

LA PUNXA, 35. *El barri Vell d'Olot*. Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona.

CASACUBERTA, MARGARIDA; SALA, JOAN. *Cultura i ciutat. Segles XVIII-XX*. Quaderns d'Història d'Olot. Ajuntament d'Olot i Diputació de Girona, 1997.

MURLÀ, JOSEP. *Entre liberals i absolutistes*. Quaderns d'Història d'Olot. Editat per l'Ajuntament d'Olot i la Diputació de Girona.

BARNADAS, JOAN. *La restauració borbònica*. Quaderns d'Història d'Olot. Editat per l'Ajuntament d'Olot i la Diputació de Girona, 2009.

PRESENT

JIMENÉZ, FRANCISCO JAVIER. *La filosofía de la transformación social*. Màlaga: Càritas, 2021.

“Ciutats i cura”. Debats de treball social i política social. 12 de novembre del 2021, Girona: <https://debatstreballsocial.wordpress.com/>

HERRERO, YAYO. “Miradas ecofeministas para transitar a un mundo justo y sostenible”. *Revista de Economía Crítica*, 2013.

HERRERO, YAYO; SÁNCHEZ, MARIA. “Vivim en un sistema en guerra”. *El Crític*, 2022: <https://www.elcritic.cat/noticies/yayo-herrero-i-maria-sanchez-vivim-en-un-sistema-en-guerra-contr-la-vida-128620>.

FUNDACIÓN FOESSA. *Exclusió i desenvolupament social a Catalunya*. Madrid, 2022.

BRUGUÉ, QUIM; CASADEMONT, XAVIER; CARRERA, EDUARD. *La cohesió social, realitats i reptes de futur*. Grup de Recerca en Ciències Socials Aplicades de la Universitat de Girona. Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, 2017.

BUTLES, JUDITH. *Quina mena de món és aquest? Fenomenologia i pandèmia*. Arcàdia, 2022.

COMINS, IRENE. *La ética del cuidado en sociedades globalizadas: hacia una ciudadanía cosmopolita*. Universitat Jaume I (Espanya). *Thémata. Revista de Filosofía*.

ROCA, GENÍS. *El Crític*: <https://www.elcritic.cat/entrevistes/genis-roca-la-covid-19-ens-envia-un-avis-la-transicio-cap-al-futur-no-sera-suau-79244>.

FANTOVA, FERNANDO: <http://fantova.net/>.

FUTUR

Model de convivència Ripoll-Ripollès. Pla marc d'intervenció comunitària envers les identitats socials. Consorci de Benestar Social del Ripollès, 2021.

Valor humà: el model relacional. Vincular en el treball socioeducatiu a Castell-Platja d'Aro. Ajuntament Castell-Platja d'Aro, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (Generalitat de Catalunya) i Fundació Pere Tarrés - Universitat Ramon Llull, 2018.

ECAS I MARGES. *Brúixola comunitària. Guia per promoure l'acció comunitària a les entitats socials.*

FANTOVA, FERNANDO. "¿Relaciones comunitarias en las transiciones entre el espacio público y privado?" *Revista Galde*, 2020.

YARKER, SOPHIE. *Social infrastructure: how shared spaces make communities work.* MICRA, Manchester 1824. 2019.

KLINENBERG, ERIC. *Palacios del pueblo. Políticas para una sociedad más igualitaria.* Capitán Swing Libros, SL, 2021.

ASSOCIACIÓ INTERNACIONAL DE CIUTATS EDUCADORS. *Ciutat, convivència i educació.* Monogràfic, 2017.

ORDINE, NUCCIO. *La utilitat de l'inútil. Manifest.* Quaderns Crema, 2013.

JAHANBEGLOO, RAMIN. *Elogio de la diversidad.* Arcadia, 2007.

CIRCULA CULTURA COOPERATIVA. *Del dret i del revés: maneres d'habitar la ciutat.* Quaderns d'Educació Social, 2021.

FUNDACIÓN MÉMORA. *Hacia una sociedad cuidadora*, 2021.

DE PERAY, J.; PLASÈNCIA, A. *Paisatge, medi ambient i salut pública: implicacions per al canvi.* Observatori del Paisatge.

GRAELLS, A.; INSA, E. "Una mirada polièdrica a les desigualtats socials en salut. Una perspectiva de futur". *Educació Social, Revista d'Intervenció Socioeducativa*, 2021.

PAISAJE TRANSVERSAL. *Escuchar y transformar la ciudad.* Madrid, 2018.

SENNETT, RICHARD. *Construir i habitar. Ètica per a la ciutat.* Atmarcadia, SL, 2019.

DELGADO, MANUEL. *El espacio público como ideología.* Los Libros de la Catarata, 2021.

CIOCOLETTO, A.; COL·LECTIU PUNT 6. *Espais per a la vida quotidiana.* Barcelona, 2014.

GONZÁLEZ, ITZIAR. *Arquitectura social.* Formació a l'Ajuntament d'Olot, 2018.

AJUNTAMENT DE BARCELONA. *Manual d'urbanisme de la vida quotidiana.* Barcelona, 2019.

ÀREA DE DIFUSIÓN Y CALIDAD DE ARQUITECTURA. *Rehabitar.* Madrid, 2010.

GEHL, JAN. *Ciudades para la gente.* Ediciones Infinito, 2014.

JACOBS, JANE. *Vida y muerte de las grandes ciudades.* Capitán Swing, 2006.

METODOLOGIA

Guia per treballar reptes socials complexos amb un enfocament sistèmic.

